

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUNSÁNDOR.
KIADJA: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 trt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Álarc alatt.

Budapest, március 17.

(v.) A magyar közéletben egyre csökken az őszinteség s mind nagyobb teret hódít a hipokrizis. Ma-holnap ott leszünk, hogy a nyílt eszmék végképp megfutamodnak a porondról s álarcos irányzatok dulakodásává szorul minden politikai küzdelem. A legkevesetb árarc-kölcsönzőintézet ez idő szerint a gazdaságpolitikai kérdések tárháza. A divatos maszkok jóformán mind onnan kerülnek ki; úgy látszik, ott kaphatók a legleleményesebb módon csinált jelmezek, azok, amelyek a legkevésbé árulják el, hogy kit és mit takarnak. Meddig tart még ez a politikai farsang, nem tudjuk; de hogy hosszú és keserves bőjt fog utána következni, abban — sajna! — biztosak vagyunk.

Van két álarcos eszme, amelybe egy idő óta csaknem minden lépésnél belebotlik az ember közéletünkben: egyikük az agrarizmus, másikuk a merkantilizmus. Első színre ártalmatlan bolondság mind a kettő; de aki jobban megnézi őket, életveszélyes eszevesztettséget lát bennük. Ha meg akarod tudni, mennyit ér valamely gondolat, akkor gondold azt végig következetesen. A láncnak utolsó szeme megmondja drasztikus világossággal, milyen tartalom lakik a gondolatban: üdvös-e vagy végzetes, bölcs-e vagy ostoba. Hát tessék például végiggondolni az agrarizmust; mi lesz a láncnak végső szeme? Az, hogy el kell pusztítani a föld színéről a kereskedelmet és az ipart, mert nemzeti és erkölcsi jogosultsága csupán a mezőgazdaságnak van. Az agrarizmus tehát nem üdvös bölcsesség, hanem végzetes ostobaság. A végig gondolt merkantil eszme utolsó láncszeme viszont azt mondja, hogy

a mezőgazdaságnak csupán kötelességei, a kereskedésnek s iparnak csupán jogai vannak, ennél fogva érje be a mezőgazdaság a nyers produktumnak termelésével, ezeknek értékelésénél pedig bizza rá magát a kereskedelem s az ipar szuverén nagylelkűségére. Hát ez sem üdvös bölcsesség bizony, hanem végzetes ostobaság. Az agrarizmus agyon akarja ütni a fogyasztást; a merkantilizmus ki akarja irtani a termelést. S noha a legélesebb ellentét választja el egymástól e két irányzatot, mégis egyazon forrásból fakadnak: a telhetetlenség és az irigység az eredete mindkettőjüknek.

A nemzet egyetemes érdeke tökéletesen egybevág a két ellenséges tábor igazi létérdekével s a matematikai pontossággal megvont közéletben halad. Ha azt néznék ki-kí, mi használna neki magának, nem pedig azt, mi ártalmas a másnak, akkor a józan önzés ösvényéről senki sem térne le, s ez az ösvény adja éppen a nemzetre egyedül üdvös közéletet. Jól mondta ma Tisza István, hogy szinte közhelylyé vált már a nemzetgazdaság minden ágazatának összehangzatos működését hirdetni gazdaságpolitikai ideál gyanánt. Mindenki meg van győződve, hogy ez a közhely a tiszta igazság, de senki sem követi. A józan ész s az egészséges létészton azt tanácsolja a gazdasági élet különböző tényezőinek, hogy támogassák egymást. S a faktum mégis az, hogy folyton fenekednek egymás ellen: kikapnak egymás szájából a falat kenyert s leszednek egymásról minden becsületet. Ugy kell tehát lennie, hogy az a hajtó erő, amely őket ebbe a fatális irányba lödíti, hatalmasabb a józan észnél s az egészséges létésztonnál.

Az induktív okoskodás e pontjánál meg-

kezdhetjük immár az álarcos eszmék demaszkirozását. Mi az, ami erősebb a józan észnél és a létfenntartás ösztönénél? A szenvedély. És melyik szenvedély az, mely végig tud gázolni minden egyéb tekinteten? A felekezeti szenvedély. Eljutottunk ime a magyar közélet perverz jelenségeinek kulcsához. A gazdaságpolitika mesterséges ellentéteinek ez a nyitja, semmi más. Az agrarizmus és a merkantilizmus közt mutatkozó feszültségben az egyházpolitika jelentkezik. Módosult alakban a régi kontroverzia. Nem mondhatjuk előnyösnek a forma e változását. Akkor az elvek — s *csakis* ezek — vívtak egymás ellen egy tiszta és őszinte harcot. Az új fázisban az elvek az *anyag* érdekek mögé buvznak s beviszik a tusába a kapzsiság salkáját.

Biztos léptekkel halad a maga egyenes útján, amelyhez föl nem érnek e küzdelem iszaphullámai, a Széll Kálmán hazafias és liberális politikája. Az egyoldalú felekezeti szellem túlzásaival szemben a politikai, társadalmi és gazdasági összhangot hirdeti ez a politika. Megadja a mezőgazdaságnak, ami a mezőgazdaságé; de nem von el a kereskedelmet s az ipar rovására semmit abból, amire ez a két gazdasági ágazat tarthat jogos igényt. Az agrarius gyékényen áruolt reakciót épp oly határozottan visszautasítja, mint a merkantil céger alatt üzött esetleges visszaéléseket. Támogatja a nyerstermelést, fejleszti a kereskedelmet és istápolja az ipart. Az ő bölcs és becsületes szabadelvűségét sem retrográd forrásból eredő fenyegetésekkel megfélemlíteni, sem liberális ürügyekkel megvesztegetni nem lehet. A felekezeti szellem előrenyomulását a nemzeti érület ápolásával és bátorításával paralizálja. Így halad derülten és nyugodtan az *igazi*

T Á R C A.

A csempészek.

(Premiére az Operában.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: *Ábrányi Emília*.

Minek nevezem azt, ha valaki megszűkít ir a világ legrosszabb operaszövegére? Pechnak nevezem-e (privát-pechnak) vagy csodálatos — elfogultságnak?

Mert az olyan bizonyos, mint a kétszerkettő, hogy a ma bemutatott librettó a világ legrosszabb operaszövege. Hirtelen eszembe jut egy pár rém-unalmas szöveg-tákolmány: a *Kunok*, a *Debreceni bíró*, a *Vezeklő*, a *Névtelen hősök*. . . . Ehhez képest (a *Csempészek* szövegéhez képest) valamennyi szenzációs érdekességű francia dráma Sardoutól és a legraffináltabb modernektől. Ha világ-rekordot tűznének ki a laposságra, az ügyefogyottságra, az unalmasságra: ez a librettó százötven lőféjjel határozottan elnyerné.

Carlo Luigi *Villának* nevezik azt az urat, aki ezt a librettót szerzte. Azt az urat pedig, aki erre a librettóra zenét irt: *Bahnert* Józsefnek nevezik.

Carlo Luigi *Villa* — könnyű kitalálni nevének dallamos hangzásából — olasz. *Bahnert* urat viszont németnek tartanát az ember. S az a különös, hogy *Bahnert* ur is olasz. Vagy legalább volt. Egy operaházi kommuniké szerint *Bahnert* ur Nápolyban született, azután Budapestre jött zeneakadémiai hallgatónak, (amikor még Liszt abbé állott a Zeneakadémia élén, aki anyai gráciával eszokolgatta homlokot a Zeneakadémiába járó bájos kisasszonykakat), a kurzus bevégzése után fölvetta a magyar állampolgárságot s azóta itt él köztünk, mint jó nevű zongoratanár.

A német nevű olasz, aki most magyar állampolgár, átkozhatja végzetét, hogy nem szakított meg minden összeköttetést Olaszországgal. Egészen világos, hogy Carlo Luigi *Villa* csak volt olaszúsága révén férhetett hozzá. *Villa* ur csak azért sóharta rá *Bahnert* urra a *Csempészek* szövegét, mert hajdanában *Bahnert* ur is olasz volt. Ha *Bahnert* ur nem lett volna valamikor olasz, *Villa* ur, a Carlo Luigi, sohasem akadt volna rá *Bahnert* urra. Sohasem jutott volna eszébe, hogy raktáron maradt portékáját oda csempészsze *Bahnert* ur muzsikájá alá. A magyar állampolgárság nem védte meg szegény *Bahnert* József urat néhai olasz kompartiótától. *Villa* ur élelmessége a volt olaszt Magyarországon is kiszimatolta, érintkezésbe lépett vele és A többit már tudjuk. *Bahnert* József megzenésítette a világ legrosszabb operaszövegét. S mert az opera unalmas s mert az idej szezon a magyar királyi Operában szenzációs, érdekes újdonságok dolgában különben is káprázatosan gazdag volt: az Opera elmés igazgatósága — sok egyéb európai hírű, jeles alkotás büles mellőzésével — sietett lefogalni magának a *Csempészeket*, hogy ő legyen az első, aki ezt a remekművet bemutatja s hogy egygyel több oka legyen a dicsekvésre, ha majd az év végén — hivatalos kommunikékben — nagy sikereire hivatkozik.

A *Csempészek* szövegében nincs cselekvény, de annál több a — finánc. Csempészekből és fináncokból van itt összetéve a drámai személyzet.

Ne kiesinyeljék a fináncokat. Ők is hasznos tagjai az emberiségnek és megható az a pontosság, az a hűség, amivel elvámolják a vámköteles árukat, behajtják az akcizt és őrjáratokat rendeznek bizonyos szüzdohányok fölkuatására. Finánc nélkül az állam nem lehet el. De a drámák és operák ellehetnének, valamint hogy számos esztendőkön át el is voltak. Nem okvetlenül

szükséges, hogy a finánc a szinpadra tegye át hasznos működésének a terét. Nem szükséges, hogy a fináncokból drámai hőskéket csináljunk.

Mindamellet semmi sem lehetetlen a világon. Következésképp az sem lehetetlen, hogy a fináncot valaki úgy hozza színre, hogy az illető finánc *érdekelje* a közönséget. Ha *Turridu* például — a Parasztebeület-ben — nem parasztelegény, hanem fináncokplár: nagyon valószínű, hogy a közönség illuzióját ez a körülmény egy csöppet sem zavarta volna. Miért? Mert a szöveg lüktet a drámaságtól, eleitől végig érdekes és izgató, hatás dolgában olyan erős, hogy még egy fináncot is elbir.

Ami a csempészeket illeti: no azok pláne érdekes emberek. *Mérimés* Prosper megmutatta, mit lehet velük csinálni a novella-irodalomban és *Breit* megmutatta a *Carmen*ben, hogy mit lehet velük csinálni a szinpadon.

De hajh! Carlo Luigi *Villa* nem az az író, aki érdekessé tud tenni csempészt és fináncot. Itt a csempészek feje *Simon*, egy szentimentális öreg ur, aki nyugalomra vágyik, mint egy fáradt miniszteri tanácsos negyven évi hivatalos szolgálat után. Ennek a szentimentális csempészeknek, akit örökké a lelkiismeret furdal, van egy leánya, *Livia*, aki még az öreg csempésznél is szentimentálisabb és annyira rajong a pontos, becsületes életpályáért, hogy csak azért is egy — *fináncba* szeret belé.

A fináncot, akit *Livia* szeret, *Cronak* nevezik. Ez aztán az igazi hárompróbás pénzügyőr! Megvámolja ez az édes apját, anyját és nagyanyját is, csak találjon nála vámköteles holmikat. Amikor rájön, hogy *Liviának* az apja csempész: egy kissé összeütközik benne a kötelesség és a szerelem, de a kötelesség, vagyis a finánc diadalt ül. Az állam tapsolhat, én elszorodom. Mert csak az a szerelem ér valamit az életben s a szinpadon, mely száz pokollal szembenéz, hogy a boldogsághoz való jogát kivívja; dacol emberrel, sorssal, istennel, ördöggel, keresztülgázol

szabadelvűség útján: mindig előre és mindig
félfele. Aki pedig útjába áll, azt el fogja
tiporni.

A földművelési vita.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, március 17.

Hétfőtől kezdve öt órásk lesznek az ülések, így határozta mai ülése végén a t. Ház s így marad ez érvényben, valamig a budget le nincs tárgyalva.

A mai volt tehát az utolsó rövid ülés.

De annál érdekesebbek voltak a beszédek, amiket hozott. Bevezetők mindjárt nagyon formásan és okosan beszélt a magyar földbirtokok helyzetéről *Pinkovich* József, aki érdekesen kapcsolta össze a gazdasági föllendülés kérdését a nemzetiségi problémával is. Meg is éljenzte beszédeért a többség és szívesen üdvözölte a kisebbség is. Nagyon érdekes volt aztán a *Barta* Ödön beszéde is, melynek első része ugyan kissé furfangosan próbálta igazi értelméből kiforgatni a földművelési miniszter beszédét, melynek második és jelentősebb része azonban nagy állította a közvélemény elé a ruthén kérdést, hogy azt precízebben és tapintatosabban senki se csinálná utána. S ha a beszédnek ez a része hatásra nem is volt olyan zajos, de *Barta* Ödön parlamenti szereplésében ez volt idáig a legszebb és legszimpatikusabb momentum.

Makfalvy Géza rövid és szakszerű beszédében majdnem kizárólag a lótenyésztés ügyével foglalkozott.

A mai vitának sorrendben utolsó, de jelentőségben első szónoka: gróf *Tisza* István volt, aki általános figyelem közben abból az elemi igazságból indult ki, hogy a magyar gazdának együtt kell működnie az üzleti körökkel, amint azt már *Széchenyi* István is hangzottatta. Ezt az igazságot *Tisza* István a mai helyzet biztosan megrajzolt tanulságaiól szűrte le s igazán a gazdasági élet egész területére tudta alkalmazni. Amit a telepítésről, a bevándorlásról, a birtokváltások ellenőrzéséről, a hitbizományokról, az örösi forgalom megszüntetésének elhibázott voltáról, a magyar hazáról s végezetül a vámpolitikáról mondott: az csupa átgondolt, megfontolásra méltó gazdasági gondolat volt s a parlament éppen olyan figyelemmel hallgatta, mint amilyen helyesléssel is honorálta.

tűzőn, vizen s még a saját romlása árán is hű marad ahhoz, akit a szívébe zárt.

Ilyen az igazi, ilyen az érdekes szerelem és ezt a szerelmet még egy fináctól is megkívánjuk, míheltt úgy lép elének, mint drámai hős.

De mit tesz *Carlo*, a Villa ur fináca? Amikor rátekadják a csempészeket és a szentimentális öreg urat, aki éppen penzióba akart menni, hogy a leánytól egyest kapjon a jó magaviselethől: *Carlo* vasra vereti az agz dugárut. Erre *Livia*, a gyöngéd leány, beleugrik a tengerbe, mint *Sapphó*, a görög lantoshölgy és mint *Senta*, a bolygó hollandi menyasszonya. *Carlo* fölkiált: *Kimentem!* De csak a fölkiáltásnál marad. Finánc-uniformisának egy darabkája sem nedvesül meg a tenger v. zétől. Ellenben *Livia* holtteste mesés gyorsasággal feltűnik a habokon (tiz másodperc alatt megfúlad és mint kész holttest tűnik elő) a függöny pedig csöndesen legördül.

Ebből áll a két felvonásos opera cselekvénye. *Simonon*, *Livián* és *Carlón* kívül még egy *Anina* nevű halárus leány is szerepel benne, aki *Carlóba* szerelmes. hosszú áriát énekel a finánc-hoz a legmagasabb extázis hangján (mint *Hero* *Leander*hez) és megvetett szerelméért úgy áll bosszut, hogy a csempészeket elárulja és a kötelességtudó fináncot arra kényszeríti, hogy jövendőbeli apósát coram publico vasra veresse.

Két óra hosszáig egyebet nem hallunk rőfős áriáknál. Majd a csempészfinók kesereg, hogy miért lett csempész s miért nem lett kuriai bíró; majd a csempész leánya tart leckét a csempész-apának a nyugalmas élet hasznáról: majd a halárus leány önti ki fenségese érzelmait a holdfényes éjszakába; majd *Carlo*, a finánc, elmékedik a kötelesség és szerelem összeütközése

A vitát hétfőn folytatják.

A mai ülés végén *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter válaszolt *Tóth* János interpellációjára a petroleum-kartell ügyében. A miniszter utalt arra a kényszerhelyzetre, mely a kartell megteremtette és kimutatta, hogy a gyárak barátja nem adhatott volna más tanácsot a védekezésre, mint a kartellbe lépést.

Az interpelláló nem, a t. Ház azonban tudomásul vette a választ.

A képviselőház ülése március 17-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Tallian* Béla.

A kormány részéről jelen vannak: *Szűll* Kálmán miniszterelnök, *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter, *Plósz* Sándor igazságügyminiszter, *Lukács* László pénzügyminiszter, báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter.

Elnök bemutatja *Légrády* Károly képviselő levélét, melyben egészségi okokból hat heti szabadságot kér.

Következik

a földművelésügyi tárca költségvetése.

Pinkovich József. A latifundiumok kérdésével foglalkozva, polemizál *Komjáthyval* és nem tartja aktuálisnak a kérdésnek szűnyegre hozatalát. Kérdi *Komjáthyt*, hogy miként véli lehetők terve kivételét, mely szerint a latifundiumokat egyszerűen kasszálni óhajtja. Beszél ezután a földbirtokok helyzetének javításáról és panaszos hangon konstataja, hogy a merkantilizmus a jövő és a mezőgazdasági érdekek háttérbe szorulnak. Nem is esodálja azt, mert hiszen meggyanusítják a földművelésügyi minisztert, ha a gazdasági dolgokkal behatóan foglalkozik, reakcionárius agráriusnak nevezik őt. Azt hiszi, hogy a merkantilizmus és agrarizmus harcából a munka elve fog diosítozatosan kikerülni. Ma a mezőgazdaság csak akkor prosperálhat méltó sikerrel, ha abba beleviszük az üzleti szellemet is.

A középosztálynak a mezőgazdasági ipar segítségével kell magát megmenteni a végpusztulástól. Szakítani kell az előítélettel s meg kell értetni a magyar deszentrált, hogy egyéni függetlenségét csak az anyagi függetlenséggel tarthatja fenn. Az az anyagi függetlenség lebeg szemé előtt, mely becsületes munkával teszi boldoggá a magyar középbirtokost s mely a jóléti folytan megmenti a szegény népet a szocializmustól.

Szüreti a nők bevonását a mezőgazdasági munkakörbe s kéri a minisztert, hogy minél többet vegyen föl a jövő évi költségvetésbe e célból. A szövetkezeteket nemcsak üzleti szempontból kell megítélni, sokkal nemesobb föladatot teljesítenek azok a jellemek fejlesztése terén.

A nemzetiségi kérdésben hangoztatja, hogy egy erőteljes nemzeti politika követésével mellett önkényt meg fognak szűnni a centrifugális törekvések, amelyek most a nemzetiségi kérdés alakjában jelentkeztek. Bizalommal viseltetik a földművelésügyi miniszter politikája iránt s azért a költségvetést elrogadja. (Eltenges a jobboldalon.)

fólt; majd a halászok imádkoznak hosszú chorálokban: majd a csempészek fuinak el egy-egy ábrándos barcarollet. Soha ennyi közönséges embert és soha ennyi magasztos ábrándot nem szüfoltak össze! Az életnek, az erőnek, a természetes vadságnak egy szikrája se villan föl ebben az édes, unalmas limonád-tengerben. Tiz perc alatt elvégződhetnek az egész darab, ha nem volnának benne ezek a rettenetes áriák!

A komponistát sajnálni lehet, hogy zeneszerző tehetségét ilyen szövegre pazarolta. Mert *Bahnert* József tehetség és ezt barbárság volna elvitatni tőle. Az én rokonszenvem legalább teljesen az övé, aki Budapesten vagy tizenöt év óta zongoratanárkodik.

Zongoratanár! Ha valakiről azt hallom, hogy zongoratanár, mintha nyilatást éreznék a szívemben. Egy ember, aki egész nap löt-fut és — esetleg olesó pénzért — zongoraleckéket ad. Tanít nevetlen, buta kölyköket, akik a tanár urra nyelvöket öltögetik; tanít divatos kisasszonyokat, akik hamisan kalimpálnak a zongorán és nevetgélnek hozzá, annál hangosabban nevetgélnek, mennél hamisabban kalimpálnak. Alkotó erőt hord magában, a tiszta, nemes zene ideálját hordozza szívében és egész nap ott ül a rossz kölykök mellett, akik nem akarnak tanulni, a divatos kisasszonyok mellett, akik hamisan kalimpálnak és kénytelen ilyen társaságban leélni az életét, mert az elkényeztetett fiúk és leányok szülei pontosan megfizetik az órát. A nyomorult rabszolga késő este vetődik szegényes felszékbe és most fogna hozzá, hogy valamit megvalósítson abból az ideálból, ami a lelkében él, — de a napi munka elbágyasztotta

Barta Ödön: Koncedálnia kell, hogy közgazdaságilag fontosabb kérdés alir van, mint a hitbizományok kérdése s így aktualitás szempontjából bírálni ezt a kérdést csak félsikerrel vagy annyival sem lehet. Aktualitása kétségtelen, azért, mert Magyarországon földhöz uralkodik. Meggyőződése szerint el kell következnie annak az időnek, amikor a hitbizomány birtokosai éppen hazafeléuk és a nép jóléte iránti érdeklődésük által vezéreltetve, be fogják látni, hogy tenniük kell valamit, hogy a föld szabadad, szabad forgalom tárgyává téssék.

Attérve a miniszter beszédeének kritikájára, kijelenti, hogy abban a meggyőződésben van, hogy a miniszter a legnagyobb tudatossággal, céltudatosan vágta fejéhez a tuloldalmak azt, hogy a liberalizmust nem tekintheti genfi lobozónak, amely alatt minden visszaélés szabad. Boismeri, hogy a szocialista tevékenység terén azok az intézkedések, amelyek a miniszter felsorolt, nagyban hozzájárultak szocialis bajaink orvoslásához. A munkakérdésben hozott törvények, a munkás segély-egyletekre vonatkozó törvények, a munkásbiztosításra vonatkozó törvénytervezet elkészítése, mind lényeges alkotásai ama tevékenységnek, mely a szocialis tevékenység terén a földművelésügyi miniszter tárcájára várt.

Attér ezután a ruthén kérdésre, mely szerinte olyan kérdés, amelynek azok ártottak legtöbbet, akik legtöbbet beszéltek róla. Ebben a mezőgazdasági kérdésben történt egy szerencsétlen incidens, amely abból áll, hogy ennek az akciónak, melynek élén Magyarország egyik leghazafiasabb érzelmi püspöke áll, amelynek működése arra volt szánva, hogy 400 ezer nyi kipróbált hazafiságn szegény és a kultúra terén elmaradt állampolgárnaksorsán segítsünk, ennek az akciónak tehát semmi néven nevezendő agresszív jellege nem lehetett, mert ha valaki jótékonyágban tiz embert részesít, egy közönség és a tizenegyediknek nem jut, ez nem lesz agresszív, mert ez a jótékonyág csak odáig terjedhet, a meddig az eszközökből telik.

A jótékonyágnak ugyis kisugárzó hatása van, tehát lehetetlen, hogy ha egy közzék zömét az akció felszéli, hogy ez ki ne sugárzózzék azokra is, akik momentán nem voltak a jótékonyágban belevonva. Így fogták fel a dolgot mindnyajan, akik a ruthén akciónak kezdetétől fogva résztvettek. Kerülték a nyilvánosság, nem irak és nem iratnak róla semmit, mert nem tartozik ez a nyilvánosság elé, melynek terén sokszor homályos szemüveg viselő urak is jelentkeznek a közvélemény tagjaul.

Az 1899. év a második év volt, amióta ezen akció működése megkezdett. Az ez évi közgyűlés alakjában egy összejövetelt tartottat, amelyre meghívást kaptak nemcsak a ruthén akció tényezői, nemcsak az a bizottság, mely országos ruthénbizottsággá alakult és nem azért ruthén-bizottság, mivel kizárólag ruthén segélyezés volna programja, hanem csak rövidbebe elnevezés kedvéért: és éppen azért a ruthén kérdésben szóva tételt, hogy az nem egyéb, mint a kárpatalji nép felszélgyezésére alakult bizottság. Ezen országos bizottság tagjain kívül meghívást kaptak oda az érdeklődők is általában, a nyilvánosság organumai is, tehát a sajtó, a nép nagy rétegeinek sorsa iránt érdeklődő papás négy varmegyéből és mint hogy ez a gyűlés a lehető legnagyobb nyilvánosságban történt, Munkács város egyik díszes termében tartottat meg, összecsozdult oda már az érdekességénél fogva is az ottani és a vidéki lakosság, akiket talán vegyes érzelm is vezethetett

erejét, a rettenetes robot megtörte inspirációját s fáradtan, agyoncsúszva, kedvetlenül kezd írni, írni valamit a — halhatatlanság számára.

Ha valaki ilyen viszonyok közt mégis operát ír és abban nemcsak tühethet, de helylivelközzel szép és nemes zenét ad, annak az érdeme kétszeres és attól ezt az érdemet elvitatni kegyetlenség volna.

Bahnert operáján meglátszik az olasz származás. Itáliából hozta magával a dallamosságot, olasz veréből fakad a meleg ábrándozás és az énekarok melodiózus könnyűsége. Ez a véralakat ellensége a mélységnek, a nagy, komoly, polifon tartalmasságnak, az igazi zenedráma erős, széles keretben mozgó, jellemfestő stíljének. Bahnert a fiatal olasz iskola modorában dolgozik, de nem olyan eredeti és nem olyan verista, mint *Mascagni*, *Leoncavalló*, *Spinelli*, *Bruno*, — és nem olyan poétikus, mint *Puccini*. Ha több érzéke volna a verizmus iránt, akkor a csempészeket úgy jellemezte volna, mint *Bizet* a maga *Dancarejét* és *Remendádóját*: tüzesen, pikánsan, azzal az elszánt vadsággal, ami bátor, cinikus, kalandos férfiak jellemvonása. Ha több eredetiség, több érzék volna benne a verizmus iránt, akkor a halárus leány nála nem úgy énekelne, mint egy romantikus *Burgfräulein* a várkastély erkélyén, az öreg csempész nem énekelne pathetikusan, mint egy mélyen megsomorodott mágnás, a csempész leánya nem ábrándoznék hosszú magán-áriában a holdvilágnál, mint *brabant* *Elza* és a famózus pénzügyőr nem énekelne drámai monológot.

Nagy baj, hogy a darab közönséges milieue rikitó ellentétben áll a zene lágy, epedő, tulontul szentimentális jellemével. Ez a komoly, érzelmes

Az En Ujságom

október havában a tizedik évfolyamába lépett. Meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörű képeivel a legszebb, legjobb képes heti magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak 1 frt. Kiadóhivatal: Budapest. Andrássy-ut 10. szám.

da. Megjötték a ruthén akció ellenségei is, akikről a miniszteri megbízott beszédében meg is emlíkezett, pláne politikusokat említett ilyenekül és megjött Munkács városa intelligens közönségének nagy része, mely érdeklődött ezen dolog iránt és ezen gyűlésre, abban a beszámoló beszédében, mely számszerű felsorolását tartalmazta annak, ami két és fél év óta ebben az ügyben történt, a miniszteri megbízott oly kirohanást tett, amelyre nem volt szükség és amelynek részletei óriási túlzásoktól hemzsegek. Nem volt rá szükség azért, mert ez a terem, az ott összegyűlt közönség mindenre inkább alkalmas volt, csak arra nem, hogy ily tanok hirdettesenek a szöszéken.

Most mi történik? A miniszter visszautasítja ezt a kirohanást. Teljes megnyugvást szül kijelentése; teljes nyugalom van e téren. Az akció barátai maradnak továbbra is barátai, az akció tényezői megmaradnak tövében körében, sőt kéri a minisztert, hogy az akcióit úgy, mint megírta és megkezdte, továbbra is folytassa. És ekkor sajnosan tapasztalták, hogy itt a képviselőházban képviselő urak, akik a nép barátainak nevezik magukat, azt akarják, hogy ezen akcióknak minden barátai elforduljanak attól és mindazok, akik célt tűztek ki, hogy 400.000-nyi állampolgárnak sanyaru helyzetét jobbra fordítsák és ezen akciónak diszkreditálására, ezen akció ellenségeinek mesterséges felkeltése mellett szolgálhatni akarnak tenni azoknak, akik mindig ellenére voltak annak, hogy a ruthén kérdés a kormány segítségével helyesen megoldassék.

Ez az igaz, jogos ügy nem egy párt ügye, nem egy felekezeti ügye, hanem a magyar államesme ügye. Eppen azért arra kéri képviselőit, tegyék lehetővé a csendes működést és azt, hogy azok, kik talán éppen ily felszólalások hatása alatt, ellenséges indulattal viseltetnek az akció iránt, legalább passzív barátai lehessenek, ha egyébként azt nem támogatják; hogy ha már az akció megkezdését és annyi áldozatot került, annyi jónak, nemcsak irykezetet ne vesszen karba és ne álljon be az ekedvetlenedés és az ellenhatás, mely mindent megsemmisíteni képes. Ne akarják egyoldalú bírálattal lebeteltesni tenni, hogy az akció barátainak száma szaporítsák, ne okozzák, hogy az akció barátainak száma csökkenjen.

Rakovszky István: Akik a nép ellen vannak, azok ellen vagyunk!

Ez a kérdés: Rakovszky nem nevezi meg, de szóló tudja, mire célzó, hogy kik vannak a nép ellen. Sokat szóltak arról a kérdésről, amelyet zsidókérdésnek neveztek.

Rakovszky István: Az!

Ez a kérdés: Rossz szöveget tesz a magyar államesme és a közügynek, aki azon a vidéken mesterségesen zsidókérdést akar csinálni. Soha sem látott Rakovszky onnan keletkezett államesme törekvést.

Rakovszky István: De népellenest!

Ez a kérdés: Ott benniakó egyének minden oly intézményt, amelyen példaul a szövegetek intézménye, nem fogadnak barátságosan, külörösen nem, ha úgy állítanak eléjük, hogy az ellenük irányul. Igaz, hogy a galicai bevándorlás sok haszontalan, megbízhatatlan és a társadalomra nézve káros elemet hoz be. De ha egy közönség két zsidó lakik, arról még nem lehet azt mondani, hogy a galicai bevándorlás merette a futat. A két zsidó szükségét pótol, mert oly tevékenységet tejt ki, amelyre másnak talán képessége sem volna.

tónus nemesek a természetességtől, hanem a változatoságtól is megfosztja Bahnert partitúrját. A népies, egészséges, szilái vér sehoisem pezsdül föl; vannak benne népszerű (majdnem banális) számok, de nines meg benne a népiesség, nines meg benne a liguriai fau hangulata. Igaz, hogy ezt a népies erőt már a szövegíró semmivé tette pathetikus, unalmas szövegírással és nehéz megjávitani ezt az izetien kotyvalékot, de ha már a szövegíró nem boldogul a zeneszerző, legalább a zenekezzel színezett volna egyetmást; legalább a kísérő zenekezzel csillogott volna felénk valami erős, változatos jellemzés, valami népies, egészséges lokál-tónus.

Külön-külön véve meglepően csinos és behízelgő számokat hallunk. Ilyen a *Halászkora*, a színpalak közt énekeit *halász-dal* (Szabó tenorista nagyon szépen énekte), az *intermezzo*, a csempészek *belépője* és *harkarollja*, *Livia* énekrésze. Külön-külön ezek a számok szépek és hatásosak volna, de a folytonos méla áradás, melybe semmi élénkség nem vegyül (kivéve a pénzügyőrök rövid operettszerű kórusát és a kisbíró dobosával, trombitával kísért föllepését) a végtelen hosszú áriák és kettősök, tele pathetikus fájdalommal: ezek vontatottá, egyhangúvá teszik a zenét és nem engedik, hogy a siker istenigazában neki lendüljön.

Feltétlen dicsérettel szólhatunk a hangszereletről. Enekhangra Bahnert még nem ir elég praktikus (az imakarban a kardalósok kétségbeesetten distonálnak a magas fekvés miatt és Livia kitartott hangjait is csak a *Vasquez* grófné regisztere bírja meg), de a zenekart biztosan vezetői és meleg, szines, jóleső instrumentálással gyönyörködteti a hallgatót.

A pénzügyminiszterhez intézett memorandumot szóló szerkesztette, azt pedig nem mondhatja senki, hogy antisemitizmusból tette.

Rakovszky István: Nagy kópé vagy te! (Nagy derülttség.)

Barta Ödön: Azért szerkesztette, mert abban igazság van, és a mig az igazságot fogja valaki hangoztatni, addig mindig mellő fog állani.

Arra kéri a minisztert, hogy az akció folytatására az 1899. július 27-ikén tett ígretének mielőbbi beváltására szükséges lépéseket mielőbb tegye meg. De nem tartja szükségesnek, hogy ezt az akcióit egy olyan nagyszabású kirendeltség vezesse, a miniszternek rendelkezésére áll a földmívelési minisztérium osztálya és ennek tényezői, akik időnkint inspicálva és tanácsokat adva vezethetik az akcióit, innen és tegye a miniszter a társadalom minél szélesebb körének a bevonását lehetővé ázáltal, hogy az akció vezetése az ottani gazdasági egyesületek bizátsék.

Végül kijelenti, hogy a miniszternek a gazdaság minden ága mellett kikerüli egy dolog a figyelmét. Ez az 1894. VII. törvényekik megváltoztatása, amely minden visszabályozó-társulatot a végromlás veszélyével fenyeget.

A költségvetést nem fogadja el, hanem csatlakozik Komjáthy Béla határozati javaslatához. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Makfalvy Géza szerint nem az ellentétes, hanem az érintkezési pontokat kell egymással keresnünk. Ezt cselekszi a földmívelési miniszter is s ebben a működésben ő készséggel támogatja. Védelmébe veszi a földmívelési minisztert Komjáthyknak azon vádja ellen, hogy csak a nagybirtokosok mezőgazdasági érdekeit istápolja. Hisz a szövegkezetek pártfogolásával éppen az ellenkezőről tesz bizonyítást. Hogy az agrár-mozgalom a mezőgazdasági szeszgyárak létesítését sürgeti, ez talán természetes, hisz a gazda évenként csak egyszer lát pénzt, szükségé van időközti pénzforrásokra is. A lótenyészésről és annak fejlesztéséről szólva, kifejti, hogy az egyéves ménesköltség vásárlása, mit az állam az utolsó években nagyobb mértékben tett, nem igen ajánlatos s csupán a szóbanfoglalt csikókat eladó gazdáknak nézve előnyös. A ménlepek konstrukciójával foglalkozik ezután s különönsnek találja, hogy a telepek csupa nemzetiségi legények vannak alkalmaszva, holott köztudomásu, hogy a lótenyészéshez a magyar népek nagy érkeze van. Azt nem tudja, miért változtatták a ménlepeknek a tiszteket olyan gyakran, amikor ez a folytonos változás határozottan kára van a ménlepek céljának. Nagybirtokosok is kellene biztosítani a ménlepek tiszte számára, amint ezt Franciaországban is tapasztalhatni. Némely vidéken nagy divatba jött az úgynevezett hidegvérű lovak tenyészése, amelyeknek itt-ott, külföldön, keletjük van. Ez óriási károkat okoz, mert csak az első kereszteszést vezet e fogadható eredményre, már a másodikból keresztszámuk. Kozma Ferenc, akinek e téren való szakértelmét az egész kontinens elismerte, nem győzött eléggé agítani a lótenyészést és helytelen és káros fajtája ellen s kéri a minisztert, tegyen ő is meg minden ennek a divatnak a lótenyésző gazdákna való megfékezésére. A kincstári lovak vásárlására nézve kéri a kormányt, hasson oda, hogy a hadügyminisztérium ne a kucepektől, hanem közvetlenül a gazdaktól vásárolja a hadsereg számára szükséges lovakat. Ez a gazdákknak is nagy előnye volna, a kincstárnak nézve is jobb vásárlást jelentene. Törté-

nelmi adatokkal illusztrálja a magyar ló kiténéségét, amelyeket az újabbkori hadjáratok és lóversenyek is fényesen bizonyítanak. De e nemes tulajdonságok fenntartása, fejlesztése csak úgy lesz továbbra is lehetséges, ha vándortanítókkal kellőképpen kioktatniuk a népet a lótenyészés, lóápolás fortélyairól. A lóállomány mennyiségileg legalább folyvást csökken, minőségileg azonban — és ez örvendetes dolog — egyre emelkedőben van. A "kivitelünk is folyvást javul, ami nagy részben a szállított lóanyag minőségének is köszönhető és annak, hogy az a régi tempó, amely magyar vitézságot nevezte a lóeladással való becsapást, kivészőfélben van. A lótenyészés emelése nem győzi eléggé a törvényhozás figyelmébe ajánlani. A költségvetést elfogadja.

Élnök az ülést öt percre felüggeszti.

(Szünet után.)

Gróf Tisza István: A telepítés terén követendő helyes politikát már más alkalommal is, de utolsó beszédében is a földmívelésügyi miniszter teljesen helyesen és célszerűen precizította és ahhoz a magam részéről hozzátenni valóm nincsen. Csak arra vagyok bátor a t. Ház figyelmét felhívni, hogy ha mi csak a szorosan vett, tipikus telepítés terén akarunk mozogni, ha tudniillik csak arra koncentrálnak eljárássukat, hogy egyes önálló telepeket, egyes önálló községeket létesítsünk, ily célokra megszerezhető nagybirtokok felaprózása után, akkor igen hosszú idő alatt igen nagy anyagi eszközökkel igen csekély eredményt fogunk elérni. Én helyesen ezt a célt; nagyon örülök minden lépésnek, amelyet e téren előre tehetünk, de nem tehetek róla, kéteyleim vannak az iránt, hogy a tényleges eredmények magának a célnak a fontosságával és a mi jóindulatunkkal, a mi jóakarataunkkal arányban fognak-e állani. Azok az idők elmúltak, amikor százszázalék vagy legalább is tízezerrel a családoknak lehetett áttelepíteni és a mikor ezen a téren nagy eredményeket gyorsan lehetett fölmutatni. Ma összes életviszonyaink, összes gazdasági viszonyaink között itt mindíg csak egy bizonyos korlátolt időben és bizonyos korlátolt körben fogunk mozogni.

Egész sorozata van az eseményeknek és tényeknek, melyek példájára talán csekély fáradsággal és talán csekélyebb áldozattal is állam részéről törekvéseink oly mederbe terelhetők, amelyben teljesen rokon célokat érünk el azokkal, amelyek a telepítésnél szemünk előtt lebegnek. Itt van a birtokváltásoknak gyakran előforduló esete. Miért ne lehetne kézbe venni ezt a kérdést? Hogyan kísérhetné az állam figyelmével e birtokváltozási kérdéseket, hogyan istápolhatná az államkormány azt, hogy midőn egy-egy magyar birtokosnak birtoka dobra kerül, olyan kezekre kerüljön, melyek a magyar nemzeti oélt szolgálják? (Általános élénk helyeslés.) És ott van egy másik mezeje a tényeknek, az a nagy arányokban folyó birtokszerezés, amely különösen az alföldi vagyonosabb paraszt nép körében előfordul. Főlemlíteték, hogy a telepítésnek és különösen a birtokparcellázásnak a köztölt birtok akadály. Én ezt neki részben alárom. Tényleg vannak olyan vidékek az országban, ahol a kisbirtokosra nézve a birtokszerezés rendkívül meg van nehezítve azáltal, hogy relative nagyon sok köztölt birtoktal találja szembe magát. Ezen fokozatosan, erőszakos intézkedések nélkül szukcesszive segíteni lehet, ha módja találtatik annak, hogy oly vidékről, hol túlságos sok köztölt birtok van, az illető birtokos beleevezésével, érdekeinek teljes kímélete mellett áttelepítsék az a majoratus más vidékekre. Ezt a mozzalmat mindenféle szempontból csak helyeselni és előmozdítani tudnám. (Élénk helyeslés jobbfelől.) És én azt hiszem, hogy éppen a birtokköltőség, a majoratus, a hitbizomány kérdéssel is úgy vagyunk, mint nagyon sok más kérdéssel, hogy sokkal nagyobbaknak látszanak az ellentétek, mint ahogy azok a valóságban tényleg fennállnak.

Van-e egyáltalában ép, józan észszel bíró magyar ember, aki keisebbe vonná azt, hogy Magyarország a közbányonadosnak és minden anyagi érdekek első forrásá, első kútfője a magyar mezőgazdaság, a magyar földbirtokosság jóléte és virágzása? (Általános helyeslés.) Hisz lehet-e Magyarország iparfelelesztésre csak gondolni is, lehet-e mindennekfelett azoknak a — fádalom, Magyarország nem nagyon népes — köröknek jó dolguk, akik gyümölcsözőleg helyezik el tőkájukat, akkor, ha a magyar mezőgazda dolgoz rosszul megy? (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) És viszont, mezőgazda szempontjából, lehet-e a magyar mezőgazdának jobb vagyja és nagyobb kívánása, mint hogy az ipar mentül jobban fejlődjék az országban, mint hogy a mi nyersternemünk itt kerüljenek feldolgozásra és feldolgozott, értékesebb alakban viteszenek ki és hogy legyen itt közeben egy közvetlen fogyasztó közönség, melynek sokkal jobban értékesíthető terményeink, mint ha azokat kivinni vagyunk kénytelenek?

Hogy többet ne említek, egy flagrans példát hozok fel erre. Itt van a borhamisítás kérdése. Az igen t. földmívelési miniszter ur drákói szigorral jár el egyes flagrans borhamisítási esetekben. Főitelenül igaz volt (Általános helyeslés.) és azt tartom, hogy minden ilyen kérdésben, minden faktornak, nemcsak a termelőnek, de a szolid kereskedőnek is az érdeke, hogy minden olyan dolog radikálisan kiküszöböltsék, ami megronthatja a termelésnek és a kereskedőnek titélet. Igaz, hogy momentán nagyon

A főszereplők az Opera elsőrangú erőiből teltek ki: *Vasquez* csengő magas hangjaival és egy befejező C-vel az ária végén rengeteg tapsvihar támasztott a különben tartózkodó nézőtérén; *Diósgyő* különösen játszottja és énekelte Aninát; *Talás* (akinek csak a kosztümjével nem értünk egyet, mert inkább veterán piktor volt, mint csempészbanda-főnök) érdekessé tette a larmováns, unalmas szerepet; *Arányi* dalias, csinos finánc volt és szép, meleg énekével megemelte a pénzügyőrt attól, hogy kinevessék; *Hegetű* majdnem mulatságos tudott lenni a kisbíró szerepében és jobban énekel, mint bármikor; *Beck* teljes önfeláldozással adott egy jelentékeny epizód-csempészt és előnyére vált az előadásnak.

A kiállítás, rendezés sablonos volt és szellemtelen; megfelelt az Opera mai színvonalának. A primitív apró cselnakok, zsulolásig megrakva álló emberekkel (így szoktak *utazósokat* tenni a zajgó tengeren, ilyen heringes hordokban?) és a döcögve, akadozva lebecsítő viharfölkök: csupa izléstelenység, ódság, teljes ósódje mindennek, ami képzelt és lelemény. Több elismerést érdemel *Székla* Adolf, aki úgyesen, buzgón, lelkiismeretesen vezette a zenekart.

A közönség udvariasan bánt a szerzővel, akit a felvonások végén a főszereplőkkel együtt többször kihívtak és aki nagyon boldogan és alázatosan köszönte meg a közönség szimpátiáját.

A nézőtér egyébiránt félig üres volt. Odáig jutottak már Isten segítségével, hogy a közönség a premiérek iránt sem érdeklődik többé. Gyönyörű eredmény.

MOLL SEIDLITZ POR
Főfőlműveit mind a háziasz mind a gyomorba jónak, melyekből a rossz emésztés és az ékrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 1 forinttal.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ és SÓ
Legjobb fájdalomesillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknak. A raktárakban ólmalom zárt (plembirt) üvegekben 90 krajcárjával kapható. MOLL készítmény kérendő.

nagy kárt tett ez az intézkedés; nagyon nagy kárt tett az ország szolid borkereskedőinek és talán — nem is talán, de bizonyára — kárt tett a boreladó termelőknek is, mert hisz az elkerülhetlen dolog.

Itt a kormányzatot azért, amit tett, hibáztatni nem lehet; azért lehetne hibáztatni, ha megállana itt, ameddig elment és nem gondolna a további teendőkre is. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Szervezni kellene most már az ország hitelképes borkereskedelmét; átsejteni a borkereskedést az átmeneti nehézségeken, az átmeneti krízisen és karöltve, együtt dolgozva a bizalomra méltó borkereskedőkkel, helyre kellene állítani a magyar bor iránti bizalmat. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Nagyon sok tekintetben rokon nehézségek azok, amelyek a földeski forgalom kérdéseinek szabályozásánál is felmerültek. Évek óta áll a kérdés különböző alakban előtűnt, mert hiszen nemcsak minálunk — hozzánk külföldről csapott az át — a külföldön is hosszú idő óta vita tárgyát képezte az, hogy a mezőgazdasági terményekért és pedig első sorban a gabonaművelőknek óriási árdepressziója tulajdonképpen mire vezethető vissza. És itt évek során át két iránylat küzdött egymással. Az egyik természetesen faktorokban, a kereslet és kínálat egyensúlyának természetesen megváltozásában kereste a baj okát; kereste a tengerentúli termelésben és a közlekedésnek aránytalanul olosabbálásában. A másik nagy iránylat ellenkezőleg bizonyos machinációkban, az üzleti köröknek bizonyos meg nem engedett üzlemben kereste a baj főforrását. És így állt elő két áramlat ezen a téren, amelyek utóbbika a földeski forgalom és a gabonafuvarozás eddigi létezését intézmények gyökeres reformjának keretében kereste volna a gabonának megjavítását. Azt hiszem, hogy ma, az utolsó évek gyakorlati tapasztalatai után, ezt a kérdést jótérmen eldöntöttnek lehetne tekinteni, (Ugy van! jobbfelől.) mert hiszen ott van az 1891-ik évi rossz termés esete, amely, tudjuk, rohamosan felszökkenette az árakat és midőn a következő években beállott jobb termések után az árak ismét igen alacsony nívóra szállottak alá, bekövetkezett az a nagy tanulság, az a nagy lecke, amelyet az 1897-ik évi világszerte rossz vagy gyenge termés szolgáltatót e téren az emberiségnek, a midőn a kereslet és a kínálat közötti viszony megváltozása folytán oly magasra szálltak, szökkenek fel ismét a gabonának, aminőket a legmagasabb árak idején is csak elvéve találunk. Én nem szándékozom feleleveníteni egy vitát, a hol befejezett ténynek állunk szemben, ma csakugyan nem tehetünk egyebet, mint hogy meghajoljunk a befejezett tény előtt és megvárjuk azt, hogy hogyan forja hatását érvényesíteni az életben. Ma, bár a látszat azok mellett szól, akik ellene voltak az óriási forgalom beszüntetésének, korai volna ebben a tekintetben végleges nézetet mondani. Én azonban, aki sohasem csaltam utókat belőle, hogy az óriási forgalom teljes eltűnését, mint magyar gazda, a magyar gazdák szempontjából elhibázott intézkedésnek tartom, nagyon félek tőle, hogy utólag rá fognak arra jönni azok is, akik a gabonafuvarozás forgalom eltiltésén legjobban ujjongtak. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) A támadások zöme a fedezetlen határidőzlet ellen irányul.

A buza kereskedők nagy zöme egyáltalában nem spekulál a buza; az keresi a maga jogosult közvetítőt használni azért, hogy az árut a termelőtől a fogyasztóhoz juttassa, de nem spekulálni kíván, ellenkezőleg, ki akarja ezt zárni. És arra a célra, hogy a spekulációt kizárhassa, a bianco-eladásra feltételül szükséges van. Mert hiába mondják némelyek, hogy adjanak el határidőre, de bizonyos megkötésekkel, úgy, hogy azt a buza legyen kénytelen szállítani később, amelyet a gazdától megvett, mert hát először is a magyar buza értékesítésénél annak a buza az egyeni kvalitása, hogy úgy fejezzem ki magam, oly nagy szerepet játszik, amelynek forja a buza bizonyos típusokba való beosztása sok árvesztéssel jár. Továbbá gabonatözsédek csak egy van Budapesten, az egész határidőzletnek itt kell koncentrálnia, ma pedig eladásra kerülő magyar buza körülbelül csak egy negyed része nyer itt elhelyezést, háromnegyed része más elhelyezést keres és talál és pedig már az ország keleti részében is ott, hol vidéki malomok versenye érezhető a budapesti paritásnál magasabb árakon. Már itt is vesztit a termelő vagy a kereskedő, aki azt a buza nem a helybeli fogyasztónak, hanem Budapestre adja el. De még sokkal jobban áll ez az ország nyugati részére, ahonnan tudjuk, kiviszik a buza Csehországba vagy Ausztriába, vagy ma ugyan már kevesebbet, külföldre, tehát sokszor jobb árt érhet el a buzafejt, mint Pesten. Ily körülmények közt abba a spanyol oszmába beleszorítani a buza kereskedést, hogy az egész forgalom Budapestre terelődjék, azt hiszem, vesztéssel volna na a kereskedőre, hanem a termelőre. Mert a kereskedő csak annyit adhatna érte, amennyit összes költségeinek és kockázatának levonása után adhatna. Ily körülmények közt egyenesen a termelők érdekében a legvégzetesebb dolognak tartanám azt, ha eltörölték a bianco-eladás; mert megszorították az által a szolid kereskedők üzleti tevékenysége és ki lenne szolgáltatva a termelő a buzaüzorának.

Most nem merném állítani, hogy a segítségre melyik a legcélszerűbb út. Azt gondolom, a szempontból szükséges volna első sorban a hivatót nagy kereskedők véleményét meghallgatni, első sorban főlők kell kérni javaslataikat. De nem habozom kimondani, hogy abban az esetben, ha az érdekelt üzletörök e cél elérésére más, teljesen megfelelő eszközt nem nyútanak, akkor nem riadok vissza attól sem, hogy az usance buza belöldi származású kötések. (Helyeslés.) Azt hiszem, hogy ily intézkedésekkel is sokat lehetne elérni a magyar termények jobb értékesítése szempontjából. De azért nem csinálom magamnak illúziókat és megmaradok régen kifejezett meggyőződésom mellett, hogy az európai álla-

mok a maguk nyerstermelésük érdekében csak egy igazán célhoz vezető eszközzel rendelkeznek és ez a védvám. A tények évtizedeken át ékesen bizonyították és beigazolták, hogy az európai fejlett kultúrára államek mezőgazdasága nem állhatja meg e verseny a tengerentúli államokkal, amelyek mind nagyobb tömegben és hozzáteszem, mind jobb és jobb és mind több és több oldalú árukkal jönnek versenybe, nem állja meg, csak abban az esetben, ha a maga számára védvámokkal körülvevett és ennek folytán a világi piac áránál magasabb árakat fizet fogyasztási területet lefektet. Nekiünk ez a fogyasztási terület, ha mi magyarok külön szervezedünk, fájdalom, egyáltalában nem áll rendelkezésünkre, míg a közös vámterület keretében, ha nem is teljesen, de néhány igen fontos cikkre nézve jórésben áll. És méltóztatnék nekem megengedni, azok az áldozatok, melyeket Magyarország az ipar érdekében évtizedeken át hozott, a világról sem mondok, hogy teljes mértékben, de némileg legalább megtérülnek ma azon körülményben, hogy ezen évek sora alatt megerősödött az osztrák ipar fogyasztóképesége annyira, hogy mint fogyasztó segítségére jöhet a magyar mezőgazdának épp akkor, mikor a legválságosabb viszonyok közt szorult támogatásra.

És fél folyamán hallottam ebben a kérdésben oly okoskodást és pedig figyelemreméltó eldőlést, hogy a vámterület magyar szempontból nem vált be, mert a gabonakivétel csökkent. Hiszen éppen akkor vált volna be, ha nem csökkent, de elenyészett volna a gabonakivétel. Mikor mi, magyar gazdák, a vámterületbe be együnk, nem azért megyünk be, hogy szaporodjék az a többlet, amelyet a nemzetközi piac rossz árai mellett a kivételben kelljen értékesíteni, hanem hogy fogyasztási piacunk legyen, amely terményeinket jobb áruknak vehesse föl. Az az okoskodás fejtegetésre állítása az igazságnak.

Én bízom a magyar mezőgazdaság expanzívitásában; látok újabb és újabb termelési ágakat kifejlődni, amelyekből a jövőben jelentékeny kivitelű produktumok fejlődhetnek ki. Mentül fejlettebb, mentül magasabb nívón áll, mentül erőteljesebben kifejlődött Magyarország nyerskereskedő osztálya, annál biztosabban, annál kevesebb költséggel és rövidebb úton fogjuk mi terményeinket a legjobb piacokra kivinni. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) annál nagyobb szolgálatot fog tenni a magyar gazdának. (Helyeslés a jobboldalon.) Én azt hiszem, hogy a mint a magyar gazda azzal az öntudattal kell, hogy a kereskedelmi miniszter urhoz forduljon, hogy igaz barátot lát benne, akivel együtt működhet, úgy a magyar kereskedőnek, a magyar üzleti köröknek, a földművelési miniszterumban támaszt, barátot, szövetségest kell látnok és találniok. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

(A petroleum-kartell.)

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Tóth János t. képviselő ur interpellációt intézett a kereskedelmi és a pénzügyminiszter urhoz a petroleum kartell ügyében. T. kollégám, a pénzügyminiszter ur nevében is van szerencsém erre az interpellációra a választ röviden megadni. A t. képviselő ur a következő három kérdést intézte hozzám (Olvasza):

Van-e tudomásuk a t. miniszter urnak arról, hogy a petroleum gyárosok kartell kötöttek, minek következtében a petroleum árát mm.-ként 7 fival felemelték és az ország területét maguk között megosztották, mi által a kereskedelmi forgalmat nagy mérvben korlátozzák? Helyeslik-e a t. miniszter urak ezen kartell? és ez által az adózó polgároknak több millióra menő ezen újabb megterhelését és a kereskedelmi forgalom szabadságának ezen megbélyegését? Nem aránuk-e szükségnek az állam közgazdasága, az állampolgárok és a kereskedelem szabadsága érdekében törvényhozási tervet intézkedni a petroleum-kartell ellen?

A helyzet tisztázása céljából említem, hogy Magyarország fogyasztása 2,200,000 mm.-ra megy most. A képviselő ur egy olyan dolgot is kifogásol, amely éppen az én intézkedésemmel áll kapcsolatban és ennek következtében kötelességem ezt is felvilágosítani, t. i. kifogásolja, hogy ezekben a petroleum gyáraknak magatartását ő feltétlenül elítéli a miatt, hogy a kartellbe bele mentek, — még tarifális kedvezményeket is adott a magyar államvasút. Ez tökéletesen igaz. A tarifális kedvezményről azonban tisztán és kizárólag a magyar gyáraknak az osztrák gyárakkal szemben való viszonya volt irányadó, mert a mi gyáraink a legutóbbi időkig egy galiciái, valamint a finom petroleum szállítása tekintetében batarozott hátrányban voltak az osztrák gyárakkal szemben. Magyar forgalmi politikai szempontból tehát arra kellett törekedni, hogy ezt a hátrányt megszüntessük.

A képviselő ur továbbá érdekes adatot hozott fel, amelynek valódiságáról eddig még nem győződhettem meg és ezért bocsátom unban is elbírálás alá. Ugyanis felemeltette, hogy Romániában törvényt hoztak volna, amely kizárólag ezekre a kartellekre és illetőleg a kartell-kötésekre vonatkozik. Én úgy vagyok értesítve, — és kérem a rektifikációt, mert minden kutatásom dacára nem jutottam több eredményre, mint amennyit előadok — hogy formális indványt tetetett ellenük részről, t. i. törvényjavaslat alakjában ez irányban, ez azonban sem tárgyalva, sem elfogadva nem lett. Ami magát a dolog értelmét illeti, szükségesnek tartom egész röviden pár évről visszamenni a petroleum-gyártás és a petroleum-árak fejlődésében, mert csak abban az esetben fogjuk megérteni a jelenlegi helyzetet úgy, amint az van és csak akkor leszünk képesek objektíve minden elfogultság nélkül megítélni a helyzetet. A magyar petroleum-finomítás tényezérendkívül szépen

fejlődött egész a legutóbbi időkig. Nem akarom a számok egész hosszu sorát felhozni, csak azt említem fel, hogy míg akkor, amikor kezdték a nagy gyárakat alapítani, pl. 1838-ban, csak 160,000 métermázsát állítottak elő, és a gyártás 1894-ben 858 ezer métermázsára emelkedett föl. Ausztriával szemben egészen 1893-ig előnyben is voltunk. Ebben az esztendőben haladta először túl az osztrák gyártás a magyar gyártást. Azóta a helyzet, fájdalom lényegesen megváltozott. Polytonosan rohamosan fejlődött az osztrák gyártás és hanyatlott a magyar gyártás, két évek kivételével, de még 1896-ban is, amikor gyáraink legtöbbet állítottak elő, tudniillik 859 ezer métermázsát, az osztrák gyárak messze felülmúlták a mi termelésünket, ők tudniillik 1,173,000 métermázsát állítottak elő. Azóta a mi részünkről rohamos a csökkenés a gyártásban, az emelkedés az osztrák részről pedig még rohamosabb. 1899-ben Ausztria előállított 1,433,337 métermázsát, mi pedig 689,904 métermázsát. Most tehát már végfogyasztásunknak megfelelő mennyiséget sem gyárunk képesek előállítani, anna. avébbé Ausztriába kivinni, holott az előbbi években éppen megfordítva állt a helyzet. Mi idétze elő ezt a lényeges változást. Fajdalom, nem egyéb, mint hogy már a nyers petróleumra hozott vám emelése előtt, amely életbe lépett folyó évi január hó 1-én, a külföldi petróleum behozatala folytonosan csökkent, mert mindig drágább lett. Különösen a román petróleum termelése kezdett azon időben csökkenni, mert újabb időben ismételen emelkedett. A behozatalnak ezen csökkenését és azon hátrányt a magyar gyárak az osztrák gyárakkal szemben azért nem tudták megszüntetni, illetve kiküzdieni maguknak az előbbi pozíciót, mert megfordítva nagy befektetések és nagy vállalatok következtében az ausztriai, nevezetesen a galiciái nyerspetróleum termelése óriási mértékben emelkedett. Ennek következtében egyáltalán a petroleum-finomítás is szaporodtak Ausztriában és Galiciában is és így azon előnyt, amely a helyzet geográfikus előnyében és részben a saját termelésben rejlett, teljes mértékben kihasználták és így előidéztek azt a helyzetet, hogy a magyar gyárak ezzel szemben a versenyt már az előbbi években sem voltak képesek teljes mértékben felvenni.

Mit volt mit tenni a gyáraknak? Nem volt más választásuk, mint az, hogy vagy kartellre lépnek az osztrákokkal és biztosítják maguknak a galiciái petroleumot megszabott áron, vagy esetleg lehetett volna egy kétségbeesett harcot folytatni, de nem tudom milyen eredménnyel folytatták volna. Így állott elő ez a kényszerhelyzet Magyarország gyáraira nézve és egyáltalán nem csodálkozom azon, hogy e kényszerhelyzetbe bele adták magukat és e miatt a kartellbe belementek. És én kénytelen vagyok elismerni, hogy ha valaki, mint jó barátja a petroleumgyáraknak tanácsot akart volna adni, azt hiszem, nehaszn mondia volna nekik azt, hogy abba a kartellbe bele ne menjenek.

Barta Ödön! A nép barátja egyebet mondott volna! (Zaj. Élénk csevegés.)

Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszter: Hát beszéljünk a nép barátjáról! Mondjuk, hogy a nép barátja azt mondta volna, hogy ne menjenek bele a kartellbe. Mi lett volna a következtése? A magyar petroleumgyárosok eyszertien beszárkáltak volna a boltot és az osztrák gyárosok az egész piacot kezükbe kerítették volna; egy fél krajcarral sem lett volna a petroleum olcsóbb, sőt szabadon, minden lekötöttség nélkül, úgy licitáltak volna az osztrák gyárosok az árakat a maguk hasznára fölfelé, amint az éppen nekik tetszett volna. Ez a szomorú helyzet!

Barta Ödön: Minden kartell védelmeznek!

Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszter: Lásza, Barta képviselő ur, önnek az a szokása — és engedje meg, hogy talán nem is igazolt szokás — hogy így egyes mondatokkal beszél a vitába, a nélkül, hogy megmotivalna.

Barta Ödön: Meg is indokolom! (Nagy zaj. Elnök csevegés.)

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Hiszen láthatja, hogy én nem a kartell védelmezem. Én azt a helyzetet jellem, hogy miként jutottak a kartellbe a magyar gyárosok. Ne gondolja a t. képviselő ur, hogy mezdicsérem a galiciái kartelleket és hogy azt mondom, hogy azok igen méltánosan, loyálisan jártak el; én arról beszélek, hogy Magyarországon a gyárak kartell kötöttek és azt mondom meg, hogy milyen körülmények következtében. Bocsásson meg, ez nem azt teszi, hogy védelmezem a kartelleket, hanem megmagyarázok egy helyzetet, amely kényszerből származik. Ebből folyik tehát a válaszom is a t. képviselő urnak s a válaszom az: a helyzetet ismerem és t. kollégámmal egyetértőleg mondhatom, hogy ezen, fájdalom, változtatni most nem lehet. Továbbá egész őszintén mondhatom, hogy ha a t. képviselő ur kérdésének második pontjában azt kérdi, hogy helyeslem-e ezt vagy nem, ez azon dolgok közé tartozik, amelyeket sem helyeselni, sem nem helyeselni nem lehet, mert itten már befejezett és változhatatlan tényekkel szemben egyéni helyeslés vagy nem helyeslésnek bizonyára alig van helye. Természetes dolog — egész őszintén megmondom — ez irány nekem nem izlésem; összes nemzetgazdasági tudományom ellenkező következtetésre jut abban a tekintetben, de ha a helyzet így van, az előtt én szemet nem hunyhatok. És egyáltalán ki kell jelentenem a t. képviselő ur harmadik kérdésére, és e tekintetben méltóztatnék engemet teljes objektivitással megfocolni, hogy a jelenlegi törvényhozási helyzetben, de többet mondom: a jelenlegi konjunkturakban nem látok semmiféle módot arra nézve, hogy a kormány feladatai körében ez irányban barmit is tehetne. — Meglehet, hogy a dolgok oda fájulnak, hogy még rosszabb helyzet és nagyobb mérvű tulhajtások fognak előállni; meg lehet, hogy odáig fejlődnek, hogy a

tisztességtelen versenynök sok mindenféle jelenségei mutatkoznak: én e kérdéssel állandóan foglalkozom, és akkor aztán azon helyzet szerint, amely bekövetkezik majd, természetesen a t. háznak számot fogok adni, hogy valamit lehet-e vagy nem lehet-e tenni? Kérem a t. Házat, méltóztatásuk válaszatát tudomásul venni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Tóth János: A miniszter válaszatát nem veheti tudomásul, mert nem tudta abban feltalálni azt a védelmet a közgazdasági érdekeknek, amelynek szempontjából interpellációt megtalált. De nem tudta feltalálni még ezen kartell elítélését sem, mert erre vonatkozólag egy szava sem volt neki. Azt mondta, hogy kényserhelyzet állott elő a magyar petroleumtermelők és gyárosok névze. A miniszter védelmezte a magyar petroleumipart, de nem ítélte el azokat a kartelleket. Hogyha kartell köthetnek a gyárosok, arra támaszt és alapot az állam és a kormány adott, azért pedig, mert a magyar állambatalomnak ezen védszarnyai valóságos protekció jeleget nyertek az által, hogy a külföldi petroleumgyártmányokra 12 arany forint vám van vetve s így a mi fogyasztásunk területéről a külföldi gyártmány teljesen ki van zárva. Így tehát ezen gyárosok a belső fogyasztást tel esen a maguk kezébe vették és ezt nemcsak arra használják fel, hogy a belső fogyasztásnak eleget tegyenek, hanem tisztán az ő üzleti nyereségüknek fokozására fordították ezt a kivételre helyzetüket, nem kereskedői tisztességes haszonra törekedtek, hanem valóságos uszora-nyereségre tesznek szert.

Közgazdasági jogosultsága a kartelleknek csak azon egy esetben van, ha a belső termelést védi a tisztességtelen verseny ellen, ha azon egy jogosult célt tűz maga elé, hogy ha a gyárosok esetleg a minimális haszonul akarnak teljeskedni az árakban azáltal, hogy bizonyos gyárakat vagy bizonyos termelést tönkre tegyenek, ezt megakadályozni iparkodik. Ha e jogosult célja van e kartellnek, az helyes. De már a magyarországi petroleumgyárakra nézve ezt a tételt nem lehet felállítani, mert ezek ezt a jogosult tételt elhagyták, amennyiben a magyarországi fogyasztást egészen monopolizálták.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Csak egy rektifikációval tartozom a t. képviselő urnak. A t. képviselő ur a román petroleumra nézve tévedésben van. Ezélt 170 ezer, most 270 ezer métermássa román petroleum jött be 68 krajár kedvezményes vámmal és ez kiosztatik a pénzügyminiszter ur által minden évben az ország keleti részében levő gyárak között. Ez törvénybe van iktatva és évök óta erélyen levő intézkedés.

Elnök: Megszavaztatja a Házat. A többség a kereskedelmi miniszter válaszatát tudomásul veszi.

(Az ülések meghosszabbítása.)

Elnök: Szavazás alá bocsátja a miniszterelnök tegnapi indítványát.

Polányi Géza: Ezt nem lehet most elöntení, e fölött majd kedden határozzon a Ház!

Elnök: De hisz a kérdést még nem tettem föl!

Polányi Géza: Kilenckor nem ülünk!

Szell Kálmán miniszterelnök: Halljuk az elnököt!

Elnök: Felteszi a kérdést.

A többség elfogadja az indítványt. A hétfői ülés tehát már délután három óráig fog tartani.

Az ülés délután fél három órakor végződik.

BELFÖLD.

A vita. A képviselőházi ülések meghosszabbításának a kedvező hatása ma már jelentkezett. A földmivvelésügyi tárcahoz feliratkozott szónokok, méltánolván a miniszterelnök intencióját, mely indítványának megtételére birta, nagyrészt töröltették magukat, még mielőtt a miniszterelnök indítványa fölött határozott a Ház. Az indítványt azután tulnyomó többséggel elfogadták és a hétfői ülés már három óráig fog tartani. Erre az ülésre már összesen csak három-négy szónok marad s valószínű, hogy a földmivvelésügyi vita már hétfőn befejeződik és remélhető, hogy a költségvetésből már jóval virágvasárnap előtt törvény lesz. A többség tagjainak az az előzékenysége, amelylyel vezérük kívánságát honorálták, széltében igen jó hatást tett és örvendetes bizonyossága a parlamenti állapotok konszolidált voltának.

Változás Bosznia kormányzatában. A legutóbbi időben többféle is felmerült az a hír, hogy a boszniai polgári kormányzat kebelében vezetés változás készül. Azt beszélék, hogy *Kucsera* osztályfőnök, polgári adlátus már legközelebb megvált állásától. Most egy *záró* távirat azt jelenti, hogy gróf *Pejacevics* Tivadar, Verőce-megye főispánja oda érkezett és gróf *Kuchen-Hédervary* bannal tanácskozott. Ezt a tanácskozást azzal a kombinációval hozták összefüggésbe, hogy gróf *Pejacevics* van kísérelve Bosznia n polgári adlátusának. A grófnak Boszniában csaisái összeköttetései vannak és ezért is széltében alkalmasnak tartják arra, hogy a tartomány polgári

kormányzatának élére álljon, de hír szerint a mostani körülmények közt nem hajlandó ezt az állást elvállalni.

Delegáció és kvóta. Megnyugvással vehetjük tudomásul, hogy az osztrák birodalmi tanács tegnap esti ülésén megválasztotta a delegációt. Annak a bizonyossága ez, hogy odaát mégsem szakadt el a kibontakozásnak minden fonala és az a megnyugtató jelentősége minden esetre megvan, hogy másfélesztendei pihenőt enged a közösügyekre való vonatkozásban. A magyar parlamentnek most már az a feladata, hogy szintén válaszza meg a maga delegációját, ami minden bizonynyal simán fog megtörténni. Kvótabizottságot a reichsrath nem választott. Az osztrák kormánynak nyilván az a felfogása, hogy mert a felség döntése csak félesztendőre szólt, ezzel a kvótabizottság mandátuma nem szűnt meg és a régi bizottság kezdheti meg az új alkudozást a magyar bizottsággal. A magyar kormánynak ebben a dologban tudunkkal más a felfogása és nálunk új bizottságot fog választani az országgyűlés. De ebből az eltérésből nem fog nehézség keletkezni, mert az osztrák törvények magyarázása az osztrákok dolga, mi a magunk törvényét magyarázuk és alkalmazzuk a magunk tetszése szerint. Reánk egyeb nem tartozik, csak az, hogy legyen osztrák kvótabizottság, amelylyel a mi parlamentünk bizottsága tárgyalhat s amely Ausztria alkotmányos faktorainak hozzájárulásával jött létre.

A pozsonyi színház a politikában. A *Bud. Tud. irja:* Ill-tékes helyről fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy nem igaz, mintha Pozsony város bármelyik képviselőjével szemben a pozsonyi színház kérdésének ilyen vagy olyan értelemben való elintézése bármily kapcsolatba hozott volna a mandátum kérdésével. Ezt Pozsony város képviselői a város belügyének tekintik, amely a rendes uton intéztetik el. Az sem igaz, hogy hivatalos helyről bármily ígéretet tettek a kérdés ilyen vagy olyan értelemben való elintézésére nézve, hanem az egész ügy a rendes uton tárgyalatik.

KÜLFÖLD.

A reichsrath elnapolása.

Budapest, március 17.

Hirtelen elnapolták ma a reichsrathot, a nélkül, hogy a feljegyzett vezérszónokokat szóhoz jutni engedték volna. A képviselők régóta tudták ugyan, hogy ez az elnapolás nemskára bekövetkezik, de hogy ily gyorsan megy végbe a dolog, azt senki sem tudta a kormánypártok néhány beavatott emberén kívül. A napirend utolsó pontja az iparnovella volt s ennek a tárgyalásán akasztották meg a további munkát. Az elnök még csak azt sem mondta meg, hogy mikor kezdődik újra a gyűlés. Majd írásban közli a képviselőkkel.

A mai ülésről ezt a jelentést kaptuk:

Bécs, március 17.

Az elnök az ülést 11 $\frac{1}{2}$ órakor nyitotta meg. Egyéb interpellációk között *Novák* és társának egy interpellációját olvasták föl a szénbánya-sztrájkra vonatkozólag, mely arról szól, hogy míg ez szén szállítványok indulnak külföldre Bodenbachon át, addig a belső szükséglet nem talál fedezetet. Azt kérdezi a miniszter, hogy vajjon ismeri-e ez állapotokat s hajlandó-e ezek ellen fellépni.

Szajer egy petíció fölvetélet követeli a gyorsírói jeryzőkönyvbbe.

Wolf: Felszóltam az elnököt, hogy *tisztességesen szavaztasson*, ne pedig ilyen hanyagul. (Nagy zaj, nyugtalanlás.) Miért nem ülnek le az urak helyükre? (Derűltég jobbról.)

Elnök: *Szajer* indítványa elfogadtatik! (Mozgás.)

Wolf felszóltja az elnököt, hogy a petíció fölött a házszabályok értelmében rendelje el a névszerint való szavazást.

Elnök nyugalmorra inti *Wolf*ot.

Szavazás után a Ház elfogadja *Wolf*nak azt az indítványát, hogy tegnap benyújtott petícióját, amelynek a gyorsírói jeryzőkönyvbbe való felvetélet megtagadták, utasítsák az iprűgyi bizottsághoz.

Wolf (gúnyosan): Közönmös szépen, hogy *Prade* alelnök ur oly rendkívül szeretetreméltó volt, hogy az urakat meghívta egy kézmozdulattal, hogy

indítványom mellett szavazzanak. Ez igazán nagyszerű parlament. *Valósáos komédia!* (Nyugtalanás.)

Erre ismét a *meoszokott zajos jelenetek játszódnak* le, melyeket a *Schönerer-párt* kezd meg.

A zai lecsillapultával folytatják a tárgyalást és **Deym** képviselőnek azt az indítványát, hogy a közszén fuvardíját az államvasutakon szállítsák le, első olvasás nélkül a vasutügyi bizottsághoz utasítják.

A Ház azután áttér a napirendre, vagyis az adóügyi bizottság jelentésére arról a törvényjavaslatról, amely a triezti és környékbeli épületek házibér- és 5 százalékos tiszta hozadékadója progresszív emelésének felülgeszését meghosszabbítja. A jelentést via nélkül elfogadják s betelezték az általános vitát. Ezután néhány inségjavaslatot vettek tárgyalás alá, végül pedig az iparügyi novellát, melyhez több szónok szól. Hosszabb vita után vezérszónokokat választanak.

Elnök három órakor indítványozza, hogy miután a vezérszónokok valószínűleg hosszabb ideig beszélnének, másrészt a részletes vita is hosszú ideig tartana, az ülés rekesztessék le. (Általános tetszés.)

Néhány berkeztet iromány felolvasása után elnök az ülést berekeszti.

A képviselők egymástól és a miniszterelnöktől bucsut véve és napidíjaikat fölveve, szétozoltak az elnök abbeli kijelentése után, hogy a legközelebbi ü. és határnapját írásban tudatja a képviselőkkel.

A reichsrath valószínűleg május közepén ül ismét össze.

Bécs, március 17.

Az *urak* háza kedden, 20-ikán, délbén tizenkét órakor teljes ülést tart, amelyen letárgyalja a képviselőházban elintéztet javaslatokat. Ezen az ülésen azután valószínűleg kihirdetik a reichsrath elnapolását.

Bécs, március 17.

A reichsrath elnapolása alkalmából a *baloldali német pártok* elnökeinek a konferenciája egyhangulag elhatározta, hogy a szükséghez képest a német polgárság nemzeti és politikai érdekeinek megóvására a reichsrath szünetelése alatt is egybegyűl Bécsben.

A háboru.

Budapest, március 17.

Nevezetesebb hírek Fokföldről és Oranjoból ma nem érkeztek. Az angol hadvezetéség arról ad számot, hogy Fokvárossal való vasuti összeköttetése biztosítva van s hogy előnyomulásában nem talál akadályra. Roberts egészen otthonosan rendezkedik be Oranjoban, mintha az eddigi szabad állam máris angol gyarmat volna s arról adnak hírt, hogy nsgyszáz odaváló boer meg is adta magát és visszatért lakásaiba. Krüger ezalatt az okkupált szabad államot a délafrikai köztársasághoz tartozó területnek deklarálta s ez a kijelentés a Roberts-féle proklamációval annyiban egybevág, hogy Oranje, mint külön szabad állam, ebben is, abban is megszűnt létezni.

Mai tudósításaink a következők:

(Az angolok Oranjoban.)

London, március 17.

Lord Roberts tegnap a következő táviratot küldte Bloemfonteinből a hadügyminiszteriumnak:

Pole-Carew Springfonteinba érkezett. Ezzel tényleg helyreállt a vasuti összeköttetés Bloemfontein és Fokváros között. Külványom itt jó hatást keltett. Néhány száz burgher késznek nyilatkozott arra, hogy a fegyvert leteszti s visszatér foglalkozásához. Egy bázutóföldi biztos azt jelenti, hogy nyoleszáz bloemfonteini burgher és egy alivalnorthi csapat le akarja tenni a fegyvert, amint megtudják a proklamáció tartalmát.

London, március 17.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Bethuléből: *Gatacre* hadoszlopának egy része Springfonteinba érkezett. Maga a hadoszlop utának jön.

London, március 17.

A Reuter-ügynökség jelenti Bloemfonteinből: *Roberts* tábornagy proklamációjára 400 oranjei boer meadta magát. Pretymán főkormányzó proklamációt bocsátott ki, melyben felhívja a farmereket, hogy hozzák terményeiket a piacra, hogy a hadügyi kormányzatnak felajánlják. Azonkívül gondoskodtak arról, hogy a polgári piac úgy mint eddig megtartassék. Az oranjei boerok tulnyomó része visszatért lakásaiba.

Bloemfontein, március 17.

Lord Roberts hadiparancsot adott ki, melyben visszapillantást vet a február 12-ike óta történt eseményekre, amely napon az angol csapatok átlettek Oranje határát és azután foglyul ejtették a boerok seregének egy jelentékeny részét, mely egy kiváó tábornok vezetése alatt állott. Roberts gratulál a hadseregnek a végbevitt tettekhez, melyekre minden

hadserg büszke lehetne. Dicsőretekkel adozik azután a legénység vitéségének és kitartásának és magasztalja azt a heroizmust, melylyel a sebesültek szenvedéseiket viselik.

Vassyl, március 17.

Bloemfontein és Norwalspont közt megnyílt a vasúti forgalom. Ma egy vonat érkezett *Pole-Carew* tábornokkal és fedezettel. Hír szerint 300 oranjei boer visszatért farmjaiba. Az a boer zászlóalj, mely eddig Norwalspont közelében operált, nem tudja, hogy most mitévő legyen.

London, március 17.

Bloemfontein barátságos átadásának titka az, hogy a benszülöttek odahagyták a várost és csak az angolok voltak ott, amikor *Roberts* bevonult.

London, március 17.

A *Daily News*nak jelentik *Bloemfontein*ből, hogy a *Vaal*-folyótól északra huszezer főnyi burgher-csapat vonul fel.

Gatacre Bethuliet brit területnek proklamálta s felszólította a benszülötteket, hogy lánosan békésen dolgoik után, mert az angolok nem a nép ellen, hanem a kormány ellen harcolnak.

(Vegyes hírek.)

London, március 17.

A *Daily News*nak jelentik *Lourenco-Marquez*ből, hogy *Mayer Lukács* és *Schalk-Burger* lemondtak parancsnoki állásukról s hazamentek gazdálkodni.

Nápoly, március 17.

A *Bundesrath* német gőzösn tegnap Pretória amerikai konzula, *Mr. Davis*, ideérkezett s délután tovább utazott New Yorkba. Az hiszik, hogy igen fontos diplomáciai misszióban utazik a transvaali kormány részéről.

London, március 17.

A *Daily Telegraph*nak jelentik Fokvárosból e hó 15-iki kelettel illetékes helyről, hogy a boer foglyokat további intézkedésig a csapatszázaló hajókon fogják tartani. A *Standard*nak jelentik Lisszabonból tegnapi ketettel, hogy egy hetven tisztből és hét-száztizenkét legényből álló portugál csapat Lisszabonból *Lourenco-Marqueze*be ment.

London, március 17.

A *Renter*-ügynökség jelenti *Vantsz*ből e hó 16-ikéről: *Clement* tábornok csapatai jó messzire behatoltak a szabadállam területére. Ellenséges csapatoknak sehol sem akadtak nyomára, úgy látszik visszavonultak az angol csapatok arcvonalá elől.

Bloemfontein, március 17.

Egy lovas őrnagy a *Modder* folyóig hatolt, de sehol sem talált ellenséges csapatok nyomára. A *Modder* folyón átvezető hid sértetlen maradt.

London, március 17.

A *Reuter*-ügynökség jelenti *Carharvon*ból 15-iki kelettel: A lázadók újabb mozdulatairól csak annyit hírlik, hogy *Blaauwplats*ban, *Carharvon* és *Kenhardt* kerületek határára, egy különítményt állítottak fel.

Bethulie, március 17.

Kruger elnök e hó 13-án Oranje szabad államot a *Délafrikai* köztársasághoz tartozó területnek nyilvánította.

London, március 17.

A *Reuter*-ügynökség jelenti *Ladysmith*ből: Az ellenséget jelentékeny erővel látták a *Van-Reemens*, *Tinta*- és a *Deebers*-szoros mellett. A *Deebers*-szorosnál az angolok egy útközben két sebesültet vesztettek. Az ellenség visszavonult. A *Harry-Smith*be a *Van-Reemens*-szoroson át vezető vasutat gyorsan helyreállítják.

London, március 17.

A *Reuter*-ügynökség jelenti *Burghersdorp*ből: A boerok *Olivier* parancsnoksága alatt éjjel elhagyták állásaikat. Ma reggel többen megadták magukat.

Devillet, a Fokgyarmat törvényhozó testületének tagját, öcsésével együtt letartóztatták.

London, március 17.

Az oranjei boerok nem fognak soká ellentállni. *Mayer Lukács* és *Schalk-Burger* kedvüket vesztve lemondtak a parancsnokságról. Híre terjedt, hogy a boer köztársaságok meghasonlása és *Gatacre*-nek *Bethulie* ellen intézett támadása következtében *Kruger* proklamálni fogja Oranjeuk Transvaal részéről való aneioxióját.

(Németország tartózkodása.)

Berlin, március 17.

A *Wolff*-ügynökségnek jelentik Pretoriából 16-iki kelettel: A német kormány válasza a dél-

afrikai köztársaságok kormányainak arra a kérelmére, hogy járjon közbe a béke megkötése érdekében, így szól:

A német császár kormánya szívesen hajlandó barátságos közbenjárásban közreműködni, mihelyt meglesznek ilyen közvetítés alapföltételei, vagyis mihelyt bizonyos lesz, hogy mind a két fél óhajja a közvetítést. Arról, hogy az angolok részéről megvan-e most ez a kívánság, a két dél-afrikai kormány, vagy közvetlenül Londonban, vagy valamely harmadik kormány jó szolgálatai útján, amelynek nem kell saját fontos érdekeket védenie Dél-Afrikában, szerezhet értesülést. Az utóbbi föltétel megvan több európai és Európán kívüli államnál, de nincs meg Németországnál. A német kormány mind ilyen lépése tehát azt a gyönyt keltethetné, hogy nem humanitárius, hanem más célokat követünk. Ez csak növelné a bizalmatlanságot, ami a béke ügyét nem mozdítaná elő. A dél-afrikai köztársaságoknak azt a kívánságát, hogy közvetítés iránt való kérelmüket az osztrák-magyar és a svájci kormánnyal is közöljék, amelyeknek érdekeit Pretóriában a német konzul képviseli, természetesen azonnal teljesítettük.

(A pápa.)

London, március 17.

A *Daily Mail* közlése szerint *Kruger* és *Steyn* elnökök a pópához is küldötteket meneztek a békekötés közvetítése céljából. A pápa levelet fog írni az angol királynőnek.

Budapest, március 17.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Március 15-én új

előzetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessék tovább.

Mínt hogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyekre a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatassanak feltüntetni.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn előt jelenik meg.

— Udvari ebéd. A király ma Bécsben udvari ebédet adott, amelyre számos katonai méltóság volt hivatalos.

— Báró Dóczy Lajos. A hivatalos lap ma közli *Dóczy* Lajos kitüntetéséről a következő királyi kéziratot:

A személyem körüli magyar minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán *Dóczy* Lajos, Házam és a külügyek minisztériuma osztályfőnökül címmel és jelleggel fölruházott udvari és miniszteri tanácsosának, valamint törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben 1900. évi március hó 13-án. *Ferenc József* s. k. *Szell* Kálmán s. k.

— Új udvari biztos. *Lichtenstein* herceg főudvarmester *Rosner* Ferenc államrendőrségi felügyelőt, aki az első kerületi kapitánysághoz volt szolgálattételre beosztva, udvari biztosnak nevezte ki. *Rosner* a napokban válik meg a rendőrségtől, s Bécsbe utazik új hivatalának átvételére. *Rosner* távozása a rendőrség kebelében nagy sajnálkozást kelt.

— Jókai a párisi kiállításban. A párisi világiállítás magyar csoportjának egyik legerősebb és legérdekesebb része lesz a *Jókai*-szoba, amelyben ki lesznek állítva a nagy költő összes munkái diszkóztásban, az albumok, üdvözlő iratok és emléktárgyak, melyeket *Jókai* Mór félé százados írői jubileuma alkalmával kapott. A hivatalos magyar katalógus számára *Jókai* Mór most írja Magyarország ismertetését a külföldiek részére. A világiállításra okvetlenül elmegyen *Jókai* feleségével együtt s alkalmassint május közepén utazik Párisba.

— A vezérkari uniformis. A *Rendelési Közlöny* holnapi száma közli a vezérkari uniformis hordozásáról szóló rendeletet. Holnapotl kezdve a honvéd vezérkari tiszték is zöld kabátot viselnek. A rendelet közzétételéről már a felsőbb parancsnokságok révén értesültek a testület tagjai s ma délután már egész sereg honvéd vezérkari tisztén volt látható a zöld kabát.

— Evangélikus istentisztelet. Evangélikus istentisztelet lesz holnap délelőtt 9 órakor a Deak-terti templomban, ahol *Schwarz* János lelkész prédikál; 10 órakor a VI. ker. szlovákiai elemi iskolában prédikál *Kacád* János lelkész, vallastanárr; 10 órakor a VIII. erdélyi elemi iskolában prédikál *Klaár* Fülöp lelkész, vallastanárr; 11 órakor a Deák-terti templomban prédikál *Horvath* Sándor lelkész; délután 3 órakor a IX. mester-utcai iskolában prédikál *Sass* Béla lelkész vallastanárr.

HIREK.

Stirpicultura.

Colorado államban kineveztek egy orvosokból álló testületet, amely kísérleti célból meg fogja vizsgálni az összes házassalándókat, nő, férfit vegyes, s bizonyítványt fog kiállítani arról, vajon az illetők egészségügyi és fiziológiai szempontból alkalmasak-e a házasságra vagy a házassághoz hasonló együttélésre. Aki az orvosi vétőt megszegő, négytől hét esztendőig terjedhető fogsággal fog büntődni.

The Times.

Ime egy idea, amelyben *Tojáss* Dániel hóhenhám gazdász és *Nietzsche* Frigyes, a megőrült böles talákozna. *Tojáss* Dániel úgy korrigálja a természetet, hogy faj-malacokat nevel az idevágó malac-papák és mamák gondos összeválogatásával, *Nietzsche* pedig faj-embert akart nevelni. Faj-embert, emberfeletti embert, *übermensch*et. Ha *Nietzsche* véletlenül orvosnövendékből s nem hellenista filológusból lesz böleselöv, talán ugyanarra az utra tér, amelyre a colorádói doktorok. Akkor talán alaposan végigtanulmányozta volna *Mezőhegyest* és *Bábolnát*, mielőtt az emberfeletti ember jövőjét és szükségességét hirdeti vala. Talán nem rohant volna oly zordon hévvel a hegytetők magasságába, hogy onnan lekiálta mindenkinek és senkinek a *Zarathusztra* tanításait. Azt a recipét írta volna az emberiségnek, amelyet a hóhenhám gazdász oly kitűnő eredménnyel alkalmaz a kondászat terén.

És ebben az esetben talán rég megalakult volna már a colorádói doktor-testület, amely faj-embert óhaj nevelni. És talán mutogatna is már néhányat a kontinensen valamely *Barnum*-tanítvány. Talán már nálunk is rendezeserítettek volna menyasszony- és vőlegény-sorozó hivatalokat, melyeket meg kell vala előbb látogatni, mielőtt az anyakönyv kapui föl-táruznak. Talán meglett volna már egy darabja ama falanszternek, a melyet a *Nemzeti Színház* színpadán nézdegél a magyar. És lám, esetleg megváltozott volna intellektuális társadalmunk: a régi, rosszul házasodott emberek fiai és lányai zsákok hordanának a *Duna*-parton, a faj-alakok pedig, a hibátlan telivérek, benn ülnének részben a parlamentben, részben a jelesebb bürökban. Minő áhitattal néznék őket az utcán a hiányos származásuk! Mint süvegelnek meg őt, a tisztát, a mangalicavagy szimentál-embert. És egyszerre tisztákra és tisztátlanokra válnék a társadalom, amazoknak jutna minden jó, emezeknek min-

— **A miramarei nász.** A *Triest* melletti tündérvárban tegnap óta nem kerékpározik egy fenséges asszony. Kettős gond és bánat tartja vissza *Stefánia* főhercegnőjét kedves sportjától. Az egyik ott van előtte *Miramareban*. Anyai szeretettel ápolja *Erszéb*et főhercegnőt, aki még tegnap délután ibolyát szedett a kastély környékén s estefelé kimerülten és felhevült állapotban tért haza; rendes szokása ellenére mindjárt le is kellett feküdnie. S az övegy trónörökösne ott virrasztott órák hosszat kis leánya ágyánál s csak akkor tért nyugalomra, mikor az orvosok teljes felelősséget vállaltak érte, hogy *Erszéb*et hercegnőnek nincs komoly baja. S ekkor előkerült a másik gond. A beteg völégény, akit a járványos influenza az enyhe olasz égály alatt sem kimélt meg s aki orvosa tanácsára most *Velencéből Görbe*be utazott, hogy ott találjon üdülést bajára. S így el kellett maradnia az esküvőnek, amelyre ma akart utazni *Bécsből* dr. *Mayer* plébános-püspök, de utazását bizonylatlan időre elhalasztotta. *Stefánia* főhercegnő közvetlen környezetében nem tudja most, hogy mikor lesz az esküvő. Rebesgetik, hogy szerdán vagy csütörtökön lesz s hogy *Erszéb*et főhercegnő 21-én hagyja el a miramarei kastélyt, — ha ugyan addig egészségi állapota megengedi — és *Bozen-Griesbe* utazik. Azt is beszélik, hogy esküvő után nem *Rómába*, hanem a *Rivierára* utazik az ifjú pár.

Triestből ma azt táviratozza tudósítónk, hogy maga *Stefánia* főhercegnő sem tudja, mikor lesz az esküvő. Ma dejeuner volt a kastélyban, amelyre hivatalosak voltak *Jellachik* és *Weserheimb* grófnék, akik az esküvőn is jelen lesznek. Az állomáson van még az a szalonkocsi, amelyen *Erszéb*et főhercegnő fog elutazni. *Görzöböl* jelenti egy távirat, hogy gróf *Lónyay* Elemér egy ottani fogadóban az első emeleten lakik; két szobát bérelt, s angol komornyikján kívül senkivel sem beszél. A gróf *Mister Houdson* nevet irt a fogadó könyvébe. Influenzájából már csaknem teljesen gyógyult s ma szakadó esőben kocsizott ki. Naponként feljár hozzá orvosa, de más senkit sem fogad, sőt annyira őrizkedik az idegenektől, hogy az ebédjét is a szobájába viteli.

Bécsből táviratozzák: A *Wiener Zeitung* holnapi száma hivatalosan közölni fogja *Stefánia* övegy trónörökösne és gróf *Lónyay* Elemér cs. és kir. kamarás eljegyzését. Az esküvő a hivatalos jelentés szerint a legközelebbi napokban lesz.

— **Kossuth-gyász.** *Kossuth* Lajos halálának évforduló napján az idén is kegyelettel ünnepli meg a főváros hazafias közönsége. A *Kossuth* Lajos női kör az évforduló napján, március 20-ikán délelőtt tíz órák gyászistentiszteletet tart a Deák-téri evangélikus templomban. Az istentiszteleten *Horváth* Sándor lelkész mondja az ünnepi beszédet. A női kör tagjai istentisztelet után kivonulnak a Kerepesi-úti temetőbe és koszorú helyeznek *Kossuth* Lajos sírjára, amelyet erre a napra a tanács rendeletéből gyászpompával fognak fölékesíteni. A fővárosi polgárság március 25-én, vasárnap tartja meg gyászünnepélyét. Enapon délután kivonul a temetőbe és gyászbeszédet kíséretében megkoszorúzza *Kossuth* sírját. A Lakatos Miklós országgyűlési képviselő és *Kreith* Béla gróf elnöklötte alatt működő rendező bizottság március 20-án este 8 órakor a József-utca 10. sz. a vendéglő külön helyiségében ülést tart. A bizottság fölhívja a résztvevni óhajtó egyesületeket, hogy ezen az ülésen jelentkezzenek.

— **Elég alapos ok.** Bukarestben *Fanutza* őrnagy már nem választó többé az első kerületben. Hogy miért nem, azt az értesítés magyarázza meg, amelyet a polgármesteri hivatal indított el az őrnagy ur címére s amely ekképpen szól:

Fanutza őrnagy urnak.

Ezenel tudtára adjuk, hogy ezenül nem szerepelhet többé, mint az első választókerület választója. Ennek oka az ön rövid idővel ezelőtt bekövetkezett halálában keresendő.

Amint ebből látni méltóztatik, a bukaresti polgármesternek elég alapos okai voltak arra, hogy a választók névsorából törölje *Fanutza* őrnagyot.

— **Ajánlás.** A magyar királyi vallás és közoktatásügyi miniszter az Echo fonográfársaság által árueltott 25 frtos fonográfot mint olcsót és mégis célszerűt 13.267. szám alatt a középiskoláknak beszerzésre ajánlotta.

— **Az újságírók szabadság-lakomája.** A *Budapesti Újságírók Egyesülete* nevében ma délután *Szabó* Endre alelnök, *Csiklay* Lajos gazda és dr. *Soltész* Adolf tisztelgtek *Jókai* Mórinnal, hogy a holnapi lakomára ünnepiesen is meghívják. Együttal a *Jókai*-billikomot is bemutatták a mesternek. *Jókai* bájos feleségével szokott szeretetromláságyával fogadta az újságírók küldöttségét. Sokáig gyönyörködve nézte a művészi szép serleget. Aztán megmutatta a serleg oldalán levő dombormívű portróját a feleségének és megkérdezte:

— Ismered ezt az urat?

— Csak úgy látásból, — felelt *Jókainé*.

Miután még egy ideig elbeszélgettek, szíves kézszerítással bucsuzott a kültő vendégeitől.

A lakoma délután 3 órakor lesz a Hungária-szálló földszinti dísztermében. Jelen lesznek *Szék* Kálmán miniszterelnök, *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter, *Percekl* Dezső házelnök, gróf *Andrássy* Gyula és *Tivadar*, *Horánszky* Nándor, gróf *Baththy* Lajos, *Berzevics* Albert, *Fenyvessy* Ferenc, *Chorin* Ferenc, *Weisz* Berthold, *László* Mihály, *Neumann* Ármán, *Wolfner* Tivadar, *Sámuel* Lázár, *Rosenberg* Gyula országgyűlési képviselők is.

— **Bánffy Dezső a miniszterelnöki palotában.** Pikáns szencziója volt ma délelőtt a budavári miniszterelnöki palotában. Megjelent falai között báró *Bánffy* Dezső, a volt miniszterelnök, aki vagy tizennégy hónap előtt bucsuzott el a piros bársonyszékétől. A palota portása mélyen megsüvegelte a kegyelmes hazajáró lelket, a palota néhai lakóját, aki piros selyem atillájában és sötét bársony mentében igazán déleg alakot mutatott. Báró *Bánffy* Dezső ez alkalommal a Szent István-rend szalagját és csillagát, továbbá a jubileumi emlék-érmét és a Lipót-rend csillagát viselte. Ebben az ünnepies díszben pedig azért volt, mert ma foglalta el a budavári palotában azt a helyet, a hová minden miniszterelnök előbb-utóbb eljut, hogy többé soha se kerüljön el onnét. Báró *Bánffy* Dezső tudniillik csakis képen jelent meg ma hajdani lakásán. Hagyományos szép szokás, hogy a kormány élén álló miniszterelnök a saját költségén megfesteti a miniszterelnökség fogadótermét számára elődjének arcképét. A tizedik sorban báró *Bánffy* Dezső, akinek arcképét a nobiles szokásnak hódolva *Szék* Kálmán festette meg, még pedig báró *Bánffy* Dezső óhajára, *Deák-Felner* Lajossal. A kép igen hű és a volt miniszterelnököt a főntebb leirt díszmagyarban ábrázolja.

— **A Lipótvárosi kaszinó ebédeje.** *Lánczy* Leo országgyűlési képviselő, aki jelenleg a *Rivierán* tartózkodik, a lapok után értesülvén azokról a híresztelésekről, amelyeket egyes lapok a lipótvárosi kaszinóban állítottak tervebe tett diszbeódról közöltek, *Nizzából* hozzánk intézett táviratban annak kiellenítésére kér fel bennünket, hogy abból a beszédből, amelyet ő állított a Lipótvárosi Kaszinó egy választmányi ülésén tartott, egy árva szó sem igaz. Tény az, hogy ő *Falk* Miksával, mint a nevezett kaszinó elnökével egyetértőleg *Szék* Kálmán miniszterelnökkel közölte azokat az okokat, amely miatt egy kaszinó diszbeódrának magánkörben felmerült tervével szemben állást foglalt. A miniszterelnök ezeket az okokat méltányolta. Már ez a tény egymagában is eléggé illusztrálja, hogy a Lipótvárosi Kaszinóban történtek bizonyos oldalról hamis színezéssel és ferdtive csak azért hozták a nyilvánosságra, hogy azokból a szabadelvű párt körében egyáltalában nem létező érzelmi és politikai ellentéteket lehessen konstruálni. Ezek a kísérletek pedig kudarcot vallottak.

— **Cronje magyar származása.** A nevezetes lengyeliai fölfedezés a *Teplitzer Zeitung* hasábjain látott napvilágot. Eszerint *Cronje* tábornok *Teplitzben* született. *Cronje* apja különben francia származása és azelőtt *Croniernek* hívták. A tábornok apja 1830-ban jött *Teplitzbe*, az öreg teplitzi lakosok még jól emlékszenek reá. Az öreg bérbe vette az *Eiche* nevű házat és *Hotel de France* néven szállót nyitott. Néhány év múlva azonban ott hagyta a feleségét, családját és azóta hirtelen vesztett. Az öreg *Cronjené*, a mostani tábornok anyja, tíz évvel ezelőtt halt meg. *Cronje* tábornok még néhány év előtt is irt leveleket, melyekben családját után tudakozódott.

— **Halálozás.** *Zentáról* táviratozzák, hogy az ottani zsidó hitközség főrabijja *Klein* Salamon, ma délután meghalt. Az elhunyt, aki közel egy félszázadon át volt lelkipásztor a hitközségnek, széles

látókörű, nagy tudású férfi volt. Számos vallás és bölcséleti művet irt, amelyek nemcsak az országban, de a külföldön is becsülést és tiszteletet szereztek nevének. A hitközség, amelynek élén állott, mindig szeretettel és meleg ragaszkodással csigított fenkölt gondolkodású lelkipásztorán, akinek hazafias szelleműl áthatott beszédei mindenkor mély hatást gyakoroltak hallgatóira. Hirtelen halála nemcsak hitközségének tagjait borította gyászba, de mély részvétet kellett a többi vallásfelekezetek körében is, amelyek egyaránt tisztelték a tudós főrabbit. Temetése hétfőn délután lesz.

— **Magyar karnevál.** Rend lévén a dolog vejele, *Kassán* tegnapelőtt este az ügyeletes rendőrtiszt elé állítottak a rendőrök néhány álarcost. *Tudniillik feltűntek* az utcán. A többi ember nem tűnt fel, de ők igen, mivelhogy igen hosszú orraik és pirosra mázolt lábáik valának. Sőt néhol esődület is támadt körülöttük, ami pedig ugyancsak tilos. Ezek után következett el az, ami előrelátható volt ilyen körülmények között, a bekísérés. A rendőrtiszt ur azonban szokatlanul enyhén bánt el velük. Se huszonötöt nem vágatott rájuk, sem hosszabb szabadságvesztéssel nem sújtotta őket. Egyszerűen megtiltotta nekik azt, hogy az utca komoly hangulatát rontsák. Ugy szép tudniillik az utca, hogya tekintélyes.

— **Szász Károlyné temetése.** *Szász* Károlynét, szül. *Bibó* Antóniát ma délután 4 órakor kísérték örök nyugalomra a Kálvin-téri ref. templomból impozáns részvét mellett. A koporsót az Entrepise emberrei a templom elő részében helyezték el, amelyet a szebbnél-szebb koszorúk sokasága egészen elborított. A térségen tömérdek ember verődött össze, akiket a nagy számú lovas- és gyalogrendőr alig tudott visszaszorítani.

A templom szintén zeufolva volt, az első padsorokban foglaltak helyet *Szász* Károlyfalvát élőkön a család tagjai, a többiekben nagyszámú előkelő közönség, melynek sorában ott voltak: *Darányi* Ignác földmívelésügyi, *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter, *Zelinszky* Mihály államtitkár, *Szilágyi* Dezső, *Berzevics* Albert, *Gyulai* Pál, *Gnyozsy* Béla altábornagy, *Ráth* György, *Végh* Artur, dr. *Falk* Miksa, *Nedeczay* János, *Herceg* Ferenc országgyűlési képviselő, *Molnár* Viktor, *Berczik* Árpád, *Forster* Gyula miniszteri tanácsosok, *Szilassy* Aladár, *Löwey* Sándor közigazgatási bírák, *Karap* Ferenc kuriai bíró, *Szily* Kálmán, az Akadémia föltitkára, *Lipthay* Sándor, a műegyetem rektora, *Högyes* Endre, *Ilosvay* Lajos, *Hampel* József egyetemi tanárok, *Baksay* Sándor, *Bachát* Daniel, *Horváth* Sándor evang. esperesek. Ott voltak azután még a teológiai akadémia tanárai *Szűcs* Farkas igazgatóval, a református főgimnázium tanári kara *Molnár* Sándor igazgatóval stb. Amint a gyászoló család elhelyezkedett, *Krass* egyházi karmester szép gyászalt játszott orgonán, mely után a teológiai fiatalság karéneke következett. Ennek elhangzása után *Szűcs* Áron egyházkerületi főjegyző, püspökhelyettes a szószékre ment a remek beszédben bucsuztatta el a halottat. A beszéd könnyekig meghatotta a közönséget s annak elhangzása után ismét a fiatalág karéneke következett.

Erre a koporsót, amely mellett az öreg honvédek álltak sorfalat, föltették a halottas kocsi s megindult a menet a haragok zugása között a temetőbe. A menetet a református egyesületek tagjai nyitották meg zászlókkal, a halott után haladtak a fővárosi református segédlelkészek teljes számmal, azután a kocsi végtelen sora. A temetőben *Papp* Károly mondott bucsuztatót, majd megható imát, mire a halottat átadták örök nyugalomának.

— **Házasság.** *Krompecher* Szilárd e hó 15-én jegyezte el *Günther* Elza kisasszonyt, dr. *Günther* Antal leánnyal Budapestben.

Spitzer József e hó 21-én esküszik örök hűséget *Füzes*-*Abonyban* *Ungar* Erzsike kisasszonynak, *Ungar* Salamon leánynak.

Dr. *Gyoma* Zsigmond budapesti ügyvéd eljegyezte *Buchbinder* Eugénia kisasszonyt, *Buchbinder* Lipót pércái gyáros leánnyal.

Falgár József fővárosi hírlapíró eljegyezte *Berkovits* Márk fővárosi kereskedő leánnyal, *Ernát*.

Bondy Miksa vállalkozó március 25-én délután háromnegyed 2 órakor vezeti oltárhoz *Klein* Elza kisasszonyt a dohány-utcai templomban.

Vajda-*Weissenstein* Henrik eljegyezte *Brunner* Hermin kisasszonyt Budapestben.

— **A ruganyos cipősárok.** *Lödere* százados híres találmányát, a járást könnyítő ruganyos cipősárokot a budapesti levélnördökkel végzett s kiütöndön sikerült próbák alapján elogadta a kereskedelmi miniszter s elrendelte, hogy a fővárosi levélnördöt ilyen sarkakkal lássák el. A találmány, amelyről már olyan sok szó volt a sajtóban s mely a sokat járó embereknek lesz nagy öröme, ezzel forgalomba is került.

Alakomban jutalmazás áron
államilag
ólonzárolt
lóhere-és
lucerna-
magyaimat,
* valaminél *
kültűrés minőségű
répa és fü-
magyaimat.

Kivanatra szívesen szolgálok mintázott ajánlatokkal.

FROMMER A. HERRMAN *
* * **UTÓDA STEINER ARMIN**
magnagykereskedése Budapestben.

— **Hogy a szöllöt eladhassa . . .** A szatmári testvérgyilkosságban még ítéletet se hozott a törvényszék, s máris egy ehhez hasonló, vagy ha ez lehetséges, talán még ennél aljasabb bűn híre érkezik. Ezuttal Baranyamegyéből, Szuzáról. *Jakab József* csurai földbírtokos meggyilkoltatta az apját. A vincellérjé bérelte föl a gyilkosságra. Elakarta adni a szöllöt, amire az apjának élete fogytáig tartó haszonélvezeti joga volt bekebelezve, s hogy a vásárból legyen valami ahhoz szükséges volt arra, hogy ne éljen az öreg. A gyilkosság ennek a hónapnak hetedikén történt meg. Mikor az öreg *Jakab István* este, vacsora után kiment a házból az udvarra, Csete István, a vincellér egy farakás mögül hasbalötte. *Jakab* csak másnap délben halt meg, s mielőtt örökre behunyta a szemeit, eszméletlenül volt és a csendőröknek elmondta, hogy ki volt a gyilkosa. A csendőrök csak harmadnapra tudták kérekeríteni a vincellért. Egy másik faluban kocsmázott. A gyilkos aztán bevallotta a csendőröknek, hogy azért ölte meg az öreg *Jakabot*, mert a fia és a menyje ezerötszáz forintot ígért neki azért a szolgálataért. Erre letartóztatták *Jakab Józsefet* és a feleségét is, s elvitték őket Dárdára a járásbírórság börtönébe.

— **A prágai polgármester beiktatása.** Ma délután íktatták be dr. *Srbet*, a prágai új polgármestert hivatalába. Az ifjú cseh városi képviselők közül csak kevesen jelentek meg, hogy így is tüntessenek az öcses-parti polgármester ellen. Miután az új polgármester letette az esküt, *Coudenhove* helytartó hosszabb beszédet intézett hozzá, amelyben figyelmeztette kötelességeire és arra, hogy nemzet és pártkülönböleg nélkül fogja vezetni a város ügyeit. A polgármester mindent megígért székfoglalójában s aztán így folytatta:

Mint cseh anyának gyermeke, aki beléoltotta a hazaszeretetet, mindenkor küzdeni fog a szeretet cseh és a Szent Vencel nyelvénél fogva. Amidőn a prágai polgármester atvési a cseh koronázási jevények kulcsait, egyúttal őrzője lelt a közjogi meggyőződésnek. Nem foglalhatom el tehát szentebb érzelmeikkel hivatalomat, mintha azt az óhatást fejezem ki: bár mielőbb megkoronáznak a *Visvárad* és *Hradszin* királyai, üdvözléte a megkoronázói cseh királynak.

A beszédet a közönség viharos tetszéssel fogadta.

— **Baleset.** *Löwy Sámuel*, a Drasche-féle téglagyár-részvénytársaság igazgatóját sajnálatos baleset érte. Ma délután a Váci-köruton oly szerencsétlenül bukkott le a robogó villamosról, hogy jobb karját és jobb lábát törte. A mentők Lipót-köruti lakására szállították a szerencsétlenül járt igazgatót.

— **Ázsia.** Nálunk van Európa, Oroszországban pedig *Ázsia*. Ez legalább is olyan hiedelem, amiben nyugateurópai ember egészen komolyan sohasem kételkedik. Kötünk pedig ez a kétségbevonhatatlan igazság a következőkből is. Erre mifelénk van ugyan kötelező iskoláztatás, de nincs alkalmatosság, amin a gyerekeink iskolába járjanak. Se a nyári nagy melegben, se télvi idején. Oroszországban ellenben kevés volt az iskola ahhoz, hogy azt a sok gyereket befogadják, amely a havas rónákon típetgett volna végig az iskolák ajtajáig. Kötelező iskoláztatásról pedig szó sem volt mind mai napig. Vagyis addig, amíg Oroszország Ázsiában volt. Ma átköltöztették ezt az országot Európába avval, hogy egyszerre 528 iskolát nyitnak meg s orosz elrendelték az iskola-kötelezettséget. Az orosz azonban nem állt meg itt, ha nekiindult a civilizációnak, gondolta, hát meg sem áll addig, amíg le nem fűzi azokat a kis országokat, ahol nagyban mimelik a kultúr-ország természetét. Az 528 iskola mellé ugyanis száztizennygy azilumot is építenek, hogy az iskolagyereknek ne kelljen hazamennie a hideg éjszakában. Az apró lábak nyomát ily módon eltakarja a kultúra s mikor éjszakára összebukik egypár száz apró gyerek az intézet hálószobájában, az államadta meleg takaró alatt, erre mifelénk, ahol pedig európai levegő jár s dühöng a kultúra, száz meg száz lábzan égő kis gyermek sóhaja panaszolja be a mi csoda kulturánknak az áldásait.

Azonközben pedig valami éjjeli bagoly, vén geografus majd megpukkad mérgében, hogy *Ázsia* mappáján sehogysem találja meg Oroszországot.

— **Hogy egy éjszakán kilopták a mappából . . .**

— **A pozsonyi halottja.** *Pozsony* város képviselőtestülete *Tallér Pál* polgármester elhunytá alkalmából közgyűlést tartott, melyen az elnöklő báró *Vay* főispán méltatta az elhunyt polgármester érdemeit. Majd *Andrássy* főjegyző olvasta föl a beérkezett részvétélviratokat, köztük *Hogedüs* kereskedelmi miniszterét is. A közgyűlés elhatározta, hogy holnap

a temetésen testületileg részt vesz, továbbá a boldogult polgármester emlékére külön alapot létesít.

— **Vigyenek neki egy magyar leányt.** A magyar leány portéka a déli országok számára. Rendelnek belőlük egyet-kettőt, mint ahogy őt-hat esztendővel ezelőtt megeselekedte ezt egy szerb gabonaszállító hajó ügynöke. Megbizott két legényt a maga nemzetségéből, hogy *Cserovicsból*, egy szerémmegyei községből, amely mellett a hajója állott, hozzanak neki egy szép magyar leányt. A két leányrabló el is indult az utjára, s a gyilkos véletlen csakugyan egy nagyon szép magyar leányt hozott az utjukba. A leány egy *Milotinovic* névezetű asszonytól szolgált. Az asszonya vizért küldte le a Dunára, ott rohanta meg a két rablót, s betömte a száját, hogy ne kiálthasson, s vitték a hajóra. Mire azonban átszolgáltatták volna a portékát a megrendelőnek, a leány már halott volt. Megfulladt. Mit tehetek egyebet, bedobták a Dunába. A holttestet egy hét múlva már fölvetette a víz, s a csendőrség mindjárt észrevette az összekötöttést a falu alatt állomásozó hajó és a gyilkosság között, gyanuba is fogott néhány falubeli embert, de csak most bizonyosodott meg arról, hogy kik a bűnösök. Most végre rájuk tette a kezét, s bekerítte őket Ujvidékre.

— **Krüger a zsinagógában.** Az angol lapok nyomán nemrég bejárta az újságokat az a hír, hogy *Krüger* 1892-ben *Johannesburgban* ezekkel a szavakkal nyitotta meg a zsinagógát:

— Az Atya, Fiu és Szentlélek nevében megnyitottam jelentem ki a zsinagógát!

Az akkori johannesburgi rabbi most egy londoni zsidó felekezeti újságban elmondja a nevezetes eset hiteles történetét. E szerint *Krüger* elnököt a johannesburgi zsidó hitközség előjárósága meghívta, hogy nyissa meg a zsinagógát. Mindenki azt hitte, hogy a meghívást vissza fogja utasítani. Legnagyobb meglepetésünkre azonban, — írja a johannesburgi rabbi. — *Krüger* elnök elfogadta a meghívást azzal a feltétellel, hogy a zsinagóga fölavatásakor vallási nézeteit szabadon érvenyesíthesse. Mivel nagyon jól ismertem az elnök vallási nézeteit, nem akartam megengedni, hogy ekkora jogot adjanak neki és a hitközség választmánya ülést tartott, hogy megvitassa a kétnyes helyzetet. A hozott határozat következtében egy választmányi taggal *Pretóriába* utaztam és ott *Krüger* elnök megígérte nekünk, hogy a fölavatás ünnepén nem fog a zsidó vallás tanáival ellenkezni nyilatkozatot tenni. Amikor *Krüger* a fölavatáson megjelent, nagy fáradságunkba került, míg rávehettük, hogy a kalapját ne vegye le a fejéről. Különbben *Krüger* megtartotta a szavát. Este banket volt, amelyen dr. *Leyds*, a mostani brüsszeli transvaali követ, *Joubert* tábornok és vagy száz zsidó ember vett részt. A hitközségi elnök meghívta *Krügert*, hogy a vacsora előtt mondja el a szokásos áldást, amire az elnök fölemelkedett helyéről és ezt mondta:

— **Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus mindenért, amit tőle kapunk!**

A zsidók zavarodottan néztek rabbijukra. De én szerencsére föltaláltam magam és ezt mondtam:

— Miután az elnök ur keresztény polgártársaink nevében már imádkozott, engedjek meg, hogy most én, az én hitorszosaim nevében imádkozzam. Ezután elmondtam a szokásos áldást és a banketen semmi incidens sem történt.

— **A Velics Mihály ur ablakai.** Néhány évvel ezelőtt egy tordai oláh fiskálisnak bevették néhány ablakát. A fiskális nagy káoszt csinált a dologból, rómületen rombolásnak festette le azt, ami a házavall megesezt s el is érte a célját. Onnan tulról Romániából is, meg innen hazulról is olyan summát gyűjtöttek össze számára, hogy akár rögtön új házat építhetett volna a régi helyébe. Valami ilyes fizletre törekedik az a *Velics Mihály* nevezetű kisenjő ügyvéd is, aki március tizenötödiken tünnetőleg sötét ablakokkal ünnepeit a nagy ünnepi világitásban és akinek az ablakait bevették e miatt. A derék ügyvéd ur már informálni kezdi az oláh sajtót a felől, hogy micsoda csapás érte. Hanem hát valószínűleg kárvárvessett a telegramm-költség. Negy-öt törött ablak még nem mártírium.

— **Művészet.** *Csiky Kálmán* egyetemi tanár házában tegnap fenyves művészet volt, melyen jelen volt közéletünk több kitünősége. A társaság mulattására *Rákosi Viktor*, a kitünő humorista érdekes felolvasást tartott. *Tordai Grail* Erzi, a külföldön is ismert szavalónő egypár *Gyulai*-fordítását szavaltta el az ősz kiltő jelenlétében, aki megragottan hallgatta a jól sikerült iordításokat. *Kordán Marika* művésziessen énekel. A társaságban ott voltak többek között: báró *Dániel* Ernőné, báró *Kemény* Kálmánné, *Huszár* báróné, gróf *Vass Hortense*, gróf *Rhédeyné*, *Bessenye* Ferenccé, *Szivák* Imréné, *Gyulai* Pál, *Kozma* Andor.

— **Az amerikai millió.** Megirtuk, hogy *Zajacz Istvánt*, a hírhedt aranytolvajt *Poprád-Felkán* elfogták és pedig akképp, hogy *Igló* és *Poprád-Felka* között egy III. oszt. vasuti kocsiiban felismerte *Zajacot* egy *Welber* nevű lipót-szentmiklósi esemege-kereskedő, aki örülve a 2000 korona elfogatási díjnak, *Zajacot* a poprád-felkai állomáson örökös két csendőr által letartóztatta. A poprádi csendőrszót táviratilag megkereste a lipót-szentmiklósi őrsöt, mitővé legyen a fogollyal, amire amaz azzal válaszolt, hogy — mivel *Zajacot* tényleg amerikaiak keresik — kiserjék át *Liptószentmiklósr*a; ami meg is történt. A csendőrmesternél e hó 5-én járt két idegen. Az egyiknek *Wilf* Hugó *Károly* a neve s egyenesen *Newarkból* érkezett *Zajacz István* keresésére. A másik, aki az előbbinek állítólag rokona, *Herrmann* István rozsnói nyomdatulajdonosként mutatkozott be, aki az amerikai kalauzolja. Az amerikai előadta, hogy *Zajacz István*, akit a newarki *Balbach*-féle aranyosó és olvaszó intézetben *Hász István* néven ismertek, óriási mennyiségű arannyal károsította meg az intézetet. Több társával egyetemben poponta 300 dollár értékű aranyat loptak s az arany hiánya, nagyjából megállapítva, meghaladja az egy millió dollár értékét. Midőn a lopást észrevették, néhány gyanuba fogott munkást letartóztattak, de a főcinkos és orgazda *Zajacz*, megszökött. Feleségét és leányát newarki lakásokon letartóztatták, náluk azonban aranyat nem találtak. Az aranyak egy része *Newarkban* lett értékesítve, nagyobb részét azonban *Zajacz* magával vitte. Biztos forrásból értesültek, hogy *Zajacz* Magyarországra szökött, miért is *Wilff* kiküldte keresésére s kéri a csendőrséget, segítsezzék neki *Zajacz* kézrekerítésében. Az amerikai aztán elmondta, hogy *Németországban* is kell intézkednie, miért is odautazik, társa *Herrmann* pedig állítólag haza, *Rozsnóra* utazik vissza. Amikor *Zajacot* elfogták, a csendőrség a rozsnói *Herrmann* táviratilag értesítette, de mert választ eddig nem kapott, azt hiszi, hogy *Herrmann* vagy személyesen érkezik, avagy az előjárósól *Wilff* értesítette. *Zajacot* már több ízben kihallgatták, aki azonban mindent *konokul tagad*. Megmozgatásukor pedig csupán néhány fillért találtak nála. Állítás szerint felesége s leánya utána jönnek, ő pedig most a sógorától, *Gömörből* jött s attól kapott 8 koronát *Bobroczra* való utazásra. A lipót-szentmiklósi csendőrség ma táviratilag megkereste a budapesti rendőrfőnököt, hogy van-e *Herrmann* nevű titkos rendőr, mert azt hiszi, hogy *Herrmann* detektív volt s kéri, mit csináljon *Zajaczal*.

— **Ováció.** A budapesti főposta táviróosztályának főnökét, *lembényi Dániel* Endrét a kereskedelmi miniszter a kassai posta és táviró igazgató-helyettesének nevezte ki. A budapesti táviró hivatalnokok ebből az alkalomból nagy ovációkban részesítettek távozó főnöküket, akinek a távirószolgálat fejlesztésében kiváló érdemei vannak. A derék főtisztviselőt ma bucsuztak el. *László* István főnökhelyettes tartalmas beszédben méltatta a bucsuzó főnök érdemeit, akihez a tisztviselők való barátságos érintkezés miatt is őszinte szeretettel ragaszkodnak alantaisai. *Dániel* meghatva köszöntö meg a tisztviselők szeretelének ezt a megnyilatkozását, amely nehezebb teszi a választ. Arról biztosítja a hivatalnokokat, hogy bár magasabb tisztséget fog ezután betölteni, tájadalommal hagyja itt derék tisztviselői karát, amelyet sohasem feled el az ünnepelt tisztelőre a napokban bankettet rendeznek.

— **Quod licet . . . non licet . . .** Győr városának tanácsa a város nem igen fényes anyagi helyzetének javítására kitalálta a pezsgő-adót. Abból indultak ki a tanácsbéli urak, hogyha megadóztatták már a kocsisort meg a bundapálinkát, amit pedig csupa olyan nép iszik, akinek nem telik pezsgőre, miért ne lehetne fogyasztási adó alá venni az urak italát, a pezsgőt? Annyira bíztak abban, hogy a logikájuk józansága előtt meghajlik a belügyminiszter is, hogy a mult év júliusától kezdve már szedik is a pezsgő után a fogyasztási adót. A belügyminiszter azonban pártfogásába vette a pezsgőt, s megsemmisítette a város határozatát. S a város pénzirta nemcsak hogy nem kap adót a pezsgő után, hanem még azt a szép pénzcsékét is vissza kell majd fizetnie, amit ezen a címen már beszédett.

— **A reménytelenség halottja.** Egy milánói pamutszövőgyár fölmondott az egyik hivatalnokának, *Russo* Jánosnak. Az elbocsátott hivatalnok *Velence* felé indult neki a bizonytalan jövődönök s úgy látzik, hogy teljességgel nem bízott meg a holnapban, mert a vasuti kocsiiban előbb agyonlőtte a gyermekét, aztán meg magát. A gyermek halott, ő pedig mellében súlyos sebbel érkezett meg *Velencébe*.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, finandroz találmányokat és beajstromoz védjegyeket és mustrakat.

Telvilágoztatás díjtalan.

— **A nazarénus pap és a szeretője.** Pár évvel ezelőtt egy-két napi betegség után hirtelen meghalt Gyantán egy Balázs Bálint nevű fiatal gazdaember. Két gyerek maradt utána meg egy fiatal asszony, aki tele volt igazán mély, nagy gyászszal s az ura koporsójánál megesküdt arra, hogy azután is csak a gyermekeinek fog élni és örökké özvegy marad. Hogy még inkább páncélozza legyen minden kísértés ellenében, átért a jámbor nazarénus hitre. A nazarénusok bibliáolvasója Koteles István volt az, aki az asszonyt előkészítette az új hitre. Tanítgatta, olyan hévvel és szenvedélyvel tanítgatta, hogy a fiatal özvegy megfellebbezett az uráról, a gyermekeiről, minden kötelességről és a bibliáolvasó szent férfú szeretője lett. A viszony pedig nem sokáig maradhatott titokban, de különösen akkor nem, amikor egyszer a nazarénusok éppen olyankor léptek meg a szent embert, amikor nála volt a szép özvegy asszony. Kötelest ki-dobták a felekezetből, az asszonyt meg a család közönsége ki. Lehetetlenné váltak otthon, tehát elkótyavetyélték a holmijukat és kimentek Amerikába szerencsét próbálni. Ott aztán véglegesen tönkrementek s egy szép napon eltűnt az asszony melől a szent ember. Gondolta, hogy egyedül mégis inkább boldog — és faképpel hagyta az asszonyt. Az aztán hányódott erre-arra, míg végre magyarok közé jutott, akik egy hajóigyre valót gyűjtöttek neki össze s még pár dollárt, hogy éppen éhen ne haljon az uton. S a napokban hazatért Gyantára az asszony s este bekopogott a sógora ablakán, hogy adjanak egy éjjelre szállást. Az erény persze föllázadt ennek a vakmerő kívánságnak hallatára s a nagy utról jött asszonyt a kutyákkal kergettették el a ház elől. Azóta eselődött, de azt mondja, hogy boldog. Magyar föld van a talpa alatt.

— **Üdvarhely vármegye törvényhatósági bizottsága** felvő hó 16-án tartotta tavaszi rendes közgyűlést *Hollaki* Artur főispán elnöke alatt. A vármegyei egédség, kezelő és szolgásmérszélyzet tisztségviselésének emelésére a helygymiszter által engedélyezett 3322 korona felosztott. A nyugdíjazás folytán megüresedett pénztárnoki állásra *Golhard* János bírókóst, az elhalálozás folytán megüresedett árvászeki elnöki állásra *Ferenczy* Gyula árvászeki ülnököt választották meg. Majd jóváhagyták a vármegye alispánjának a telefonhálózat létesítése iránt tett javaslatát. Végül 2% pótdadót szavaztak meg a nyugdíjazott tisztviselők ellátására.

— **Öngyilkosok.** *Márta* Teréz cselédeleány ma reggel a Damanich-utca 51. szám alatt lévő ház kapujában megmérgezte magát. Reménytelen szerelem miatt nyult a mérgezőpohárhoz. — *Erszébeltván* a a minap *Tóth* Jenő kömüveslegény valami csekélység miatt összeveszett a feleségével. Az asszony ott hagyta az urát, marulogot szerzett és este a lakása előtt megmérgezte magát. A járőrök találtak rá s orvost hívtak, aki első segélyben részesítette. A szegény asszonyt behozták a Rókusba, ahol tegnap meghalt. Holtestét a törvényszéki orvos-tanítészbe vitték. — *Gránblouse* Etel 22 éves cselédeleány ma dében a Petőfi-téren a Dunába vetette magát. A közelben állomásozó hajók matrózai utána eveztek és idejekorán kimentették a fuldoklót. A mentők a Rókus-kórházba szállították, ahol most apójják. Tetteinek okát nem akarja megmondani.

— **Veszprém vármegye törvényhatósága** *Fenyvessy* Ferenc főispán elnöke alatt tartott rendkívüli közgyűlésében az újonnan kinevezett főispáni titkár báró *Uchritz* Emil letette a hivatali esküt. Ezután a néhai pápai főszolgabíró ügyében hozott a vármegye határozatot, amelyvel szemben azonban a főispán felekezést jelentett be.

— **Az osztálysorsjáték** mai húzásán a legnagyobb fönyereményt: 60.000 koronát a 84174 számú sorsjegy nyerte, mely sorsjegyet *Hecht* bankháza (Ferenciek-tere 7. szám) adta el.

Az osztálysorsjáték mai húzásán *hatvan ezer koronát* nyert 84174, *kétezer koronát* 8774 48355 84573 26370 87244 44886 71333 27818 31503 29105 19781 72702 71107 67629 89035 15436 76976 32447 43315 86325 1708 93496 81561 16066 69079 8852 86928 46147; *ezer koronát* 59069 16828 85415 60360 99564 42178 78150 93616 2915 22336 44112 11787 23142 25459 43607 18201 70778 12187 73641 13358 62186 9544 98982 89938 21520 48429 78278 27089 80147 32927 98048 35885 13241 20203 99870 9166 43556 92795 27576 35326 75626 63740 37457 63448 86998, *ötszáz koronát* 84505 51298 73486 11945 29062 730 39354 73858 4999 70906 97450 54056 77359 38394 55654 87859 82814 20914 20818 72791 58990 69325 92894 2576 82626 60202 6838 61305 40199 33432 90224 55846 36340 74783 14806 1015 17267 56769 30150 14231 85408 67015 6455 21356 33498 42478 27348 80509 53911 70299 67480 10995 46432 60142 18368 41964 82362 33802 67184 18925 30200 98173 42755 72987 30001 79703.

Vásároljon osztálysorsjegyet *Lukács* Vilmos bankházában, Budapest, V., Fürdő-utca 10.

(x) **A Zoltán-féle csukamájolaj** táperjeje, könnyű emészthetősége és teljes szag- és íz nélkülsége miatt örvend nagy kelendőségnek. Üvege 2 korona. Zoltán B. gyógyszerárban Nagy-Köröna- és Hold-utca sarkán.

(x) **Egér mellpasztillája** gyorsan és biztosan hat *köhögéssnél, rekedtségnél, elnyaldakodásnál*. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Doboza 50 kr. és 1 forint (próbadoboz 25 kr.). Fő- és szétküldési raktár: *Nádor-gyógytár* Budapest, Váci-körút 7. sz.

(x) **Capitolin.** Mindennemű fejfájás, migrén, fejfőrs gyorsan és biztosan megszűnik, ha a hírneves *capitolinnal* bedörzsöljük. E kitűnő szer felülmúl minden eddig létezőt és minden háztartásban nélkülözhetetlen. Kapható minden gyógyszerárban.

(x) **Vér és hús.** Míg a legtöbb vaskészítményt, mint ladaes, csepp stb., melyek sápkor ellen rendelkezve lettek, a betegek roszul türték, addig a *Vas-Somatoseben* új, kitűnő erősítőszert birunk, mely a vasat te mézeses alakjában, tehát oly alakban tartalmazza, mint ahogy ez a tápszerekben fordul elő. Minden ellenszenny nélkül használják a betegek a *Vas-Somatoset*, mely a Somatose erősítő és a vas vérképző hatását egyesíti.

(x) **A következő jelentést** vittük: *Árvay J.* és *társai* csász. és kir. udvari szállító cég (Alapítotott 1849) tisztelettel értesít, miszerint a cég tulajdonosa *Mezey* Gyula csász. és kir. udvari kereskedő, párisi bevásárló utjáról visszatért és a tavaszi és a nyári idény összes üdönéségi tarrázkunka már beérkeztek és a vevő közönség szives rendelkezésére állanak.

A negyedik esztendő.

— A Budapesti Újságírók Egyesületének jelentése. —

Budapest, március 17.

Negyedik esztendőjét zárja le a *Budapesti Újságírók Egyesületének* az a terjedelmes, egész kötetszámba menő évi jelentés, amelyet az egyesület holnapi közgyűlése elől terjesztene a tisztikar és választmány nevében *Véssi* József elnök és *Szatmári* Mór főtitkár. Büszke önértékeléssel tekinthet vissza az egyesület a lefolyt esztendőre, amelynek története ékesen bizonyítja, hogy az egyesület mily buzgó odaadással szolgálta azokat a célokat, amelyeket megalakulásakor maga elé tűzött. Mindenképpen megerősödve, a magyar társadalom összes rétegei előtt megismosodva áll ma az egyesület, kifeté, mint a hivatásos újságírás leghivatottabb képviselője, befelé pedig, mint a kartársi együttérzésnek buzgó apóloja.

S ha egybevetjük a nagy gonddal készült jelentés lapjait azzal a programbeszédvel, amelyet *Véssi* József, az egy év előtt választott elnök mondott el s amely beszéd a múlt évi közgyűlésnek egyhangulag nyilvánított óhajára az idei jelentésbe is belekerült, — akkor kitűnik, hogy az ott vázolt program milyen céltudatos megvalósításra talált az esztendő folyamán s hogy az egyesület új elnöke s vele együtt az egész tisztikar mennyire megfelelt hivatásának.

De szóljon maga a jelentés, amelynek főbb adatait itt közöljük:

A magyar társadalomnak egyesületünk iránt érzett jóakarátát, sőt a magyar sajtó nagyfokú megbecsülését ennek az esztendőnek elején ugyancsak érthető formában láttuk és éreztük, mikor a magyar sajtószabadság megteremtésének felszázszendős fordulója ünneplésére lakomát rendeztünk. Ez a lakoma olyan volt, hogy megérdemli egyesületünk történetében a megörökítést. A magyar közéletnek ama nagy-szerű nyilvánulási közt is, mik a nemzetek ujjaébredés felszázszendős fordulója alkalmából akkor napirenden voltak: a budapesti újságírók egyesületének lakomája mint igazán fölemelő és igazán jelentős eseményt magaslott ki.

Valóban áldásos az a tevékenység, melyet a segítő-alap, mint egyesületünk kebelében alakult külön intézmény, kifejtett. Elmondhatjuk, hogy nemcsak segített önhibájukon kívül sanjaru anyagi helyzetbe jutott kartársak, hanem valósággal existenciákat mentett meg. A segítő-alapnak ez a tevékenysége nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy egyesületünk a magyar társadalom előtt tekintélyre jusson és még inkább hozzájárult ahhoz, hogy egyesületünk iránt a kartársak egyre szélesebb rétegeiben föltétlen bizalom érvényesüljön. Ezen a helyen csak néhány adatot sorolunk fel, melyek magukban véve is elégségesek arra, hogy a segítő-alap nagy jelentőségét igazolják. Az alap tőkéje új adományok, alapítványok és egyéb jótevelmek hozzájárulása következtében megint növekedett s most *167.239 koronát tesz ki*. Segélykölésért adott 40 egyesületi tagnak, összesen *8410* koronát. Segéjít adott 35 nem egyesületi tagnak, összesen *1210* koronát. Ezenkívül betegeket apóltott, gyógyítottak; több esetben nehéz betegeknél más éghajlat alatt való felgyógyulást tette lehetségessé. Hogy a magyar társadalom nemes érdeklődésével viselkedik segítő-alapunk iránt, ezt bizonyítja az alapítók számának tekintélyes fölszaporodása. Múlt évi jelentésünkben foglalt kimutatásunk szerint az alapítók száma ötvennégy volt. Most már hatvanegy. A legnagyobb büszkeséggel mutatunk arra

az örökre feledhetetlen körülményre, hogy *6 es. és apostoli kir. felsége I. Ferenc József ő felsége is 600 koronával* gyarapította a aptóknéket s szerencsések lehetünk öt alapító-tagjaink sorába igathatni.

Arra, hogy nevezetesebb társadalmi kezdeményezéseknél egyesületünk jelentőségét mennyire elismerték, jellemző az, hogy *B. Atzél* Béla a Budapesti Újságírók Egyesületében tartott előadásával vitotta meg a *Sporttelep* megalakítása céljából később nagyobb arányokat öltött mozgalom.

Különös fontosságot tulajdonítunk egyesületünk életében annak, hogy a testületi szellem tisztaságára és bensőségére törekedtünk. Erre irányzott törekvésünk sikerét látjuk abban, hogy egyesületünk belső élete örvendetesen fellendült s minden mozgalomunk a budapesti sajtó egészének csaknem osztatlan többségével találkoztott. E tekintetben alig lehet valamiféle panaszunk. Még ennél is örvendetesebb jelenség az, hogy a kartársak a maguk ügyes-bajos dolgaikban is megbízható fórumnak tekintik már a *Budapesti Újságírók Egyesületét*, mert soha sem tévesztettük szem elől azt a hivatásunkat, hogy a kartársak erkölcsi érdekeit oltalmazzuk és valahányszor erre konkrét módon sor került, becsületesen helyt is álltunk.

Örömmel konstatajuk, hogy a lefolyt esztendőben tagjaink száma a felvételek által jelentékenyen szaporodott. Az a körülmény, hogy felvételt vézett jóval többen jelentek meg, mint az 1898—99-iki egyesületi évben, kétségtelen bizonysga egyesületi életünk lendületességének. Választmányunk a tartófelteknél teljes szigoritással jart el, úgy, hogy számos jelentéskötő visszaszámított. A tagok száma most *271*.

A VI. nemzetközi újságírói kongresszuson, amely 1899. évi április hó 5-étől 11-ig folyt le Romában, egyesületünket mint delegáltak *Boigár* Ferenc, *Óvay* Lipót és *Zempléni* P. Gyula tagtársaink képviseltek.

Az idei kongresszuson egyesületünk delegáltjai vitték keresztül, hogy a magyar újságíróknak most külön csoportjuk van a végrehajtó-bizottságban és nem úgy, mint eddig, egy ugynevezett osztrak és magyar képviselője. Külön jegyzőkönyvet szerkesztettünk ez ügyben és a plenumban ez alapon történt a választás. *Rákosi* Jenő választott meg e tisztségre.

A választmány halas közönséget elmelegíti meg *Csiklay* Lajos érdemeiről, aki kettős minőségben, mint a segítő-alap igazgatótanácsának buzgó alelnöke és az Egyesület általános szeretetben részesülő gazdája jettett ki nagy tevékenységet. Sok gondnal és fáradsággal összekötött gazdai tisztségéről lemondván, az alkalommal a közgyűlés elé kerül az indítvány, hogy a közgyűlés tejeze ki halas közönséget eddigi működéseért és érdemeinek elismerésül az Egyesület örökös tiszteletbeli alelnökévé választás meg.

Az első fecskék.

▲ holdsugár ragyog felettem,
Csendes, nyugalmas, langyos éj;
Bolyongok lassan, ünfeledten,
Keblemb' nem dul szenvedély.
Szivemb' nincs se bú, se bánat,
Se más után, se Te utánad; —
Egy ifju és egy hajadon
Virraszt egy régi, rossz padon.

A jöttötök régóta várom,
A jöttötök már rég lesem;
Itt ültök ismét, mint a nyáron,
Ajk ajkát ér szerelmem!
Jöjj szép tavasz! A tél letellett,
Itt gubbaszt már a járda mellett
Egy ifju és egy hajadon
Együtt egy régi, rossz padon.

Öh jöjj tavasz lágy, enyhe napja!
Az éj sivár, az éj setét;
De már a szél arcomba csapja
Az ifjuság lehelletét.
Szerelmek hó oszka csattan,
Hol eddig, merre elhaladtam,
Szerelmes ifju, — hajadon,
Nem ült a sok havas padon.

Elhagyja ismét minden éjjel
Sok száz szerelmes otthonát,
S majd eszókolódnak szenvedélyvel,
Mint egyszer őszkor, s nyáron át!
A boldogság nincs mostanában
Barátságos meleg szobában;
A boldogság egy hajadon,
Egy utcaszéli rossz padon!

Ti, kik oly forró lánggal égtek,
Hogy nem riaszt a hűvös est;
Ti első fecskék, üdv tinéktek!
Melyik költő maradna rest,
Melyik költő maradna néma
Ha visszatér a régi téma:
Egy ifju és egy hajadon
Együtt egy régi, rossz padon!

—kó.

INGYEN FÉNYKÉPÉP

kap mindenki, aki **HABERFELD** és **KOVÁCS** irri- és nőfölvat-áruházában Váci-körút 33. sz. alatt fedezzi szükségletét irri- és női-keg. galérok, kezeltök, nyak-kendők, nap- és tésernyők, blúzok és kényűkben. 10 korona értékű áruk vásárlásánál 6 darab művésies kivitelű vizit-fénykép, 20 korona bevásárlásnál 6 darab művésies kivitelű Cabigt fényképet adunk. 1. illotve 2. korona felülfizetés mellet-

Butul a róka.

— Egy kisadák levele. —

Tisztelt címzett szerkesztő bácsi! Kérem én panaszt tesztek a Simkó tanárra, mert a Simkó tanár hazudós. A papámnak nem merem megmondani, hogy milyen csalódás ért engem az ő tudománya felől meg a Simkó tanár tudománya felől. Mint tegnap olvastunk egy mesét a rókról és a hollóról, amit már az elsőben is olvastunk, meg a másodikk is, meg mindig. És abba a mesébe elmondja a költő, hogy a róka ravasz állat és okos. Tetszik tudni azt a szép verset, hogy:

Óka, bókka, mókka
De ravasz a róka...

Ebbe is az van, hogy ravasz. És tegnap, mikor megint olvastuk, a Simkó tanár kihívta a Brüllt, aki az első padba ül és vörös haja s mindig okszkuzál és annak is azt mondta a Simkó tanár, hogy:

— Hé, hé. Te ravasz róka! Hé, hé.

És aztán meghuzta a Brüll haját és sikított a vörös.

Mindig mondtuk is a Brüllnek, hogy ravasz róka és most már nem lehet, mert a Simkó tanár hazudós és nem is igaz ám, hogy a róka ravasz. Mert olvastam egy újságba, amit a Henteseknek meg a Mészárosoknak írnak a tisztelt címzett szerkesztő bácsik, hogy a vaddisznók az erdőkben legelésző szelíd kocáktól megkapták a ragadós betegséget, amilyen az Honkának is volt és frizlis volt, aztán ezek a kocák mind meghaltak, akkor előjöttek a rókák és megették a kocákat és ők is megkapták a frizlit, amittől ők is mind meghaltak.

Isten bizony, hogy igaz, mert így van benne az újságba:

Erdélyből írják, hogy a vaddisznók az erdőkben legelésző szelíd disznóktól megkapták a sertésveszt és most serogestói hullanak a sertésveszt következtében. A rókák rakaptak az így elhullott vadsertések húsára minek következtében a vész közöttük is elterjedt ugyannyira, hogy igen sok elhullott rókára akadnak.

No ugy-e, hogy a Simkó tanár hazudós, mert ha ravasz volna ez a róka, nem kapott volna a kocáktól frizlit? És az nem is igaz, hogy a róka ravasz és most a Brüllt mivel csufoljuk? Kérem, tessék megizenni, mert az osztályt ki nem állhatja az a vöröst. Szerkesztő bácsit tiszteltem!

Horkay Friol.

U. i. Tessék kiírni az újságba, hogy a Simkó tanár hazudott, mert nem is igaz, hogy a róka ravasz. Nem bánom, ha be is csuknak!

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Asszonyok.** *Thury Zoltán Asszonyok* című három felvonásos színműve folyó hó 23-án kerül először színre a *Nemzeti Színházban* a következő szereposztásban: Goócs Ferenc — *Szacsavay*, Karolin, a felesége — *Helvey* Laura, Tóth Pál jószágigazgató — *Egressy* Anna, Goócs nevelt leánya — *P. Márkus* Emma, dr. Gödry Béla — *Horráth*, Becsky Domokos — *Mihályfi*, — báró Thorn — *Bercsényi*, Samu, huszár — *Körösmező*, Vilmos inas — *Abonyi*, Kósa János telepes gazda — *Hetényi*. A darab előadását szombaton és vasárnap — bérletszűnetben — megismétlik.

**** Hírek a Vígyszínházról.** *Feydeau* kacagató bohózatát, a *Pajkos férjek*, a darab nagy sikerére való tekintettel, a hét egész műsorát betölti. — Holnap, vasárnap, délutáni előadásul *Napoleon ücsém*, *Guthi* Soma és *Rakosi* Viktor népszerűvé vált bohózatát, jövő vasárnap pedig a *Tudós professzor Hatvani* című nagysikerű vígjáték kerül színre mérsékelt árák mellett.

**** Jelen népszínművek felújítása.** A *Népszínház*, *Porzolt* Kálmán igazgató programjaához híven, folytatja a régebbi, jó népszínművek föllevenítését. Az idei színházi évadban eddigelő a következő korábbi népszínművek kerültek újra sikerrel a színpadra: *Vabott Imre*: *Huszárcsíny*, *Rákosi* Jenő: *Éjjel az erdőn*, *Berczik* Árpád: *Az igmánál kispap*, *Szigligeti* Ede: *A cigány és a csikós*, *Tóth* Ede: *A tolonc*. A hét folyamán, csütörtökön *Rátkay* László népszínműve: *Felhő Klári* került színre, *Blaha* Lujza asszonyt nyál. A hét többi napját az idei szezon sikeres operettjei: *Szép Heléna*, *A kis szökevény* és a *Kadétkisasszony* fogják kitölteni.

**** Racine Phädrá-ja a Vígyszínházban.** A *Vígyszínház* igazgatósága, mint már említettük egy ízben, újra fordítottja *Racine*-nak *Phaedra* című tragédiáját, amelyben *Jászai* Mari először fog fellépni, mint a *Lipót-törtéti* színház szerződött tagja. *Abrányi* Emil, kitűnő kollégánk, a napokban elkészül a tragédia fordításával s a *Vígyszínház* azonnal kiosztja a darab szerepeit. *Phädrá*-t, természetesen, *Jászai* Mari, *Teseus*-t *Gál* Gyula fogja játszani.

**** Spanyolország huszonötödésze.** Nagy nálunk a színházi publikum. Még a tudományos színházban is jubilálnak a darabok. Ma este *Pekár* Gyula kollégánk darabját, a *Spanyolországot* huszonötödésze mutatták be a közönségnek az *Uránia-színházban*. Ezen a csodás utazáson huszonötödésze követte ma feszült figyelemmel a közönség az író, aki elvezette a gyászban ülő országra, Hispániába. A buja természet csodás panorámáin keresztül bejárták együtt ismét azokat a romokat, amelyeknek még ma is utólrhetetlen a ragyogása. A fénykoruk káprázatos pompáját pedig már csak sejtetni tudjuk. És biztos szemmel, művészi lélekkel tárta fel annak a néhány helynek a haldoklását, amelyből fényesen csillámlik ki egész Spanyolország dicső romantikája és romantikus dicsősége. *Pekár* Gyula írói kvalitásának összes ékességei pompáznak ebben a leírásban, és kizugárik annak a szeretetnek a melege is, amelyről a poéta illeti Spanyolországot, a haldokló hőst. Nagy és diszes volt ma is a közönség, amelynek a megjelenése ma részben *Pekár*-t, a felolvasót is illette. Mert a jubileum maga kalauzolta a közönséget, amely zajos tapsokkal honorálta mint író és mint felolvasót. A színház igazgatósága pedig babérokoszorúval üdvözölte jubileumát a magyar olvasóközönség egyik nagytetségségű kedvenőit.

**** Nemzeti Színház.** Vasárnap 25-én délután 2½ órákor *Jókai Arany* emberét adják általános bérletszűnetben, leszállított helyekkel. Folyó hó 27-én föllevenítik *Somló Fra Gyulalmo* című szomorujátékát. A főszerepeket: *Gyenes*, *Ivánfi*, *Bercsényi*, *Dezso*, *Gabányi*, *Mihályi*, *Szacsavay*, *P. Márkus* Emma és *Cs. Aiszeegy* Irma játsszák.

**** A Medvebőrös Berlinben.** A berlini udvari operában tegnap adták először *Wagner* *Siegfried Medvebőrös* című operáját. Az előadás csak éjfél felé ért véget és nagyon zajos volt. Különösen nagy hatása volt a második felvonásnak. Az ifjú *Wagner* ez után a felvonás után tiszter kihívták.

**** A Magyar Színházról.** A *Magyar Színház* műsorát ezen a héten is a *Kleopátra* dominálja. Verő György nagy sikert ért és gyors népszerűsége szerzett darabja kerül színre ennek a hétnek minden estjén, kivéve hétfőt, amikor a főszereplők pihentetése okából a *Magyar Színház* egy másik állandó műsordarabját: *Szulamit* adják. Géczy István darabjából: *Az anyaföldből* e közben állandóan folynak a színpadi próbák, a bemutatás előadás napját azonban a *Kleopátra* nagy sikerénél fogva, a színház igazgatósága még nem állapíthatta meg.

**** Eusoni hangversenye.** *Eusoni* Ferruccio, aki a mai kor legjobb zongoraművészei közt is kiváló helyet foglal el, március 23-án, pénteken, tartja meg egyedlen hangversenyét a *Royal-teremben*. Az érdekes hangverseny műsora a következő lesz:

1. *Bach-Eusoni*, *Tocatta*, *Adagio* és *Fuga*. 2. *Brahms*, *Paganini-variációk*. 3. *Chopin*, *Ballade* G-moll, *Barcarola* Nocturne C-moll, *Polonaise* As-dúr. 4. *Liszt*, „Norma” phantasia.

**** Bar Kochba a Népszínházban.** A *Népszínház*nak, mint már megírtuk, a *csillag fia* (*Bar Kochba*) lesz a legközelebbi újdonsága. A *Goldfaden*-féle dalmű a következő szereposztásban kerül bemutatásra:

Elazar — *Kiss* Mihály, Dina — *Hegy* Aranka, *Bar Kochba* — *Raskó* Géza, *Paphos* — *Tollagi*, *Turnus* Rufus — *Szirmai*.

A zsidó daljáték értesülésünk szerint még e hónap végén bemutatásra kerül.

**** Premiór Szászregénben.** *Szászregényi* levelezőnk írja: Ma este érdekes népszínmű-premiér volt az itteni színházban, amelyben jelenleg *Hesvi* József társulata játszik — nem nagy anyagi sikerrel. A népszínmű címe: *Istenítélet* és szerzője *Kerekes-Fangur* Mihály színművész. A szerző tehetséges drámaíró, amit már az *Elveszett boldogság* című népszínműve is bizonyított, amely a *Népszínház* pályázatán díszeteket nyert. Az *Istenítélet* parasztdráma. Különösen érdekes a darab azért, mert magyar színműben most először szerepelnek a szászok. Az első felvonásban egy vasárnap délutáni szász tánmulatságot látunk, a harmadik felvonásban egy temetést. Etnografiai szempontból igen érdekes volna a fővárosi közönség előtt ez a szász népiéletet elég jól ismertető színmű.

(S. Gy.)

**** Az idei színműközgyűlés.** Mai színházi rovatunkban már megírtuk, hogy az *Országos Színmű-Egyesület* az e hónap 27. és 28-ik napjaira kitűzött rendes évi közgyűlést, a *miskolci* színtársulat kezdeményezésére megindított akció következtében, a jövő hónap végére halasztotta el. Ebben az ügyben az egyesület elnöksége ma a következő körlevelet intézte a vidéki társulatokhoz:

Az *Országos Színmű-Egyesület* tanácsához több oldalról érkezett tiltakozás a f. hó 27-ikére kitűzött kongresszus megtagadása ellen. Az egyesület elnöksége szükségesnek látja az egyesület t. tagjaival közölni a következőket: a tanács a kongresszus napjainak kitűzését illetőleg tényleg kontundálva volt, melynek oka az, hogy úgy az új alapszabályok, valamint a posztonyi színház ügyében való döntés mind ez ideig a tanácshoz nem érkezett le. Különösen lévén a társulatok új alakulásának ideje: virágvasárnap, a tanács előtt lehetetlennek látszott a kongresszus idejének március hónapban való kitolása, kénytelen volt tehát március utolsó napjaira kitűzni a kongresszus idejét. Tapasztalván azonban, hogy ez egyes társulatok kebelében nyugtalanságot, sőt forrongást okozott, az elnökség a legmagyobb készséggel terjeszti elő a folyó hó 20-án tartandó rendkívüli tanácsülés elé a beérkezett társulati tiltakozásokat; melyeknek jogosságára való tekintettel a tanács bizonyára helyt ad és a kongresszus idejére új, alapszabályszerűleg megfelelő határnapot tűz ki.

Budapest, 1900. március 17-én.

Molnár László,

az *Országos Színmű-Egyesület* elnöke.

**** A Kisfaludy-Színház megnyitása.** A *Kisfaludy Színház* a jövő hónap elején nyílik meg s derék igazgatója erősen szervezi társulatát, hogy előadásait az idén azon a művészi színvonalon tartsa, amelyen azok a múlt évadban állottak. A színház a *Nölen emberek* (*Ledige* *Lente*) című német vígjátékkal nyílik meg.

**** Hírek az Urániból.** Az *Uránia-színház* jövő heti műsorán péntekre tűzték ki a *gotthardi* *alagut* első előadását. Három felvonásos, díorámában, gazdag látványosság kerül ezzel az *Uránia* programjára. A mű első felvonása azt a régi vesélyes utazást mutatja be, amelyben századokon át részük volt az *Alpesek* lakóinak mindaddig, míg a *gotthardi* *alagut* meg nem nyílt. A 2-ik felvonás az *alagut* furás fázisát mutatja be. Ennek a felvonásnak a fináléja az a lélekemelő pillanat, mikor az *alagut* furó munkások a 2 mérföldes *alagut* közepén egymásra találnak. Végül a 3-ik felvonás bemutatja a modern utazást *Svájc* hegyvidékei között. A látványosság szövegét *Konkoló-Tege* Miklós, az *Uránia* szerzetreméltó partfogója írta. Ugyancsak a jövő héten kerül első előadásra a *Nap* és *Hold*, *Kövesligethy* Radó csillagászati darabja.

**** A hírgarazott Heintze.** A *hamburgi Central-Theater*-ben egy Németországban rendkívül aktuális bohóság adnak. A bohóság címe: *Bukott anyagok, vagy a lex Heintze*. Ez a vaskalapos, jó német tudvalévőleg az, akinek reakcionárius törvényjavaslata ellen éppen most obstruál a német birodalomgyűlés. A darabban *Venus* istenasszony állig felülőzött jelenik meg és *Shakespeare*, a nagy brit, maga cenzurálja meg drámai alkotásait, nehogy — a *lex Heintze* értelmében — fölön csipjék és becsukják. A *hamburgi* közönség óriási nagyokat kacag a darabon, — *Heintze* ur rovására.

**** Duse Eleonora Bécsben.** *Duse* Eleonora, aki legutóbbi téli vendérszerelését betegsége miatt kénytelen volt félbeszakítani, március harmincegyedikén több estére terjedő vendégjátékot kezd az *an der Wien*-színházban. A művésznő huszonnyolcadikán érkezik meg társulatával Bécsben.

**** A Vígyszínház újdonsága.** A *Vígyszínház* most *Lavedannak* a *Vallon család* (*Catherine*) című színművére készül, amely *Théâtre Français* műsoráról kerül a *Vígyszínház* színpadára. A *Lavedan*-darab, amennyiben a *Pajkos férjek* nagy sikere lehetővé teszi, még ebben a hónapban bemutatásra kerül.

**** Bécsi operettársulat Pétervárott.** A bécsi *Carl-Theater* operett-ensemble-jének leltz-meddig kényszerű vendégjátéka megkezdődött *Pétervárott*. A társulat a *denevér* című operettel kezdte meg előadásait telt ház mellett és nagy sikerrel. Így mondja legalább egy *pétervári* taviat.

**** Szulamit.** A *Magyar Színház* fölkeríté *Donáth* Ede karmestert, hogy a hétfői *Szulamit* előadásán ő dirigáljon. *Donáth* tuavalevőleg részben szerzője a *Szulamit* zenéjének, amelyet ő hangszereelt legelőször a *Kisfaludy Színház* számára.

**** Bendiner Nándor zenekari hangversenye.** Bendiner zongoraművész hangversenye e hó 30-án lesz a *Royal-szálló* nagytermében. A hangversenyt három zongoraverseny kerül előadásra: *Weber* (I-moll) *Concertstück*, *Liszt* (es-dúr) zongoraversenye, *Liszt* *Eusoni* spanyol rapszódiaja. A zenekari kíséretet a teljes honvédezenekar fogja szolgáltatni, kitűnő karmestere dezséri *Bachó* István vezénylete alatt. Berlin-

don az ilyen zenekari hangversenyek gyakoriak, nálunk azonban még nem volt, érthető tehát az irási irdeklődés, amely a hangverseny iránt mutatkozik. Jegyek kizárólag Zipser és Könyv zeneműkereskedésében (Andrássy-ut 4. szám) kaphatók.

**** Színházak műsora. Nemzeti Színház. Hétfőn: Másodikragás. A kis marquis. Kedden: A nagy Galeotto. Szerdán: Pru Pál. Déltűn fél 3 órakor: A velencei kalimár. Csütörtökön: Otthon. Pénteken: Asszonyok (előszőr). Szombaton: Asszonyok (másodszor). Vasárnap: Asszonyok (harmadszor). Déltűn fél 8 órakor: Aranyműsor.**

Magyar királyi Opera: Hétfőn nincs előadás. Kedden: A csempészek (másodszor). Sylvia. Szerdán: Figaro lakodalma. Csütörtökön: A bolgóg hollandi. Pénteken nincs előadás. Szombaton: A medvebőrös. Vasárnap: A csempészek (harmadszor). A piros cipő.

Viaszszínház. Hétfőn: Pajkos férjek. Kedden: Pajkos férjek. Szerdán: Pajkos férjek. Csütörtökön: Pajkos férjek. Pénteken: Pajkos férjek. Szombaton: Pajkos férjek. Vasárnap déltűn: Tudós professzor Hatvani. Este: Pajkos férjek.

Népszínház. Hétfőn: Kis szökevény. Kedden: Szép Heléna. Szerdán: Kadétkis-zony. Csütörtökön: Fehő Klári. Pénteken: Szép Heléna. Szombaton: A kis szökevény. Vasárnap déltűn: Lili. Este: Hadak útja.

Várszínház: Csütörtökön: Rafael. Szombaton: Többet észszel. A kis marquis.

Magyar Színház. Hétfőn: Szulamit. Kedden: Kleopatra. Szerdán: Kleopatra. Csütörtökön: Kleopatra. Pénteken: Kleopatra. Szombaton: Kleopatra. Vasárnap déltűn: Szulamit. Este: Kleopatra.

Úranya Magyar Tudományos Színház. Hétfőn: Jótékony mükedvelői előadás, gróf Wenckheim Frigyesné elnöklelte alatt. Kedden: A föld regénye. A Rajna. Transaal. Szerdán: Spanyolország. Csütörtökön: Nap és Hold (előszőr), csilagászati előadás; írta: dr. Kövesligetny Radó. Transaal és A Rajna. Pénteken: A gotthardi alagut (előszőr). Szombaton: A gotthardi alagut (másodszor).

**** Új zeneművek. Megjelent és kapható Bárd Ferenc és Testvére zenemű kereskedésében (IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 17. sz.) Verő: Kleopatra, operete összes zenéje, ének és zongorára 3 üzletben, füzetenként 6 korona. New-York szépe, operete teljes zenéje 6 korona. Fütty, kuplő 2 korona. Görög rabszolga, teljes zenéje 6 korona. Ki engem akar feleségül 2 korona. Jódal 2 korona. Többet észszel 2 korona. Kottár: Monte-Christo keringő 2 korona. Rossar: A hullámok fölött 2 korona. Chrisantém mazurka 1 korona 50 fillér. Stewart The Bridge Alger 2 korona 40 fillér. A kis szökevény, teljes zongora kivonattal 7 korona. Induló 3 korona. Linka: Opera négyes 2 korona. Dóczy: Magas a kaszárnya és mas 2 dal 2 korona. Dóczy: Feledések, Nadfeleles kis hazikám és mas dal 2 korona. Pete Lajos: A Grand Céféban 1 korona 20 fillér. Csendes éjjel ezer csillag az égen 60 fillér. San Toy Sidney Jones új operettnék teljes zongora kivonata 6 korona. — Cimbalom üdonságok: Bard-féle cimbalom gyűjtemény IV. füzet a leguabb 10 dallal 3 korona. Elise Lealie induló 1 korona 50 fillér. Ki engem akar feleségül a Görög rabszolga operetttől 1 korona. Talaiokozunk nem bucsuzom a New-York szépe operetttől 3 kor.**

**** A troubadour a Telefon Hirmondóban. A Telefon Hirmondó ma esti programját a magyar királyi Operaházban színrekerülő Troubadour opera előadása tölti be. Verdi e operájának mai előadása, mely állandóan műsorban van az Operaházban, különös érdeket fog kölcsönözni, hogy Operának vendégművésznői Strassern Eugénia k. a. és Pártosné Bartolucci Viktória asszony lépnek fel benne. A Telefon Hirmondó előzeteli abban a kelemes helyzetben lesznek, hogy odahaza is végighallgathatják az előadást. Előadás után még katona és cigányzene avitvel lesz hallható 11 óráig a kagylókon.**

MŰVÉSZET.

□ A sokszorosító művészetek. Morelli Gusztáv tanár, a jeles fametsző művész tegnap fejezte be az Iparművészeti Múzeumban a Sokszorosító művészet és eljárásai című előadását. A fametszés történetét és fejlődését mntatta be 1434-től kezdve, amikor a Szent Krištofot ábrázoló első fametszet készült. Az élvezetes előadás keretében Morelli szemléltetett magyarázatokkal is szolgált. Bemutatta fametszet készítését módját minden fázisában, a nyers, feldolgozatlan állapotban lévő fatömbtől, a fa feldolgozása, a fára való rajz-fametszés és a kész fametszeiről való galvánklis készítéséig. A cinkografiról és a nyomdai gépek mai tökéletességéről szólva bemutatta működésben azt a történelmi nevezetességű készítményt, amelyhez a Kossuth bankok próba-nyomatjai készültek. Ezután a rézmetszés, rézkarc, heliogravür módszereiről, vagyis a bemélyített rajzu lemezek előállításáról beszélt. Morelli a bekarcolást tartja a legérgebb rajzolási módnak, amit a gyűjteményekben látható ósrégi gravírozott csontok és cserép edények is bizonyítanak. A mély bevágású és vésett fémlemezek nyomásra való használatát állítólag 1464-ben két Rómában tartózkodó mainzi nyomdász kezdte. Az elsőbbséget a hollandok és németek is vetekednek. A rézmetszés titkára 1460-ban véletlenül jöttek rá. Maso Finiguerra florenci ötvös egy vésett ezüst lemezt egy olajozott papírra fektetett. Egy véletlenül rákerült nehéz tárgy leszorította a vésett lemezt és a papíron ott maradt a rajz tiszta lenyomata. Morelli röviden ismertette Magyarországnak ezen szakmákra vonatkozó történetét is.

□ Kiásott műremekek. Nápoly mellett, Boscorealeban igen értékes festmény-gyűjteményre akadtak. De Prisco dúsgazdag képviselő és bőkezű mecenász a maga költségén nagy átszákat végeztet ott a vidéken s mintegy két évvel ez-előtt pompás aranykincset talált, amely most a Louvret ékesíti, s egy értékes ezüst munkát, amely a nápolyi nemzeti muzeumot gazdagítja; mostanában pedig egy feltűnően jókarban maradt antik nyaralóra bukkantak a föld alatt, amelyben értékes leleteknek egész sorát találgák. A villa környékén talált tárgyak nem igen voltak értékesek: csontvázak, számos, agyagból készült lámpa, bronztárgyak (közöttük egy összecusukható háromlábú szék) mozaikok stb. A házban eszközölt ásatások ellenben meglepő eredményre vezettek. Az eddig szabaddá tett négy szoba falán teljesen épségben maradt freskók és genréképek díszlenek. Körülbelül 20 fülke lehet a szobákban s azokban a következő tárgyu festmények: botjára támaszkodó epikureus, divánon ülő, beszélgetésbe mélyedt két asszonyalak, gazdag ruhába öltözött fiatal hölgy, aki citerázik, míg rabszolganője hallgatja; kitűnően sikerült arcképe egy trónon ülő párnak; egy ruhátlan gladiátor, aki mindkét kezével botjára támaszkodva beszél valamit őt figyelő társnőjének; álló asszonyi alak, kezében pászszal, amelyen férfi arcképe látszik. A gyűjtemény szépsége fölül minden eddig ismert, ugyanannyira, hogy a szakértők nézete szerint eltűről mellette még a nápolyi kollekcio is.

□ Stuck Ferenc nagybeteg. Müncheni tudósíónk táviratozza, hogy Stuck Ferenc, a világhírű festőművész, akit a budapesti közönség is jól ismer, veszedelmesen megbetegedett. A napokban meghűtötte magát s nagyfokú tüdőgyulladásba esett. Stuck Ferenc negyvenkét éves, erős szervezettel s remélhető, hogy nehéz betegségét kiheveri.

□ A bécsi tavaszi műtárlat. Bécsből táviratozzák, hogy a király ma délelőtt megnyitotta a Künstlerhaus tavaszi kiállítását, ahol ez alkalomból megjelenés a polgári és katonai hatóságok felei és a diplomáciai tesület tagjai. Az uralkodó többeket megszólított közülük. Ő felsége két óra hosszat időzött a kiállításon és több műtárgyról rendkívül elismerően nyilatkozott. Örömmel vette tudomásul, hogy a tartalon olyan sok müncheni művész van képviselve, majd ugyanígy nyilatkozott az angol művészekről, akik közül néhányat megszólított.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ Déli korzó. Szomaházy István tollából új novella kötet jelent meg a napokban. Déli korzó címmel. Az új kötet minden egyes novellájában teljesen érvényesülnek Szomaházy összes elősmert írói kvalitásai. Szomaházy István hasonló a csendes megfigyelőhöz, aki a kávéház ablakából nézi az utca nyüzsgölését, de nem közömbösen, hanem ha egy pajkos gyerek az utolsó pillanatban szalad át a villamos síneken, összerenzen, sőt felugrik és fel is sikolt. És felkelti azok figyelmét, és is, akik részvélenül szűresölték a kávéjukat és nem vették volna észre mi történik odakünn. Amit meglát, az érdemes volt észre venni, és amit leirt, azt az olvasó is látja. Igazi elbeszélő, akiben az observáció nem nyomja el az érzést és a mi nálunk ma nagyon ritka dolog: mesét mond. A kötetre különben még visszatérünk.

□ Áhítat szárnyain. Bán Aladár, a jeles poéta, akitől mi is már sok szép verset közöltünk, himnuszokat és egyéb vallásos költeményeket foglalt egy kötetbe, amely ma jelent meg díszes kiállításban. Akantisz V. sikerült rajzaival a Szent István társulat kiadásában. A költő biblikus tárgyu verseinek főereje az igaz érzés, a közvetlenség és az evangéliumi tiszta keresztényi hitfogás. Harom ciklus van a kis kötetben. Ünnepek, Fonaszkodások és Vallásos hangula ok, min-egyikben a vallásos költészet becses produktumaival találkozunk. A szép verseket a keresztényiség bizonyára örömmel fogadja és a csinos kötet a tohetséges költőnek sok új hívet fog szerezni.

□ Az Új Idők gazdag tartalommal és pompás képíszszel jelent meg ezen a héten. Horkayné ő nagysága ismét csipős évelődésű tárgysaja az ő saját külön női kaszinójában az erdélyi honatyák ungorokodásáról, Tábori Róbert a Theatre Françaisról ír. Malonyay Dező elbeszélést közöl, Kossuth sirjáról verset ír Ambrozovics Dező, egy mas verset Szabolcska Minály, egy cikk a Nemzeti Szalonról, egy másik a miramare-i eseményekről, a színhazi életéről, Bonaparte Leticáról, egy londoni levél az angol főváros mostani hangulatáról beszél. A két regény egyikét Szakra, a másikát Wells írta. A képek gazdag sorából fölemlyük a Theatre Français egészét, Henriot kisasszonyt, Miramaret, XII. Leót amint megálja a pápai udvart, az új ökoronast, a Jókai-szerleget, Nemess Eliza egy képét, Abrányinét a Kleopatra szerepében stb. Herczegh Ferenc kitűnő képes neulapjából szívesen küld mutatványsszámot a kiadóhivatal, (Andrássy-ut 10.) ahol a lapra negyedévre 4 koronával elő lehet fizetni.

□ Fővárosi Lapok. Thury Zoltán kitűnően szerkesztett hetilapjának mai száma igen érdekes szabadsgünnepe képeket és cikkeket közöl. Táncos Mihály németelele képbén és írásban megvan a Fővárosi Lapokban, ezenkívül Abrányi Emilnek, a márciusi költőjének az arcképe díszíti a lapot. Fudusz Jánosné arcképe mellett megtaláljuk azt a képet, amelyen a művésznő a szövezzék előtt dolgozik. A szövegrészlet Abrányi Emil, Hauszman Alajos, Thury Zoltán, Salamon Odön, Góda Géza, Hajdu Miklós, Gara József és Róna Béla írták. Mutatványsszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Hold-utca 15.).

MULATSÁGOK.

(Utazók jelmezestéje. Fesztelen családiaság és izazi jókedv jellemzte azt a mulatságot, amelyet a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete rendezett tegnap a Terézvárosi Kaszinó termeiben. Folyt is a tánc lankadatlan jókedvvel a honvédezenekar muzsikája mellett, amely Bachó karmester személyes vezetésével szolgáltatta a zenét, míg az éttermekben Jónás cigányzenekara játszott. A minden tekintetben sikerült estélynek, amelyen sok szép jelmezt is láttunk, a pirkadó hajnal vetett véget.

A jelenvolt hölgyek névsora a következők:
Asszonyok: Arányi Ignácné, Abraham Józsefné, Basch Mihályné, Bánay Samuné, Baron Farkasné, Békessy Antalné, Bauer Karolyiné, Blumbergerné, Blau Mórné, Csüllag Józsefné, Cserey Mártonné, Darvas Lipótné, Denes Leoné, Elias Mórné, Elias Miksáné, Ferenczi Mórné, Gonda Samuné, özv. Goldschmid Zsigmondné, Gergely Miklósné, Glaser Lipótné, Gaszner Leoné, özv. Heisler Mórné, Herzog Samuné, H. f. m. n. Józsefné, Hoffmann Sandorné, Klaber Ignacné, Kanitz Zsigmondné, Klein Danielné, Köibel Ignácné, Kohn Gezané, Knopfler Ignacné, Karváry Sandorné, Kovacs Ferencné, Kohar Lipótné, May Mórné, Mencez Márkusné, Morvay Albertné, Nagy Gusztávné, Orlik Adolfiné, Pollák Beláné, Pick Hermán, Perlgrund Józsefné, Rosenberg Samuné, Rothschild Gyuláné, Rottmann Rozsóné, Raimond Gezané, Rosenberg Samuné, Spitz Fülöpné, Spitzer Fülöpné, Steiner Adolfiné, Sparger Jakabné, Sóvágó Jakabné, Sas Palné, Varga Dezsóné, Vaczi Vilmosné, Vermes Lajosné, Zürger Miksáné.

Leányok: Auspitz Vilma, Abraham Fanni, Basch Sarolta, Békessy Juliska, Bumberger Olga, Back Laura, Beskovitz Zsófia, Bruck Irma, Balog Szidike, Bónvai Alice, Cserey Erzsike, Csetényi Lujza, Csüllag Margit, Denes Kornelia, Deutsen Helen, Darvas Nelli, Eisler Kamilla, Friedmann Stefania, Fenyvesi Irma, Ferenczi Paula, Friedmann Ilona, Frigyesy Sárka, Gross Katica, Gellér Paula, Hercz Malvin, Hirschi Olga (Nagy-Kanizsáról), Hoffman Aranka, Huperti Leonóra, Hoffmann Mariska és Aranka, Holó Gizke, Klein Eliz, Klein Iren, Klaber Malvin, Köbet Etelek, Laub Ionska, Lázár Ella, May Aranka, Mencez Rozsika, Mencez Hermanna, Matrai Flóra, Mailer Malvin, Nagy Olga, Orlik Katica, Pollák József, Perlgrund Annuska, Rottmann Vilma, Radó Melanie, Spitz Mutild, Scheiber Riza, Schwarz Malvin, Salgó Aranka, Steiner Iren, Spitzer Sarolta, Spitzer Rózsa, Varga Rózsika, Vallus Etelek, Zsellér Ferike.

SPORT.

***. Football-match. A tavaszi football-szezon egyik igen érdekes mérkőzése lesz az e hó 18-án, vasárnap tartandó football-match, mely a Magyarországi Football Club I. és a Magyar Úszó Egyesület I. csapatai között fog lefolyni. Sportszemlemből már csak azért is érdekes lesz ez a mérkőzés, mert a M. U. E. itt fogja megmutatni, mennyire képes a már őszszel belényeztetet reményeknek megfelelni, de viszont a M. F. C.-nek is kötelessége bebizonyítani, hogy ősi formáját tökélesítette. Maga a játék is igen mozgalmas képet fog nyújtani, mert míg a M. U. E. támadása főleg csatáinak gyorsaságára támaszkodik, a M. F. C. biztos és higgadt játékkal törekszik a diadalra. A match déltűn 3 órakor kezdődik a millenáris versenypályán.**

***. Gróf Fejacesvich Albert típj. Érdekes, hogyan vélekedik gróf Fejacesvich Albert, a népszerű urlovas és istállótulajdonos a rákosi gátverseny és a Przedswit handikap eredményéről. A Sportélet által a double eventre kitűzött pályázat alkalmából a rákosi gátversenyben Sylvesterre, a Przedswit handikapban Tip-Topra adja a szavazatát. Mindenesetre jó ujmutatás a kiváló szakértő véleménye a még haladó sportszemlének.**

***. A nemzetközi ebkiállítás. A májusban tartandó nemzetközi ebkiállításra, melyet az Országos Magyar Ebtenyésztő Egyesület rendez, serényen folynak az előmunkálatok. A külföldről naponként jönnek kérdézősködőek a kiállítás ügyében, a hazai ebtenyésztők körében még nagyobb érdeklődés mutatkozik. Leguabbban a magyar agarászokhoz intézett lelkes hangú felhívást báró Podmaniczky Geza valóságos belső titkos tanácsos, az Agarasz Szövetség elnöke, a kiállítás érdekében, hogy állítsák ki minél nagyobb számban régi, híres fajtaú magyar agarákat s mutassák meg, hogy ez a nemes sport, ha szunnyadt is egy ideig, de ismét virágzik. Épp ily kívánatos, hogy a többi osztályok is tele legyenek**

az egyes fajták számos korrekt képviselőjével. A kiállítás ügyében a titkári hivatal szolgál minden felvilágosítással. (Üllői-ut 23. szám a., a Köztelek mellett.)

Szegény jockey!...

Budapest, március 17.

A Jockey-klubhoz nagy pocsétes levél érkezett a Kossuth Lajos-utcai palotába. Folyamodás van benne, keserves hangú, alázatos, a végén könyörgő és kétségbeesett:

... Adják vissza a lovaglási engedélyemet, mert éhen halok. A többi mind visszakapta — miért csak én? ...

A folyamodás mellett van Oroszvár község hivatalos bizonyítványa, mely megerősíti, hogy Richard Coates jockey az éhhalállal küzd, nincs betevő falatja, s hogy eddig éhen nem veszett, ezt is csak a jó embereknek köszönheti.

Kell-e a budapesti turfmannek magyarul, hogy ki volt Richard Coates? 46 kilós embernek még nem volt olyan népszerűsége Budapesten mint neki, a szerencsés kezű jockeynek, aki nyert olyan versenyeket, amilyenekben nem tudott volna győzni senki és vesztett olyanokat, amelyeket egy jobbra való furvóer is megnyert volna. De a vesztett versenyt, ha akármilyen nehezen is tudta elveszíteni, elfelejtették neki, mert utána újabb győzelem következett, amikor egy-egy rövid fej százakat szerzett Coates híveinek és barátainak, ezeket neki magának. A nyolcvanas évek végén már 90.000 forintos takarékpénztári könyvet hordott magával, nyert, folyton nyert, azután 1891-ben csalt és — kitiltották. Vele együtt még öt jockeyt a legjavából: *Bell, Busby, Martini, Warnet*. Azóta kegyelmet kapott mindegyik, csak Coates járult hiába minden évben lovaglási engedélyért a Jockey-Klubhoz, neki nagyon sok volt a rovársán. Ő volt a szerzője a 91-iki manipulációknak, szerzője sok emlékezetes coupnak, melyről ma is regél a turfironika s amely miatt többször intették meg őt egy magát, mint valamennyi angolt együttvéve.

Az utolsóelőtti „esetét” Kinszky Zdenkónak egy *Kincstár* nevű lovával követte el Bécsben. Mindössze három ló futott: a *Coates*, továbbá a nagy favorit *Leadingman* és a rettenetes outsider *Kincstár*. A verseny előtt azt kérdejt tőle egy híve, ki helyette is szokott fogadni:

- Nyersz, Dick?
- Hát *Leadingman* nyer?
- Az sem.
- Tán csak nem *Kincstár*?
- De bizony ó. Én nem nyerek, hanem karambolt játszom *Leadingmannal* és addig *Kincstár* nyer handsdown.

Csaknem így történt. S mikor *Leadingman* előre akart jönni, Coates a lovával olyat karambolozott vele, hogy mind a ketten csaknem megálltak és *Kincstár*, a hallatlan outsider nyert. Egy bookmakernek 500 : 6000 forintos ticketje siratta *Kincstár* nyeresét.

Ekkor megvonták *Coates* a lovaglási engedélyt, de azután újra visszakapta, míg 1891-ben végleg elvettek tőle az ostarát. Mint vagyonos ember vonult el Oroszvárra, Pozsonymegyébe; onnan játszott a lóversenyeken és — vesztett. A szerencsése egészen elhagyta. Aztán még itálos is lett, nem lehet csodálni egy ilyen elkeseredett angolt, aki már a munkában sem kapott több lovaglást.

A mit valamikor a turf hozott neki, végre egészen elköltötte s most végső elkeseredésében, amikor már az éhenhalástól fél, újra kéri az ostarát a Lovaregylettől. Talán meghallgatják, talán nem, — a Jockey Klub bizonyára megvizsgálja még egyszer a Richard Coates ügyét; de mi azt hisszük, jó lesz visszafogadni megint az oroszvári remeté.

Mert hogy egy jockey éhen haljon — mit szólnának hozzá a sportsmanek? ...

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Jogászegyletben) ma este felolvasó ülés volt, amelyen dr. Szakolczai Árpád ügyvéd tartott előadást e címmel: *A gyermekvédelem Magyarországon, különös tekintettel az 1898. XXI. törvény-cikkre*. Az előadó az 1898-iki törvény mintájára országos alap létesítését sürgeti, amely a gyermekvédelem ügyének szentelné munkálkodását. A közoktatási minisztériumban külön osztály volna felállítandó e célra. Hivataltól történő intézkedés a hagyaték felvételénél, ha kitűnik, hogy a családfenntartó elhalálozása után a gyermekek védelem nélkül maradnak. Szintén hivataltól történő intézkedés akkor is, ha a szülők kötelességeiket elmulasztják, vagy gyermekeiket eltartani nem képesek. A jelenvolt előkelő jogászközösség tetszéssel fogadta a felolvasást.

(A Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete) ma déltán tartotta az évi rendes közgyűlést *Rakovszky István* számszéki elnök elnöklése alatt. Az elnöki megnyitó beszéd egyfelől örömmel hangszolgált, hogy az egyesület már túl van a kezdet nehézségein s szép eredményeket mutathat föl, másrészt nagy gyász is érte, amennyiben az egyesület feledhetetlen igazgatója: *Jankovich István* meghalt. Legújabbban pedig egyik legkiválóbb tagtársát: *Szász Károly* ref. püspököt ért nagy csapás, elhunyt életének hű osztagosa, szeretett neje. Indítványozza az elnök, hogy *Jankovich* emlékezetét jegyzőkönyvvel örökítsék meg s az ő családjaéhoz, valamint *Szász Károlyhoz* is intézzenek részvétiratot. (Általános helyeslés.) A választmány jelentését *Boross Béla* jegyző terjesztette elő.

A jelentés szintén melegen emlékezik meg *Jankovich Istvánról*, könylatkozatja a választmány nevében, hogy tartoznak a megboldogult emlékének azzal, hogy kiemelik, mennyire becsületes, tiszta kezű, hű sáfárja volt az egyesületnek. A tagok száma az elmúlt évben tetemesen emelkedett. Van ugyanis az egyesületnek jelenleg 37 alapító tagja, 2290 beltagja és 785 kültagja, összesen tehát a tagok száma 253-mal növekedett. A könyvtár 13.232 kötetből áll. Az özevény és arva-segegyalap 59.163 forint. A bevétel 85.105 forint volt, a kiadás pedig, a tartozások törlesztésére és kamataira fordított összegekkel együtt 82.933 frt s így a múlt évi fölösleg 2171 frt. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a választmányt a fölművelést megadta. Végül megválasztották 20 rendes választmányi és 30 póttagot, a felügyelő bizottságba pedig 7 rendes és 5 póttagot.

Nyilttér.

Legjobb eredménnyel kezeltetnek idült

(krónikus) betegségek dr. Palócz fizikai és diétetika (természetes) gyógyítómódoira berendezett intézetben, Budapest, Kerepesi-ut 10. sz. Prospektus ingyen. Díjazás mérsékelt.

Cszuzos, idegszabás, köszvényes bántalmakban

szenvedők ne halasszák gyógyításukat nyárra, mert a **Szt.-Lukácsfürdőben** a **TÉLI KURA** a legnagyobb tökélyvel van berendezve és élénk látogatottságnak örvend. Prospektust díjmentesen küld a **Szt.-Lukácsfürdő** részvénytársaság **Budapesten**.

Vérgyógyászat

(Hämopathia.) Új, kipróbált gyógymód. Kimaradhatatlan siker asthna-, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szék- hűdés, korai vaktság és elmezavar ellen. Évente száz meg száz teljes gyógyulás még a legsúlyosabb és legrövidebb bajoknál. E gyógymód feltalálója és egyedüli képviselője

Dr. Kovács J. egyet. orvosudor
rendel. naponta Intézetben V., Váci-körút 18. Házon kívül is kezel; meghívásra vidékre is megy.

Kleinoscheg-Elysée
a Szegények Szegő

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZEK.

§§ Kinevezés. A király ör. Nagy Géza pestvidéki ügyészei alügyészt a nagyváradi ügyészséghez ügyészsé nevezte ki. Ez a kinevezés az ügyészi karnak egyik igen tehetséges és képzett tagját tünteti ki. A nagyváradi ügyészség elsőrangú erőt nyer benne.

§§ Olay Lajos közbeszólása. A szabadelvű párt mulatott, kacagott azon, amit a tulsó oldal szónoka mondott. Olay Lajosnak sehoggy sem tetszett ez a derűtség s a szabadelvű párt felé fordulva így szól:

— Mit rhögnék?

Gróf Tisza István ugy vette észre, hogy ezt a kérdést ő hozza adresszálták s elküldte segédeit Olay Lajoshoz. A párbaj a Fodor-féle vívóteremben folyt le mindkét fél jelentékeny megsebesüléssel. A büntető törvényszék ma foglalkozott a régi afferral, Gróf Tisza István és Olay Lajos röviden elmondották a párbaj történetét, amelyre, mint megjegyezték, az inkriminált közbeszólás szolgáltatott okot. A törvényszék egyenként három napi államfogházra ítélte a vadlítottakat, akik az ítéletben ma vonzódiak.

§§ Az idegbajos bíró. A törvényszéki orvosszakértők konstatálták, hogy dr. *Ferencczy István* budapesti aljárásbíró üldözési mániában szenved. A szerencsétlen ember fűnek-fának elpacsaszolta, hogy bárhova megy, nem érzi magát biztonságban, mert anarkistának tartják. Ezt beszélt a főkapitányságon is, mely a bíró súlyos idegbajáról azonnal jelentést tett a törvényszéki elnöknek, kinek rendelkezése dr. *Schwarzer Ottó* és dr. *Moravcsik Ernő* orvosszakértők a beteget megvizsgálták s a már említett véleményük alapján felszólították az albiró édesatyját és ügyvédnökát, hogy kérje a fia nyugdíjaztatását. *Ferencczy* előbb megvizsgáltatta fiát *Kraft-Ebing* bécsi professzorral, aki bizonyítványt állított ki arról, hogy az albiró ideges ugyan, de azért bírja a munkát. Az ellentétes vélemények az igazságügyi orvosi tanács elé kerültek, mely a budapesti orvosszakértők véleményéhez csatlakozott s kimondta, hogy *Ferencczy* képtelen betölteni bírói állását. Ilyen előzmények után fegyelmi eljárás indult meg a beteg albiró ellen és a királyi tábla kimondta, hogy dr. *Ferencczy Istvánt* *kényszerbégialásban kell részesíteni*. Ma foglalkozott ezzel az ügygel a kuria kisebb fegyelmi tanácsa, — *Czorda Bódog* elnöklése alatt, — mely dr. *Katona Béla* koronaügyész álláspontján elmentben, a tábla ítéletét feloldotta és helyt adott dr. *Boszkóy Árpád* védő azon előterjesztésének, hogy az azóta teljesen felépült albirót az igazságügyi orvosi tanács újabb beutató vizsgálat alá vegye s e beutató vizsgálat alapján véleményét terjesztse elő.

TÁVIRATOK.

Bécs, március 17. A delegáció tagjainak körében ma azt beszélték, hogy a delegációk április 28-án fognak összejúlni Budapesten.

A lex Heinze bukása.

Berlin, március 17. A szabadelvű párt ma elérte, amiért küzdött: a *lex Heinze lekerült a napirendről*. A baloldaliak még azt az elégtételt sem adták meg a többségnek, hogy annak kebeléből elhalasztó indítványt nyújthassanak be, a mint tervbe volt véve, hanem tervszerű obstrukciójukkal kiereszkolták a *lex Heinze*-nak a napirendről való levételét.

A „szemérem durva megsértéséről” szóló szakasz tárgyalásánál, a melyhez *Heine* azt a pótdöntvényt ajánlotta, hogy ez a paragrafus ne alkalmaztassék a képző és a reprodukáló művészet termékeire s a sajtóra, a baloldal névszerű szavazást kért ötven aláírással.

Hohenlohe-Schillingfürst herceg *Heine* indítványa ellen foglal ugyan állást, mert *Volmar* mesteri beszéde nem hagyhat fenn kétséget az iránt, hogy a szociáldemokrácia arra vár, hogy bizonyos köröket, amelyek eddig nem tartoztak hozzája, szeretettel magába foglaljon, s ő meg van róla győződve, hogy ha valaha megvalósul a szociáldemokraták álma, akkor nemcsak a művészeknek, hanem a művészeteknek is igen rossz dolguk lesz, de őt az eddig elhangzott beszédek mégsem tudták meggyőzni a javaslat aggálytalan voltáról. A javaslat egyetlen eredménye az lesz, hogy a szociáldemokrácia karjaiba hajt olyan köröket, amelyek eddig csak ideális érdekekkel foglalkoztak. Ő nemcsak *Heine* indítványa, hanem az egész törvényjavaslat ellen fog szavazni.

Következett most a szavazás *Heine* indítványa fölött, de az ötven indítványozó közül csak ketten maradtak a teremben, nevezetesen *Richter* és *Singer*, a többiek a szavazás elől kivonultak, hogy ne legyen együtt a határozatképes szám. A többség gunyosan éltette a kifélt tartó szabadelvűeket és szocialistákat.

Ballestrem elnök dühtől remegő hangon hirdette ki az eredményt; az indítvány mellett csak ketten, ellene pedig 170-en szavaztak, tehát a *Ház* nem határozatképes.

— Így kénytelen leszek az ülést berekeszteni — jelentette az elnök nagy lármá közepette. Konstatálom a Ház és az egész ország színe előtt, hogy ötvenen kértek névszerűt való szavazást, de csak ketten maradtak itt, negyvennyolcan pedig tüntetőleg kimentek. (Zajos felkiáltások jobbról: *Szégnyen! Gyálázat!*)

Richter: Ehhez jogunk volt, sőt ez volt a kötelességünk! (Zajos felkiáltások jobbról: *Csönd!*)

Elnök (a baloldal felé): Ha esőndesen nem lesznek, akkor elhagyom helyemet a nélkül, hogy a legközelebbi ülés napirendjét kitűzném!

Ezalatt az elnök ugy rázta a csöngetyüt, mintha legalább is hozzá akarná vágni a baloldalon ülő *Richterhez* és *Singerhez*.

Majd így folytatta:

— Még egyszer konstatálom a ház és az ország színe előtt, ami itt végbement. (Nagy zaj.) Minthogy azonban a házszabályok értelmében az ügyeket tovább kell vezetni, a következő ülést *hétfőre, március 12-ére* tűzöm ki. (Nagy zaj. Felkiáltások: *19-ike van hétfőn!*) *Boesánat*, de itt olyan nagy a felfordulás, hogy az ember belezavarodik. (Derűtség.) Tehát 19-én lesz a legközelebbi ülés s napirendjére kerül a *kötségtetés tárgyalásának folytatása*, mert a birodalomgyűlés-

nek az az első kötelessége, hogy a költségvetést április hó 1-jére megszavazza. (Tetszés a baloldalon.)

A szociáldemokraták és a szabadelvűek aznap fogadták az elnök határozatát. Ezzel a lex Heinze végleg lekerült a napirendről. A küzdelem be van fejezve. Lehetőség, hogy a többség és a kormány újból szerencsét próbál a törvényjavaslattal, de akkor is haszatlannak lesz az erőlködés, mert a baloldali el van rá tökéltve, hogy megakadályozza a lex Heinze törvényerőre emelkedését.

Mafeking felszabadítása.

London, március 17. A Reutner-ügynökség Lobavoiból (?) Lourenso-Marquesen át a következő táviratot közli e hó 12-ikéről: A vasuti összeköttetést Pisanig, mely Mafikingtől északra 25 mérföldnyire van, helyre van állítva. A boerok a Siguani melletti táborn elhagyták és Rustenburgba vonultak vissza. *Mafeking felszabadítása legközelebbre várható.*

A tudomány áldozatai.

Christiania, március 17. *Dirkens*, az északi-fény tanulmányozására kiküldött expedíció vezetője táviratot intézett a közoktatásügyi miniszterhez, melyben tudtára adja, hogy az expedíció öt tagja közül tegnap négyet egy hógörgőteg eltemetett, mikor a *Haddetoppen* csuszát el akarták érní. A szerencsétlenül jártakat azonnal kiásták, de ketten már meg voltak halva.

Nemzetiségi vita a birodalomgyűlésen.

Berlin, március 17. A telepítési bizottság költségvetésének tárgyalása során *Eymatten* (centrumpart) azt mondja, hogy a telepítési törvény nem egyeztethető össze a joggal és méltósággal. Ez a törvény módjoltat elkerüli a lengyeleket. A mellett elvben katolikus vidékek evangélikussá tételét célozza.

Miquel pénzügyminiszter elismeri, hogy több protestant telepítének le, mint katolikusnak, de abban a pillanatban, mikor a kormány garanciákat nyer arra, hogy a katolikusok épp oly erősen ragaszkodnak a németiséghez: sürűben fognak letelepíteni katolikusokat is. *Nem akarjuk a lengyeleket kiirtani* — mondja a miniszter — de amíg a lengyelek támadásai a németiség ellen meg nem szűnnek, addig olyan nemzeti állam, mint *Poroszország*, nem változathatja meg magatartását, *Brodnicki* és *Motty* lengyel képviselők polemizálnak *Miquel* pénzügyminiszterrel.

Bányászerecsétlenség.

Kattowitz, március 17. A Königs- und Laura-hütte tulajdonában levő Richter-tárnában ma 8 bányamunkást eltemetett a föld. Öt munkást még nem tudták előhozni. A megmentettek közül kettő megsérült, a harmadik sértetlen maradt. A *Seharley* melletti Bresowitzer-bányában egy új épült vasfedele beomlott, mely alkalommal 3 munkás életét vesztette és többen megsebesültek.

Boroszló, március 17. A *brzevitzi* bányában ma délen egy vasfedél bedőlött és sok munkást maga alá temetett. Négyen közülök meghaltak, a többieket súlyos sebekkel szállították a kórházba.

A brazíliai forradalom.

London, március 17. A *Times*nak jelentik Buenos-Ayresből 16-iki kelettel: A kormány csapatokat küldött ki Entre-Rios tartományba. A forradalmi mozgalom, amely ott kiűzt, állítólag csak néhány politikai strébernek a csinyje, aki magához akarja ragadni a kormányt, hogy pénzvágát kielégíthesse.

Franciaország Kínában.

London, március 17. A *Times*nak jelentik Hongkongból 16-iki kelettel: A tonkingi sajtó energikusan követeli, hogy Franciaország annektálja *Kwangtun* és *Thunnamot* s annak a reménynek ad kifejezést, hogy *Pichou* pekingi francia követnek a határvidéki konzuláris hivatalnokokkal való tárgyalása haladni akaró politikának a jelo.

A bányász-sztrájk.

Teplitz-Sohóban, március 17. Ma délután a ruzmánteli hengermű-akna előtt mintegy 200 sztrájkoló jelent meg, akik a dolgozó munkások elbocsátását követelték, de két csendőr megjelenésére visszavonultak. Két bujtogatót elfogtak. Egy hatóságai hirtelmény megilt minden nyilvános gyűlékezt. A *Kostenbe* és *Turnba* holnapra összehívott gyűléseket betiltották.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 17. A *Wiener Abendpost* írja: A nyers-petroleum vamiának 1900. január 1-étől való fölemelése, továbbá az átutalási eljárásnak a petroleum-adóra nézve való elbetelepítése és az osztrák és magyar petroleumfinomító-gyáraknak a termelési kontingentálására vonatkozó megegyezése következtében az osztrák petroleum-ipar piaci viszonyaiiban olyan

lényeges változás történt, hogy az államvasutak igazgatósága kénytelen volt fontolóra venni azt a kérdést, vajjon az eddigi rendkívül alacsony petroleum-tarifája az osztrák államvasutakon a II. kivételes tarifa szerint még tovább is szükséges-e, avagy nem volna helyesebb az osztrák államvasutak bevételeinek emelésére a petroleum-szállítványok viadóját fölemelni. Az e kérdésben érdekelte miniszteriumoktól folytatott hosszadalmas tárgyalások után elhárították ezután, hogy a szóban forgó cikknek jelenlegi rendkívül alacsony tarifáját az osztrák államvasutakon közelebb hozzák a normális tarifális kezeléshez. A tarifamódosítás, mely 1900. május 1-én lép hatályba, abban áll, hogy a II. kivételes tarifának addig érvényes tételei helyett a C. osztály tarifái alkalmaztatnak. Hogy azonban a finomított petroleum kivétel a külföldre a jövőben is lehetőleg támogassák, ebben a viszonylatban az eddigi tételek jövőre is hatályban maradnak. Epp úgy a kivételi mennyiségek előállítására szükséges nyers olajat a II. kivételes tarifa eddigi tételei szerint szállítják és a beloldi forgalomban is tarif-engedményeket fognak adni a X. tarifával szemben ott, ahol az osztrák petroleum-termelés és finomított ipar támogatása idegen versenyyel szemben szükségesnek mutatkozik. A petroleum-érdekeltek értekezletén, melyen a kontingentálási egyezményről képviselt osztrák cégek többsége jelen volt, tudomásul vették ezeket az intézkedéseket azzal az ígérettel, hogy a tarifamelés ellenére nem fogják megváltoztatni azokat az elveket, amelyek jelenleg az áralakulásra nézve az orosz finomított petroleum árával szemben irányadóak.

New York, március 17. (Értéktözsde.) Váltó Londonra 4.82—. Váltó Párisra 5.18%. Váltó Berlinre 94.7%. Ezüst 60.1/2.

New York, március 17. (Terménytözsde.) (Zárlat) *Gyapot:* New Yorkban helyben 9.14/16 (9.14/16). Áprilisra 9.57. (9.62). júniusra 9.46. (9.53). New-Orleansban helyben 9.7/16. (9.7/16). — *Petroleum* Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphianban 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — *Zsir:* Western steam 6.40. (6.35). Rohe és Brothers 6.70. (6.65). — *Tengeri irányzata* állandó. Márciusra —. (—). — *Májusra* 42.3/4. (42.3/4). Júliusra 42.3/4. (42.3/4). — *Buza irányzata* szilárd. Piros ősi helyben 80.1/4. (79.8/4). Szeptemberre 73.3/4. (73.1/2). Márciusra 77.1/2. (77.1/2). Májusra 73.3/4. (73.1/2). Júliusra 73.3/4. (73.3/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2.1/2 (3.1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 8.1/4. (8.1/4). Áprilisra 6.85. (6.80). Júniusra 6.85. (6.80). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.75. (2.70). — *Cukor:* 3.14/16. (3.14/16). — *Őn:* 33.25. (33.25). — *Réz:* 16.60. (16.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 17. (Terménytözsde.) (Zárlat) *Buza* irányzata szilárd. Márciusra 66.3/4. (66.1/2). Májusra 67.3/4. (66.1/4). — *Tengeri irányzata* szilárd. Májusra 37.3/4. (37.3/8). — *Zsir:* Márciusra 6.05. (5.97). Májusra 6.12 (6.05). — *Szalonna short* clear 6.25. (6.15). — *Sertészsuk:* Februárra —. (—). Májusra 11.22 (11.05). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Napló. Vasárnap, március 18. — **Római katolikus:** G 2 Oculi. — **Protestáns:** G 3 Sándor — Görög-orosz: (március 5.) A Nagyböjt. — **Zsidó:** Veadar 17. — A nap két 5 óra 53 perccel. — **Nyugozik d. u.** 5 óra 52 perccel. — A hold két este 8 óra 27 perccel. — **Nyugozik** délelőtt 6 óra 13 perccel.

A miniszterek nem fogadtak.
A magyar mérnök- és építész-egylet közgyűlése délelőtt 10 órakor saját helyiségében.

A Budapesti Utasírók Egyesületének szabadság-lakomája délután 3 órakor a Hungaria-szálló dísztermében.
A fűtőipari polgárok szabadság-ünnepe délután 2 órakor a Városház-téren — **A fűtőipari szociáldemokraták kironútsa** a *Fető-szoborhoz* délután 3 órakor.

A hivatalnokok tisztelők bálja a Royal-dísztermében. Nagy parasztabál a Vigadóban.

A magyar aranyművészek és ékszerészek orsz. szövetségének közgyűlése az újvárosi dísztermében.

A budapesti egyesült lakatos-puskaművészek ipartestületének közgyűlése délelőtt 10 órakor hivatali helyiségében.

A orsz. rabkiképző intézet segítő-egyletének közgyűlése délután 3 órakor.

A VI. ker. felső kereskedelmi iskola matinjá délelőtt 10 órakor a VI. VII. kör dísztermében.

Ünnepi gódszámra Cseregi Károlyért déli 12 órakor a belvárosi főplébánia templomban.

Nemzeti múzeum: Régiségára, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi társi 1 korona belépődíj mellett megtekinthető.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazarja nyitva délelőtt 9—1-ig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig.

Természettörténeli gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Nemess-kidállítás a városligeti Műcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától d. u. 5 óráig. Belépődíj 2 korona.

Szekély-kidállítás a Nemzeti Szalonban, nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakfogytár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelem-történeli gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációk műsor.

Folles Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szállóda, Murányi-utca 53. Budapest legelősebb szállóháza.

Union-Szállóda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások *kerékpárterem*.

Petanovits Metropol szállóháza. Naponta hangverseny (lásd hirdetés.) Ujjonnan berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza I-ső rangú zenekarának hangversenye.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

M. J. Magyar nyelven csak egy ilyen mű jelent meg. *Pasteiner Gyula* írta, a címe: A művészetek története. Német nyelven ezer meg ezer kisebb-nagyobb könyv jelent meg, amelyben a kérdezett dolgokat megtalálja. Az építészeti stílusainak fejlődését *Lübke W.* építészettörténetében találja meg, de csak a legújabb kiadást ajánljuk, a régebbieket elavultak. Harmadik kérdésére válaszunk: várjon még egy kicsit, nemsokára az ön céljainak megfelelő magyar nyelvű ilyfajta könyv fog megjelenni, azt ajánljuk.

H. T. Kőrömbánya. 1. Igazolni kell: az önállóságot, esetleg szülői belecégzést, hogy valamely belföldi község kötelékébe föl van véve; hogy öt év óta megszakítás nélkül állandóan a belföldön lakik; hogy kifogástalan magaviseletű; hogy van annyi vagyona vagy keresete, hogy öt év óta adót fizet. A folyamodvány a törvényhatóság első tisztviselőjénél (alispán, polgármester) adandó be. 2. Bécsben nincs sem *Telefon* *Harmonó*, sem hasonló vállalkozás.

Helioográf. 1. A helioográf optikai távirókészülék. Főalkatrésze egy sugárgyűjtő homorú tükör, amely nagy távolságra veti a fénysugarat. Egy készülő segítségével ezeket a sugarakat szagatva, rövidebb-hosszabb időközökben lövellik a messziségbe (akár a villamos távirókészülékénél, ahol szintén szagatott kopogtatással adják meg a pontokból és vonalakból álló ábécét). Akik a helioográf-üzemetet le akarják olvasni, azok ernyőn felfogják a sugarakat s megfigyelik, hogy a hosszabb-rövidebb sugárval miképpen változik. Az előre megállapított ábécé szerint aztán leolvassák az üzenetet. 2. Azt a háborút a majuba-hilli ütközet fejezte be. A boerok teljesen megverték az angolokat, mire az utóbbiak sietve békét kötöttek. 3. A harctérről már eddig több kisebb térképet adtunk. 4. A regény hiányzó számaint a kiadóhivatal meg fogja küldeni.

Hotel. 1. Magyar vörös kereszt sorsjegye 18.50 —19 forint. Osztrák félbelyegzővel 22—23 forint. 2. Ezt csak valamely divatárúsnól mondhatná meg. 3. *Thymol* fogpaszta és *Odol* szájjáv. Az illatszerek készítését nem ismerjük. 4. Villamos uton távolítják el, állítólag nyom nélkül. 5. *Sősborszesz* az orvos-ságra. *Barnitó szer* a dió-olaj. 6. *Sorsjegyeinek* utána nézetünk s a napokban válaszolunk. 7. Nem kell azt senkivel sem közölni, legfeljebb a szülőivel. A leánnyal csak akkor, ha az érdeklődés kölcsönös. 8. Nem küldünk almanachot, de karácsonyra meglepetést készítünk előfizetőinknek. 9. *Vaskóh bihar-megyei község* 1252 katasztrális hold területtel és 655 lakossal bír. 10. Az állomásfőnökök fizetése 1800—4000 korona és természetben való lakás. 11. *Ecetes víz*.

G. K. Lengyel *Laura* urhölgy izeni önnök, hogy most már igazán nem tudja, hogy kinek van igaza. Önnök-e vagy neki. De majd gondolkozni fog rajta.

T. L. Már nincs tél, a „Téli napsugarak” című cikk elvezetette az aktualitását.

P. J. Fiská. Meltóztassék a Róser-féle kereskedelmi iskola igazgatóságához fordulni (VI. Aradi-utca 10.), a föltételeket ott tudatják.

Lakatos Pista halála. A kéziratot kívánságához képest företettük.

Quelqu'une. Az a baj, hogy nem elég érdekes a történet amit megír. Sziveskedjék egyébbel próbálkozni.

H. J. Minden szava igaz. Igazságai azonban csak megerősítik a *Med. univ.* című cikket.

B. L. Sajnálhatunka nem nekünk való.

E. V. Nagyon érdekes mindaz, amit elmond. Ezek a kérdések azonban most már agyon vannak beszélve. Sziveskedjék ezután is felkeresni bennünket kéziratával.

B. B. Firovítica. Az évszak. IV., Lipót-utca 7. Divatszalon, V., Gizella-tér 1. Divat Újság. VIII., Rökk Szilárd-utca 4. Magyar Bazar, VII., Kerepesi-ut 54. Magyar Nők Lapja, VI., Uj-utca 22. Párisi divat, VI., Váci-körút 78. *Patyolat*, VIII., Rökk Szilárd-utca 4.

120.126. számú előfizető. Ha azokat a regényeket a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál megrendeli s az érték járó 30—35 forintot beküldi, szerkesztőségünk szivesen kijelöli annak a szerzőnek tíz legjobb művét.

MÓKA BÁCISI MÉSÉI.

Lusta Kati.

Egyszer volt egy ember, annak volt egy felesége, de olyan felesége, hogy ennél különbet már nem is kívánhatott. Okos volt mint a tavalyi kos és olyan lusta, mint egy elhízott mopszi kutya.

Volt három tehenük, azt el akarták adni. Kinálták fűnek-fának, de senkinek se kellett.

Egyszer az embernek valami dolga akadt a városban, oda akart menni. Mikor indulóban volt, azt mondta a feleségének:

— Te Kati, aztán ha jön valaki és meg akarja a teheneket venni, a hármát kétszáz forintot alul oda ne add ám!

— Dehogyan adom, van nekem eszem. Csak menjen keed a dolgára, nyugton lehet.

Avval elment az ura, maga maradt Kati. Nemsokára jött egy ember, hogy majd megveszi a teheneket.

— Eladók, azt mondja Kati, de a hármát kétszáz forintot alul nem adom.

— Jól van, azt mondja az ember, megadom én értük a kétszáz forintot szívesen. Mindjárt el is hajtom.

Avval hajtja is ki a három tehenet az istállóból, ki akarja hajtani a kapun is, de akkor elejbe áll az asszony:

— Hohó! azt mondja, nem ugy verik a cigányt! Előbb fizesse ki a kétszáz forintot!

— Kifizetem én szívesen, hujomasszony, csak hogy nézze, otthon felejtettem a pénzem. Hanem tudja mit, ne gondolja, hogy be akarom csapni, hát most csak két tehenet hajtok el, a harmadikat pedig itt hagyom zálogba.

No, ebbe belenyugodott az asszony és örült, hogy ilyen jól tudott a teheneken.

Hazajön az ura, kérdi, eladta-e a teheneket.

— De el ám, még pedig kétszáz forintot! Egy krajcárral se alább!

— Aztán hol a pénz, Kati lelkem?

— Hát pénz az ninesen, azt majd hozzák; hanem azért nyugton lehet keed, volt nekem eszem, jó zálogot fogtam itt érte.

Majd leesett az ember a lábáról, mikor nagy nehezen megtudta, micsoda vásárt csapott a felesége.

— Jaj, te falu csufja, te borjuesztü te!

Hanem hát hiába mérgeledött, a két tehen azért nem került vissza.

Volt az embernek egy kis szántóföldje, azon minden esztendőben meg szokott három-négy kereszt gabonája teremni. Maga napszámba járt, hát a feleségének mondta:

— Te Kati, megérett már a kis buzánk, menj ki holnap, aztán arasd le.

Jól van, Kati főzött magának egy nagy fazék kását s reggel korán kiment a szántóföldre.

Akkorra a szomszéd földeken már mind ott voltak az aratók s nagyban arattak.

Kati is neki tűrözködött, elkezdett aratni. Aratott, aratott, learatott talán két kévére való. Csakhogy nem szokta a cigány a szántást, hamar beleunt a dologba és mondogatta:

— Ejnye, arassak-e tovább, vagy egyem-e? Én bizony eszem előbb.

Avval elővette a fazék kását, megette s mikor megette, megint mondogatta:

— Ejnye, arassak-e tovább, vagy aludjam-e egyet? En bizony aluszom egyet.

Mindjárt le is feküdt, aludt egy jó verset. Ezalatt a szomszéd aratók csak arattak, arattak jó sokáig, aztán leültek reggelizni s mikor megették a reggelit, egy fél órára ledőltek aludni.

Kati éppen akkor talált fölébredni, mikor a szomszédban mind aludtak az aratók.

— Tyűh, azt mondja, nagyon korán van, alhatom még egy verset.

Avval megint lefeküdt s abban a nyomban el is aludt. Nemsokára fölébredtek a szomszéd aratók, arattak délig, délben megebedeltek s után megint lefeküdtek egy órára aludni.

Kati éppen akkor talált most is fölébredni, mikor a többi aratók aludtak és gondolta magában:

— Mindenki alszik, nagyon korán van, alhatom még egy verset.

Avval lefeküdt, megint aludt egy jó nagyot. A szomszéd aratók nemsokára fölébredtek, arattak egész uzsonáig, meguzsonáztak, aztán újra lefeküdtek egy fél órára aludni.

Kati éppen akkor talált most is fölébredni, mikor a szomszéd aratók aludtak.

— Ejnye, azt mondja, de rosszul aluszom, hogy minden untalan fölébredek, pedig még milyen korán van, mindenki alszik. Alhatom én is tovább.

Avval lefeküdt, megint elaludt, aztán ugy aludt, mint a bunda. Este lett, az aratók mind hazatárolták, de Lusta Kati csak nem ébredt föl.

Az ura hazajött a napszámból, nines otthon a felesége.

— Ejnye, azt mondja, de szorgalmatos egy asszony az én feleségem. Addig bizonyosan nem akar hazajönni, míg a buzát mind le nem aratja.

Vár egy darabig, lesz kilenc óra, csak nem jön az asszony.

— No megnézem szegényt, mit csinál, inkább segítsek neki, hogy előbb begezzen.

Kimegy, hát látja, hogy a buza aratatlan, a felesége meg ugy hortog, mint a medve.

Az ember megcsóválta a fejét, nem keltette föl a feleségét, hanem gondolt egyet, aztán megfordult, elment haza. Otthon fölrakott a taligára egy hordó mézet, meg egy dunyhát és kivitte a földre. A mézzel tetőtől-talpig jó vastagon bekenete a feleségét, aztán fogta a dunyhát, kihasi-totta és a tollat mind rázórogatta a mézre.

Mikor ez megvolt, szép lassan hazament.

— Irenis — felelt még mindig panaszkodó hangon. Azontul nem is beszélt.

Timkó ur, az orvos volt az első, aki a távollévőkrol kezdett beszélni.

— Hol lehet Toganov?

— Egész éjjel nem aludt — mondta Wurm.

— Szerelmes — tette hozzá Bajtzár.

— Hát Richter?

Megint Bajtzár volt a leleplező:

— Az is.

— Csak nem az asszonyba?

— Nem lehessen tudni.

Ették a hust buzgó étvágyval. Vértes hal-kan szólt, hogy a kocsmáros ne hallja:

— Toganov talán az asszonynál ebédel.

A kis Wurm reménységárral a szemében tette hozzá:

— Talán Richter is.

— Ez beestelenség volna Richtertől — jegyezte meg Bajtzár.

Nyilott az ajtó és Richter lépett be.

— Jó napot. Van még leves?

Azzal az asztalhoz ült. Az urak nem szóltak, mert Bajtzár legutóbbi kijelentése minden beszélőkédvet elvágott. Kíváncsiak voltak, hogy most mi lesz. Bajtzár már a multkor is összeveszett Richtertel. A nagy esőndben kissé izgatottan hátradólt székeben Bajtzár, s miközben szerette volna a közömböst játszani, így szólt:

— Richter ur, szídvuk. Azaz én szídvuk, de csak föltételes módban.

Richternek nem lehetett jókedve. A hangulat különben is feszult volt.

— Mit mondott?

Az elegáns Bajtzár nem akarta, hogy ő valakinek a háta mögött mondott legyen valami rosszat.

— Azt mondtam — szólt mosolyogva — hogy ha én az asszonynál ebédelne, az nem volna szép. Ugy mondtam, hogy beestelenség volna.

Richter letette a kanalat. Nézett, szinte csodálkozva, de izgatottan. Aztán félrekapta a fejét,

Kati csak aludt tovább, nem vette észre, mi történt vele. Addig aludt, míg utoljára mégis csak fölébredt.

Körülnéz, látja, senki sincs a földéken, néz magára, látja, hogy tollas, mint valami madár. Megijed, azt mondja:

— Jaj, ki vagyok én? Talán nem is a Kati!

Gondolkodik egy darabig, mondja:

— De talán mégis csak a Kati vagyok! Elmegyek haza, megkérdem az uramtól, otthon vagyok-e.

Avval szaladt haza, mintha puskából lötték volna, szalad a házukhoz, bezöreg az ablakon:

— Apiuk, itthon-e a feleségem, a Kati?

— Itthon hát! Itthon hát!

— Jaj, akkor hát ki vagyok? Akkor még se én vagyok a Kati!

Szaladt Lusta Kati tovább mézesen, tollas, bezöreg egy másik ablakon, aztán egy harmadikon, negyediken, mindenhol azt kérdezte:

— Ugy-e mégis én vagyok a Kati?

— De senki se felelt neki, hanem mikor meglátták, keresztet vetettek, becsapták az ablakot és azt mondták:

— Minden jótét lélek dicséri az Istent!

Azt hitték, az ördög.

No most már Lusta Kati elhitte, hogy nem ő s föl-alá bódorgott a faluban. Utoljára elfáradt, leült egy szögletbe. Amint ott ül, jön két legény, azt mondják:

— Itt ebben a házban sok szalonna van a padlason, lopjunk belőle!

Meghallja ezt Lusta Kati, kiugrik a szögletből, azt mondja:

— No ha szalonnát akartok lopni, én is segíték!

Megijedtek a legények, mikor meglátták Lusta Kati, azt hitték, hogy az ördög, elment a kedvük a szalonnalopástól és ugy elnyargaltak, mintha török ült volna a nyakukon.

De nyargalhattak! Nem hiába aludt sokat Lusta Kati, ő is győzte szusszal, mindig az inukban volt és egyre kiálltotta:

— Megálljatok már no! Hol az a jó szalonna?

Mit volt a legényeknek mit tenni, megálltak. Attól féltek, ha nem állnak meg, mindjárt elviszi őket az ördög.

Mentek Lusta Katiaval a szalonnás házhöz. Itt azt mondta nekik Kati:

— Ti maradjatok lent, én meg majd fölmegek a padlásra.

Föl is ment, meg is találta a szalonnát és mikor megtalálta, elkezdte kiabálni:

— A nagy darabokat dobjam le előbb vagy a kicsinyeket?

Fölebredtek a házban a nagy kiabálásra, a gazda kiugrott az ágyból s oda a lajtorjához, hogy majd mefoglalja a tolvajokat.

Neszét vette ennek a két legény és elszal-

mert bejött valaki a szobába. Toganov volt. Sápadt, virrasztó arecal, komoran jött. Valami köszöntést dörögött és leült enni.

— Azt mondta? — kérdezte Richter.

— Azt.

— Ha még egyszer mond rólam valamit kolléga, betapszatom a száját. Erti?

Föl is emelkedett ütéből, mintha fenyegetését mindjárt be is akarná váltani. Bajtzár fölvette kabátját, kalapját és ment.

— Alászolgája, uraim.

— Tészta nem tetszik? — kiálltott utána a kocsmáros.

— Nem.

Kiment. Csönd lett, csak az üvegajtó mögött hallatszott a kocsmáros duruzsolása, amint németül mondta a feleségének, hogy ezek mind meg vannak bolondulva. Az urak nem mertek szólni. Az első párbaj gondolata lebegett közöttük, itt, ezen a békés, baráti kis telegen. És Toganov se szólt, Wurm se szólt, Vértes is hallgatott, a doktornak se volt kedve beszélni. U már látta is magát párbaiorvosi minőségben. Richter érezte, hogy neki kell beszélnie. Hát beszélt:

— Mit akar ez tőlem? — mondta. — Soha életemben nem bántottam senkit. Ez a majom pedig most már másodszer kezd ki velem. Egyszer ugy rá talállok útni, hogy soha többé nem kel föl.

— Borzasztó, borzasztó, — bátorodott fel most már a kis Wurm is — azelőtt sohse történt ilyesmi.

Richter folytatta:

— Elég bajom van nekem, mit kezd ki velem még ő is. A Jolán beteg, onnan jövök és itt mindentől e ostobaságot beszélnek.

Wurm elhallgatott. Neki elég volt annyi, hogy a Jolán beteg. Ez igazán fájt az ő szívének. Mint a régi idők reménytelen szerelmesei, szeretett a távolból jót tenni a lánnyal, gondolni rá, gondoskodni róla, a nélkül, hogy az tudná.

(Folytatása következik.)

REGÉNY.

EGYETLEN EGY ASSZONY

Írta: MOLNÁR FERENC

(14)

X.

A kaszinó vendéglőse másnap délben, miután a levest az asztalra tette, kelletlenül szólt:

— Tetszik látni, most is hiányzik egy csomó ur.

A kis kövér kocsmáros némileg tulzott. Az „egy csomó ur” nem volt más, mint Toganov és Richter. De tulajdonia kellett, mert ez kintőn pointe volt előbbi panaszkodásaihoz. Ebéd előtt szóba elegyedett az urakkal és elmondta nekik, hogy mióta a nagyszájos asszony itt van, kevesebb a jövedelme. Nyakán marad az étel. Az urakat pedig nem lehet kényszeríteni, hogy abonnaljanak, mert sokszor küldik őket más faluba, Széklaknára, Selmeere, Pestre is — szóval ez így nagyon szomorú. A könyveit is elhozta:

— Kérem — mondta az elhízott emberek sipogó vékony hangján — ki tudom mutatni számszerint. Tessék nézni. Kedden csak két ur volt ebédre. Azontul az egész héten mindig hiányzott valaki...

A felesége a kuszóbbon állt és hozzátette:

— A mi rezsink nem olyan, hogy ezt el tudjuk bírni... Ha nekem egy csirke megmarad, az mindjárt kár.

Az urak közömbösen hallgatták ezt az idészakadt két embert, amint panaszkodik. Ed-dig nem nagyon álltak velük szóba. Most egyszerre komikus alakok lettek, ahogy az ajtóban álltak, panaszkodtak, mutogattak piszkos kis könyveiket.

— Lássuk a hust — mondta Bajtzár.

Erre zsebredugta könyvét a kocsmáros:

ladt, észrevette Lusta Kati is, hogy nem jó lesz tovább fennmaradni, hát hamarosan leoldott egy nagy oldal szalonát, a hátára vetette, aztán indult lefelé a lajtorján. A gazda elejbe kiáltotta: — Megesditek te tolvaj, te gazember.

Hanem aztán mikor meglátta Lusta Katit a tollas ábrázban, úgy megijedt, hogy azt se tudta, hogyan került vissza a szobájába. Azt hitte, az eleven ördög lopta el a szalonját.

Lusta Kati pedig szaladt a szalonnával, szaladt, szaladt, utóljára elérte a két legényt.

— Megálljatok, hé, van már szalonna, most már lopjunk hozzá egy kis káposztát is!

Megijedt a két legény, megállt esze nélkül, Lusta Kati ment előttük, ment a mester kertjéig. Itt azt mondta:

— Várjatok, majd én beamegyek a kertbe, felszedem majd a káposztát, aztán ha azt mondom, hogy: hopp! gyertek be utánam.

Avval be is ment. A két legény pedig hamar felzörgötte a mestert és azt mondta:

— Jaj, mester uram, ördög van a kertjében, lopja a káposztát! Kergesse el valahogyan a nagy tudományával.

Már kezdett hajnalodni. A mester kinézett az ablakon, hát látta, hogy csakugyan valami rémitő csuya teremtés szedegeti föl a káposztáját, vágja ki a torzóját, eszegeti, aztán a hátáról is vág le valamit azt is eszi s egyre mondogatja:

— Káposzta, szalonna, ham-ham-ham, jaj be jó, ham-ham-ham, jaj be jó!

Csak úgy vacogott a mester uram foga, mikor ezt hallotta és azt mondta a legényeknek:

— Jaj, édes fiaim, én már nagyon öreg vagyok, nem mehetek ki veletek az ördögöt eljjeszteni, gyöngö a lábam, nem bír.

— Majd visszük mink, azt mondták a legények, csak jöjjen.

Annvira, hogy csakugyan fölkapták a mestert és vitték. Mikor odaértek a kertajtóba, éppen akkor kiáltotta Lusta Kati:

— Hopp!

Megijedtek, de azért bent lettek. Jönnek közelebb, látja Lusta Kati, hogy a legények hoznak valamit s eléjük kiáltja:

— Mit hoztok legények? Sonkát? No csak hozzatok hamar, hadd kanyarítok egy darabot belőle!

No de már ennek a fele se volt tréfa! Megijedtek a legények, ijedtükben leejtették szegény mestert és úgy elszaladtak, hogy még a lábuk se érte a földet. A mester pedig jajgatott, de borzasztóan.

A nagy jajgatást Lusta Kati se tudta mire vélni, még százszor jobban megijedt, mint a legények és világgá szaladt. Senki se tudta, hová lett.

— Ha Lusta Kati világgá nem szaladt volna, az én mesém is tovább tartott volna.

KÜLÖNFÉLÉK.

Koszorút fonok . . .

Koszorút fonok mirtuszából s tövisből
Szép homlokodra, szomorú Madonnám!
Ragyogó gyöngy jobban nem ékesít föl,
Ez illik hozzád és ez illik hozzád.
Nincs már e földön hely, hová nem ér el
A kőkérdés; oltár, hol ép a hit.
Megtűzdeltek a fátós tövisével
Szerelmünk hófehér virágait.

Ó, mit nem adnék érte, hogy szemednek
Gyermei fénye újra visszatérjen
S legyünk ismét a két kacagó gyermek
Nyíló tavaszban, rózsák öznében.
Hol van a pajkos, aranyhajú kis lány?
És a boldogos gyermek hova lett?
Homlokod im borongó, arcod halvány
És ajkamon megfagy a felelet . . .

Jer hát velem s ne gondold a világgal!
Örök tavasz vár még, ha el nem kőszün,
Itt hóvirág zúg, köddel, zuzmarával,
Jer hát s ne tudja senki a szökösötünk.
Kéz kézbe, vakmerőn, összesimulva,
Fejed vállamra hajta, jer, ne félj,
Lábunk nyomát a hóvirág befűjja
S hollőzárnyával eltakar az éj . . .

Martos Ferenc.

— A trónörökös naplója. A *Nouvelle Revue Internationale* című francia folyóirat Rudolf trónörökös naplójából közli eddig még nem igen ismeretes részleteket. Ezek a részletek a Suez csatorna mellett tett utazásáról szólnak és igen színes epizódokban bővelkednek. A fanatikusok kolostorában, írja a trónörökös, rövid hivatalos látogatást tettünk, ezután a kolostor főnöke meghívott, hogy látogassuk meg a szent helyet, vagyis a hívők kápolnáját. Egy hosszú folyosón át különös helyiségbe érkezünk. Kerek csarnok volt, magas kupolával, keleties díszítéssel. A csarnokban köröskörül fából való oszlopokon nyugvó kerat volt. Ott foglalnak helyet a nézők és a zenészek. Alattunk cirkuszhöz hasonlított a terem közepe, amely három láb magas kipárnázott deszka-korlattal volt körülvéve. Ennek a különös arénának a padlója, mint a lovagló iskolában szokás, homokkal volt behintve. Egy részét régi török szőnyeg fedte. Alig mult el néhány perc, amikor az öreg pap nagy nehezen levánszorgott a terembe s törökösen egymásra vetett lábbal leült a szőnyegre. Utána mintegy husz férfi jött be fejükön zöld sikkával: szoros, elől nyitott, keleties díratu fehér kabátot viseltek, a kabát alatt széles öv volt s fehér keményített szoknya. Melőttük keresztbe font karokkal elvonultak a földön guggoló aggyastán előtt, mélyen meghajoltak, aztán fölállottak a deszka-

kerítés mellett. Főnökük rekedt hangon imádságot mondott, miközben minden irányban mélyen meghajolt; tanítványai mindig pontosan követték a példát. Amikor ennek a jelenetnek vége volt, a zene vadul felharsant. Alig hangzottak el az első akkordok, amikor a dervisek beléptek a körbe, újra meghajoltak az aggyastán előtt, s forogni kezdtek. Mindegyik a helyén maradt, a nékül, hogy szomszédjához ért volna. Előbb lassan, majd egyre gyorsabban forogtak. A hosszú kemény szoknyák végül majdnem vízszintesen állottak. A zene egyre vadabb s bőrtetőbb, a táncosok kifejezése egyre fanatikusabb lett. A férfiak vadul forogtak körben, karjaikat kiterjesztve. Egyik kezük ököbe szorult, a másik nyitva maradt. Ennek az értelmére, bal karjukkal pedig isten adományaiért könyörögnék. Ennek a látványnak már nézése is szédtetőn hat s az európai emberre a fanatizmusnak ez a foka berzalmas. Azok az emberek bízhatatlan gyorsasággal forognak, a nékül, hogy inognának, vagy helyükről elmozdulnának. Arovnásaik eltorzulnak, szemük elfordul s halványan sereken, amelyet keleti szokás szerint vágott rövid fekete szakáll vesz körül, a fanatizmus kifejezése ül. Egy idősebb szerzetes, aki úgy volt öltözve, mint a mozdulatlanul ülő főnök, fojton a táncolókat között járt s figyelő mozdulataira. A ceremóniának ez a része meglehetősen sokáig tartott, aztán elhallgatott a zene s a kimerült dervisek siettek, hogy a falhoz támaszkodjanak. Aztán újra imádság következett, közben imét hajlongtak, aztán zene mellett újra kezdődött a forgás. Hogy milyen sokáig tartott ez az istentisztelet, azt nem tudom, mert félóra múlva változtam kísérőimmel a kolostorból.

— Bucsov rendelete. Szádeczky Lajos a Magyar Történelmi Társulat közlönyébe, a *Századokba* értékes monografiát írt a *Székesly határvérség szervezése és a mádféleves veszedelem* címmel. A cikkben megvan a székeslyek hönérának egy rendelete. Szebenből küldte Bucsov tábornok ezt a rendeletét, amelynek értelmében az engedetlen löveletek ellen körendeletet hirdettetett ki a székesly területén lévő összes falvakban, elrejtett bűntudást szabrán ki rájuk. Az erről szóló rendeletet először Lővétén hirdette ki két vicekirálybíró. Az egész erőszakos eljárást igen jellemző körendelet így hangzott:

1. Pusokállások, hogy a löveletek nem méltók, hogy a határvérség (limitophea militia) közé felvételnek.
2. A becsületét szerető, haza határát őrző székeslyek a löveletekkel, oly alávaló néppel, ne társalkodjanak és vétek együtt ne tartanak.
3. Valakik a löveletek közül magokat feliratják, azoknak a vicetisztektől a magok mindennemű kereskedésekre szabados járásra passus adassék.
4. Ellenben valakik magokat a löveletek közül

ÚJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(36)
Nem tudom, hogy mit feleltem erre, de az ő szándéka sem lehetett valami túlságosan komoly, mert kisvártatva az én kapukulesomat kérte kölcsön s azt mondta, hogy ő elvesztette a magáét. Odaadtam a kapukulesot. Erre aztán mosolygott, én kértem is, hogy mosolygjon s megtette a kedvemért s csak annyit mondott, hogy én olyan vagyok, mint egy nagy gyerek . . . Tegnap csak egy pillanatra láttam, mikor haza mentem az erdőből, a gyerekek bársony ruháival vesződték s megmutatta nekem is a ruhákat. A közben kihuzta a zsebkendőjét s mikor a zsebe szétnyílt, egy férfi nyakkendőjét láttam benne, piros volt. Ugy tettem, mintha észre sem vettem volna, pedig láttam, hogy az sohasem volt az én nyakkendőm, sőt megismertem. Igen, Oie, ne érts félre, nem ismertem meg olyan pontosan, hogy meg tudnám mondani, hogy kié volt az a nyakkendő. Lehet különben, hogy az enyém volt valamikor, régen, igen régen. Valószínűleg érdekes jellemvonásom az énnekem, hogy saját nyakkendőmet sem ismerem meg; nagyon keveset is tudok velük. De igen, a dolgok mégis csak jobbra fordulnak. Ha az a nagy vállalatom sikerül, akkor talán megjön velem a szerencsém is. Pompás volna, ha megmutathatnám neki, hogy nem vagyok olyan tökfélő, ha-ha.

A két barát még egy pár szót váltott egymással, ezután Tidemand a sürgöny-hivatal felé vette útját. Telve volt reménységgel. Meg akarta előzni a krízist s annyi rosszat akart vásárolni, hogy csak neki legyen, mikor másnak egy szem sincs. Majd csak sikerül! Olyan ruganyosan lépődött, mint egy ifjú, az ismerősöket sietve kárhoztatta el. Nem akarta, hogy megállítsák.

Öt nap múlva a külügyminisztériumhoz érkezett sürgöny azt jelentette, hogy: „az orosz kormány az éhínség és a rossz termésre való kilitás tekintetbevételével megtiltotta, hogy az orosz kikötőkből a jövő év folyamán rozsot, búzát, kukoricát szállítsanak külföldre“.

Tidemand jól számított.

Értik.

I.

Irgens kiadta könyvét. Ez a finom lélek, amely senkit sem engedett belepillantani műhelyébe, mindenkinek legnagyobb csodálkozására nagyon csinos verskötetet adott ki, éppen mikor a tavaszi virágok nyíltak. Micsoda meglepetés volt az! Két éve volt már, hogy drámája megjelent; most megmutatta, hogy azóta nem hanyólt, egyik költeményt a másik után költötte, leírta, aztán az asztalára tette s mikor esoméba gyűltek, beadta a nyomdába. Így eszelekszik a büszke férfi s nem volt senki, aki Irgens diskkrét és nagy erejűn tultit volna.

Könyve már a könyvesboltok kirakatában volt; a publikum erről beszélt, nagy hatást keltett s azok az asszonyok, akik olvasták, a forró szerelmet lehelő versek varázslatába estek. A szerelmen kívül még más is volt e versekben. Férfias, bátor szó, olyan költemények, melyek jogot és szabadságot követeltek s a királyokról szóltak. Tudja Isten, de nem igen kímélte a királyokat. Arról mert énekelni, hogy olyan népbankok is vannak a világon, melyeknek felotvasztott királyi koronák aranyából szereztek meg az alapötöket, arról mert énekelni, hogy a legkegyelmesebb beleegyezést a népek ajkán a legerősebb tiltakozás is felválthatja! De régi szokása szerint most sem vett róla tudomást, hogy utána néztek az emberek, mikor végig ment a sétányon. Istenem, hát ha örömmel telik nekik az ilyesmiben, hát csak hadd bámuljanak, hadd nézzenek utána. Ót, hidegen hagyta a közönség érdeklődése!

— Sohse hittem volna, hogy olyan kis hamis vagy te is — mondta Norem is a színész.

— Nem szólsz egy szót sem, nem mutatod, hallgatsz s aztán olyan lobogó fákllyt dobzs az utunkba. Aztán megint csak odébb állsz s begombolozol. Csinálja utána valaki!

Grande ügyvéd nem tudta megállani, hogy ne fontoskodjék. Mosolygott s így szólt:

— Ellenségeid is vannak Irgens. Ma beszéltem valakivel, aki a nagyot, az óriásit meg tudta volna találni benne s abban sem lát valami nagy-szerűt, hogy két és fél év után ilyet produkál valaki.

Irgens büszkén felelt:

— Tisztességnek tartom, ha keveset ir az ember. Nem a summa teszi.

De azért mégis megkérdézte, hogy ki beszélt így ő róla. Hogy nem mintha nagyon kíváncsi volna rá, hisz az köztudomás, hogy nem sokat törődik az emberekkel, de mégis — hogy ugye Paulsberg mondta?

— Nem, nem Paulsberg.

Irgens találgatott, de a fontoskodó Grande nem akart neveket említeni. Titkolózott s evvel még jobban kizozta Irgens.

— Látcsik, hogy nem vagy érzékeny — mondta s torkaszakadtából kacagott. Irgens mormogott:

— Ostobaság!

Egyre arra az emberre gondolt, aki érdekeit kicsinyelte. Ugyan ki lehetett, ha nem Paulsberg? Ugyan ki volt az, aki harmadfél év óta valami óriásit alkotott? Irgens nem emlékezett ilyen emberre, mert az ifjúság közül csak ő alkotott azóta. Hirtelen, mintha megvilliant volna az agyában, közömbösen mondta:

— Nos, éppen nem fontos, hogy ezt a nyomorult nevet megtudjam; de ha az a falusi Koldevin mondott volna valamit — édes Istenem, Grande, akkor nem indokolt, hogy ezt vissza-mondd nekem. Nos, különben ez a te dolgod. Az az ember, aki egy piszkos cigarettaszipkát ugyanabban a mellényzsebében tart, amelyben a fésűjét — No, Isten áldjon, megvagy.

(Folytatása következik.)

fel nem irratták és nem engedelmekedtenek, azoknak a széknek vicetizolati tisztásgének elvesztése alatt passust adni ne merészeljenek, kik is e szerent passus nélkül járván, mint kerengők, elfogatattak.

5. Azok, kik a lövételek közül engedtlének, maradékaik a királyi kedvtelenséget tapasztalni fogják.

Ez a proskribálás írott bizonyossága annak, hogy mennyire eltért Buccow a királyi intenciójától, aki önkéntes ajánlkozás alapján kívánta a széki hátfárség szervezését, míg Buccow az önkéntesség helyett a terrorizmus és kényszerítés eszközeitől sem riadt vissza, hogy célját végrehajtsa.

† Mayer Lukács — magyar. A vitéz boer tábornokról van szó, s bizonyára nagy érdeke van annak a tudósításnak, amelyet Stóhr Constantín nyugalmazott római katolikus lelkész közöl egy debreceni lappal. Hogy tudniillik Mayer Lukács boer tábornok debreceni születésű. Az erre vonatkozó levél többek között így szól:

E március idusán is vannak küzdő hős tábornokai a magyaroknak, mert Mayer Lukács a boerok vitéz tábornoka, magyar ember, még pedig az alföld nagy metropolisa, Debrecennek fia.

Mayer Lukács izraelita szülöktől származott s a 60-as évek középtáján Grácia vetődén, a Jézus rendi atyáknál fölvetta a szent keresztiséget, zárdában szolgálatot vállalt. Ekkor nyerte a Lukács nevet. Később egy misszióval Lourenzo-Marqueza, majd Délafrikába került.

A szerzetesrendbe nem lépett, hanem a boerok közt megházasodott s minden tekintetben meghonosodott a boerok között. Amint onnan maga elenti, megnősült és fiait harcolnak az új hazáját duló ellenség ellen.

Szögény ember volt még a hős Lukács, amikor elindult jobb hazát keresni. Kartarsaim élénk emlékezik a magyar születésű boer hősrre, a személyben tévedés alig lehetséges. Bizonyára fognak rea emlékezni debreceni rokonai is. Szükséges lenne, hogy életkörülményei, származásának adatai részletesen fideritlenének.

† A kinin hatása. A sok újabb orvosság, amit feltaláltak, az antipirin, fenacetin, nem szoríthatta ki a rég kipróbált kinint, mint fontos lázellenes szert, s főképp olyan lázaknál, amelyek más betegségekkel kapcsolatosan lépnek fel, valamint a tropikus lázaknál mindig gyorsan bekövetkezik a kinin hatása, a test hőmérséklete jelentékenyen csökken. Nagyon érdekes ennek következtében, milyen módon is hat voltaképpen a kinin. Van az emberi testben egy ideg apparátus, amely a test hőmérsékletét szabályozza. Ezt aztán a kinin olyan módon befolyásolja, hogy inkább hűtő irányban működik. Újabb kutatások azt bizonyítják különben, hogy a kinin egyenesen a vérre hat. Megbénítja a vérmek az az alkatrészt, amely a belélekkelt levegő hidrogénjével egyesül. Ez az egyesülés azonban tudvalevőleg az égésnek egy neme s mint ilyen melegséggel jár, mivel pedig a kinin ezt a melegséget csökkenti, ezzel a láz ellen is használ.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, március 17.

Gabonaüzlet. (Goldmann és Enzel cég jelentése a Budapesti Napló számára.) Az időjárás e hét folyamán tartósan száraz és derült, e mellett azonban fagyos és hideg volt. A hét vége felé a hőmérséklet ugyan némileg emelkedett, de nedves és állandóan enyhébb időre volna szükség, hogy a tavaszi munkálatok teljességgel megkezdhetők legyenek. Az őszi vetések felől eddig nem érkezett jelentősebb panasz, a fagyos időjárás azonban a vetések fejlődésére mindenesetre hátrányos és aggodalomra ad okot. A vizállás alig változott. A külföldön hasonló időjárás uralkodott.

A külföldi piacok üzletét illetőleg jelenthetjük, hogy a forgalom állandóan mérsékelt és az irányzat nagybórra tartott. Szpekuláció és fogyasztás egyaránt tartózkodó. Amerikában az árfolyamok csak kisebb változásoknak voltak alávetve és egyenlegként alig változtak. Közvetben tengeri gyorsan emlékedt, ami buzára is hatást gyakorolt, később ez azonban nem folytatódott, mert egyrészt a látható készletek gyenge apadása, másrészt az Európa felé uszó gabonamennyiség rendkívüli nagybórradása a javulást ellensúlyozta. Angliában az irányzat esendes maradt és az árak alig tartottak. Franciaországban az árak gyakrabban változtak és az üzlet az időjárás befolyása alatt állott. Egyenlegképp 35 centimesnyi javulás mutatkozik. A többi kontinentális piacokon csak gyenge fogyasztási szükséglet mutatkozik és az árak alig tartottak.

Nálunk a kereslet kenyérmagvak mint takarmányokért iránt is némileg jobb volt és az árakban is mérsékelt javulás mutatkozik.

Az üzlet részleteiről következőket jelenthetjük: Buza bősége hozatalok mellett tartósan jól volt kínálva, a hét elején azonban csak gyenge keresletre talált, mi mellett az árak teljesen változatlanok maradtak. Az állandóan fagyos, hideg időjárás és a fedezési vételek folytán emelkedő határidőpóca hatása alatt az irányzat azonban szilárdabbra fordult, egyes malmok élénk vezonkedvet tanúsítottak és nagyobb — főleg tétélekből álló — mennyiségeket vettek fel, mislalt az árutípusokosoknál is lehetővé vált 10 fillérg magasabb árakat (pr. 50 kg.) elérni. Waggonaru csak gyengébb mérvben érkeztek. Összeforgalom 150.000 mm., a behozatal 150.000 mm. tesz ki.

Rozs kellemes irányzatot követett. A kínálat mérsékelt maradt, míg a kereslet ugy a fogyasztás, különösen azonban az export részére — mely főleg finom áru iránt tanusított jó érdeklődést — elég élenként alakult. Ez utóbbi minőségek a mult héthez viszonyítva 10—15 fillérral drágábbak, míg közep- és gyenge minőségű áru 5 fillérral magasabb árakat ért el. Jegyzéseink 6.—6.40 korona közt váltakoznak helyben és helybeli paritásra. Nyiri származókban csak szórványos volt a forgalom és Nagy-Károly paritásában 5.60—5.65 koronáig jegyzünk. (Minden 50 kilogrammonként.)

Arpa (takarmány és hántalási célokra) gyengén volt forgalomban. A vételen gyárosok, részben hízalók vettek részt és esendes hangulat mellett változatlan árakat fizettek. Minőség szerint 5.50—5.75 koronáig jegyzünk helyben. Szerb arpból egy rakomány 3000 méterháza helyben elvámoltan 5.52 $\frac{1}{2}$ koronán kelt el 3 hóra. Jó középminőségű sörpára kisebb mennyiségben budapesti paritásra 6.—6.00 koronán adatott el. (Minden 50 kilogrammonként.)

Zab ugy vasuti- mint hajóaruban elég bőven van a piacon, míg a kereslet állan óan csak gyenge maradt. Finom minőségű áru azonban csak kevés került a piacra. Esendes irányzatban az árak alig változtak és szín és tisztaság szerint 5.—5.50 kor. jegyzünk 50 kg.-kent helyben átvéve.

Tengeri prompt áruban állomások átvéve csak gyengén van kínálva, míg későbbi szállítások bővebben ajánlatnak. Szeszegőtok a hét elején továbbra is jó keresletet tanusítottak és máusi kétések ellenében néhány fillér rafizetést is adtak, később eme kicserélések azonban csak simán, rafizetés nélkül voltak eszközölhetőek. Elszállításai célokra Budapest tavolságában átvéve jó volt a kereslet és az árak 10 fillérral magasabbak. Helyben 5.25—5.27%, Kóbányán 5.32 $\frac{1}{2}$ %, budapesti parításra 5.20—5.25%, tiszavideki állomásokon 4.70—5.05 k.-ig fizettek. (Minden 50 kg.-ként.)

Olajmagvak: Káposztarepében effektív áru e héten nem volt forgalomban és 12.—12.75 koronáig terjedő árjegyzésünk csak névleges. Káposztarepce augusztusra élénkebb forgalom mellett, a tartósan fagyos időjárás folytán szilárd irányzatú volt és 12.50—12.80 kor. között változott. Ma 12.70—12.75 koronáig jegyzünk. A mellékkekben jelenlétkelen a forgalom; vadrepce 5.50—6.50 kor., gomborka 10.50—11.50 kor., lenmag 13.—15.— koronát ér el helyben.

Hüvelyesek: Babban e héten prima minőségű áru iránt némileg jobb volt az érdeklődés, az árak azonban esendesek. Törpebab Gyöngyösön 8.75 kor., Félégházán 8.75, gömbölyű Mohács 7.40, Zombor-Baján 7.40, Nagyváradon 6.75, Marosvásárhelyen 5.10, Barnabab Kalocsán 7.20, tarkabab Nagy-Károlyban 4.75, Kendermag helyben 11.—koronáig jegyvez. Bükköny 6.—6.50 kor. Muharmag 6.75—7.25 koronát jegyze helybeli parításra, minden 50 kg.-ként.

A határidőpiacon az üzlet a lelolyt héten meglehetősen élénkebbé tanusított, ami természetesen a nagyobb árváltozásoknak a kifolyása. Az irányzat, elterőleg az eddigtől, határozottan szilárd volt, ugy hogy az áraknak jelentékenyebb emelkedését jelenthetjük, különösen áll e a tengerre, mely cikk ugyszólván visszeszes nélkül fejtelenen emelkedik. E cikkben a kínálat állandóan oly csekély, hogy erre való tekintettel nagyobb emelkedést várnak s azon vélemény kezd elterjedni, hogy a természetemény nem volt megfelelő. Ehhez járul még, hogy Romániában a legutolsó aratás rosszul ütött ki s ennek következtében a hiányzó buza pótlására sok tengeri, melyet eddig onnan exportáltak, ottmaradt, mely körülmény következképp a mi arainkra hatással bír.

A heti üzlet részletei a következők:
Buza áprilisra 7 K. 50 f., 7 K. 47 f., 7 K. 55 f., 7 K. 52 f., 7 K. 55 f., 7 K. 53 f., 7 K. 67 f., 7 K. 53 f., 7 K. 59 f., 7 K. 57 f., 7 K. 62 f. árfolyamok után 7 K. 61—62 f. zárult.

Buza októberre 7 K. 72 f., 7 K. 70 f., 7 K. 76 f., 7 K. 74 f., 7 K. 80 f., 7 K. 89 f., 7 K. 79 f., 7 K. 84 f., 7 K. 86 f. árfolyamok után 7 K. 86—87 f. zárult.

Rozs áprilisra 6 K. 28 f., 6 K. 29 f., 6 K. 39 f., 6 K. 35 f., 6 K. 42 f. árfolyamok után 6 K. 41—42 f. zárult.

Rozs októberre 6 K. 48 f., 6 K. 62 f., 6 K. 57 f. árfolyamok után 6 K. 63—64 f. zárult.

Tengeri májusra 5 K. 15 fillérről fokozatosan 5 K. 33 fillérig emelkedett s ez árfolyamok után 5 K. 36—37 f. zárult.

Zab áprilisra 4 K. 94 f., 5 K. 03 f., 4 K. 97 f. árfolyamok után 5.—5.01 f. zárult.

Káposztarepce augusztusra a kedvezőtlen jelentésekre való tekintettel igen szilárdan indult s 12 K. 85 fillérig emelkedett, később az enyhe időre 12 K. 60—70 fillérg süllyedt.

Az árak 50 kg.-ként értendők.

Szesztölt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az utolsó 2 héten belül történt eladások és szállítások után itélve, azt lehet következtetni, hogy az üzlet az egész országban élénkebb lett; az árak ugyan nem változtak még, de előre látható, hogy a fogyasztás

tás további javulása az áraknak lényeges javulását fogja eredményezni. Jegyeztek: nyerseszst finomított részére: 37—38 koronával, finomított szeszst nagyban 112—113, kisebb tétélekben 114—115 koronával, de, natúralt szeszst nagyban 38—39, kicsiben 40 koronával helyben.

Kávé. (Beldk István kávéanyagkereskedő óg jelentése a Budapesti Napló részére.) Az árak általános emelkedései még mindig tartanak s a finom áru, mely az előbbi hanyatlásokkal esett, ma már ismét tel-es nivóján áll. A többi árak ponti el szintén fokozatos emelkedésben vannak. Árak: Cevlon I. 125—140 frt. II. 100—128 frt. Holt, Cevlon 90—116. Portoriko 100—115 frt. Santos extra zöld 58—60 frt. Rio 60 frt. Santos Lave 54—60 frt.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmányja utolsó ülése alkalmával a kalap- és kalapfelszerelési kereskedelem képviselőinek önálló szakosztályt állit, mert nagy számmal léptek az egyesülésbe. Ez a szakosztály ma alakult meg. A Magyar Kereskedelmi Csarnok alelnöke Kunz Ferenc fűvözöbe az elnökség nevében a megjelent új tagokat. Az új szakosztály elnökévé Weisz Nándort (Grosz és Weisz cég) alelnökké Komá Gézát és Gyukacs Gyulát, előadókká pedig Kiss Zsigmondot és Zueback Ármint választotta meg. Az új szakosztály nyomban meg is kezdte tényleges működését. Beható megbeszélés tárgya a téték a szakmabeli arviszonyokat és konstetáltak, hogy tekintettel az összes kalapgyártáshoz szükséges anyagok áremelkedésére, a kalapoknak megfelelő áremelés is szükséges.

A Pesti Hengeralmi Társaság zárszámadása 1899. december 31-én. Fogyon: Malomszámia 294.919.37 frt. Lakóhátszámia 37.985 frt. Lánymányosi téték-számia 49.109.31 frt. Törlesztési számia: egyenleg az 1898. évről 95.260.15 frt., hozzáadva az 1899. évi kiadásokat 8.367.06 frt., összesen 103.627.21 frt., levonva az 1899. évi bevadalmazást 250.000 frt. = 78.627.21 frt. Szerek számlája 10.223.57 frt. Anyagszámia 11.621.23 frt. Szen számla 270.09 frt. Zsak számla 37.772.77 frt. Zsakkészítési számla 1.032.51 frt. Gabona és örleménykészlet a bizományraktarakkal együtt 1.043.933.60 frt. Biztosítási számla 26.138.14 frt. Penzár-számla 16.285 frt. Utánvételek számlája 2.414.97 frt. Értékpapír-számla 60.178.09 frt. Váltószámia 1.224.46 frt. Bankbeli követeléseink 71.889.22 frt. Váltóbeli követeléseink a Váci Hengeralmi Részvénytársaság irányában 396.000 frt. Külföldi adósk 763.771.80 frt. Nyereség és veszteség számla: veszteség az 1899. évről 150.132.46 frt. Összeg: 3.103.545.80 frt.

Zéher: Részvény-számla 800.000 frt. Tartalék-alap 147.261.07 frt. Munkásbetétesegylezők pénztár 6000 frt. Munkás-segélyező alap 10.000 frt. Burchard Konrad alap 24.528.82 frt. Nyuzdíj alap 10.915.47 frt. A részvénytöke leszállítás számlája 1730 frt. Áttételi számla 33.216.02 frt. Óvadék számla 51.523.42 frt. Osztalékszámia 895.90 forint. Elitogadási-számla 1.383.111.74 frt. A Váci Hengeralmi Részvénytársaság által elfogadott intézvényeink 396.000 frt. Külföldi hitellezők 238.263.36 frt. Összeg 3.103.545.80 frt.

Erre a mérlegre vonatkozólag az igazgatóság a közgyűlés elé terjesztendő jelentésében a következőket hozza fel:

A mult 1899. év a hazai, különösen pedig a budapesti malmokra nézve nagyon kedvezőtlen volt. Az általános üzleti viszonyokra nagyon károsok voltak az év első felében az egész országban rendkívül csekély buzakészletek, a malmoknak még 1898-ból megmaradt lisztkészletei s végül az év elején megalakult buzaring, a második felében pedig a jó közpészerű buzaermés mellett a gazdaközönség tartózkodása a buza eladásától s ezzel szemben a malmok féltelme a túltermelésből. A Pesti Hengeralmi-Társaságok sajátoság helyzeténél fogva ezek az események fokozottan suttogták s éppen ezért zárta mérlegét az 1899. évben oly súlyos veszteséggel, mint eddig soha. Fenn kellett tartani a gyártmányoknak kiváló minőségét is, ami csak nagy áratok árán volt lenetséges, és pedig ugy az első felében, amikor a "ring" által Budapeston felhalmozott buzakészletek között igen kevés volt a jó magyar buza, valamint a második felében is, amidőn az örlesre került 1899. évi termésű buzak átlagos minősége — mint köz-tudomás — gyöngye volt. Ez a gyöngye minőség tette veszteséggé különben azt a szerény gyártási hasznót is, amelyet a mult évben — de csak néhány hétig — sikerült a rendes üzlet utján elérni.

Hiteliszövetkezetek kongresszusa. A szövetkezeti törvény értelmében megalakult hiteliszövetkezetek ma delután, a Hazai Szövetkezetek Közponi Hitelintézete hólnapi közgyűlésének előestéjén kongresszust tartottak a megyeház disztermében.

A kongresszust gróf Széchenyi Sándor nyitotta meg, aki az elnöki széklet csakhamar átadta a kongresszus egyhangúlag megválasztott elnökének, Emödy Józsefnek. A mai kongresszus tulajdonképpen csak a megalakulással foglalkozott s az elnök előterjesztésére megalakította azt a választmányt, amelynek feladata lesz az egyes szövetkezetekből kiindult indítványok tárgyalása. Ily indítványok már a mai kongresszuson is fömerültek. Poroszlag Béla két indítványt terjesztett be: az egyik az, hogy a szövetkezetek közgyűlések napirendjére tüzessenek ki rendszeresen közérdeklő előadások, amelyek hasznos eszmeeserőre adhatnak alkalmat; a másik indítvány megyei közponi hiteliszövetkezetek felállítását sürgette. György Endre a hiteliszövetkezetek vagyonának gyarapítására azt a módot ajánlja, hogy a megyei törvénynevelők bocsássák az arvapenzek egy részét a hiteliszövetkezetek rendelkezésére. Az indítványok hosszabb vitát idéztek föl, amelyben Sedl Ábrmus miniszteri tanácsos, dr. Bernáth István és mások vettek részt.

Végül elhatározták, hogy az indítványokat a választmány elé fogadják terjesztve.

A hazai szövetkezetek központi hitelintézetének holnap közgyűlése elé terjesztendő évi jelentést a kongresszus örömmel vette tudomásul.

A szeszdó-javaslat. Mint a Budapesti Tudósító értesül, az új szeszdó-avaslat fölött legutóbb tartott szaktanácskozmány anyagát a pénzügyminisztériumban jelenleg rendezik és feldolgozzák.

Az alsó-fehérvármegyei gazdasági egyesület Zeyk Daniel főispán elnökletével ma tartotta meg évi rendes közgyűlését Nagy-Enyedben.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 36.50 korona pénzben, 37.— korona aruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székely-fővárosi sertés-konzumvásár aránygyűzése 1900. évi márc. 16-án. Készlet 354 darab.

A budapesti gabonatorzsda.

Budapest, március 17.

Mérsékelt kínálat, korlátozott vételkérde és nyugodt irányzat mellett 22.000 métermázsza buza került forgalomba változatlan tartott árakon.

Eladott:

Buza Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 17 1/2 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 12 1/2 f., keverékes, 100 mm. 80 1/2 k. 8 K. — f., 100 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 8 K. — f., keverékes, 200 mm. 79 1/2 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 1/2 k. 7 K. 70 f., keverékes, 150 mm. 79 1/2 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 1/2 k. 7 K. 80 f., felő, 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., üszkös, 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79 1/2 k. 7 K. 92 1/2 f., 100 mm. 78 1/2 k. 7 K. 75 f., 1700 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., üszkös, 100 mm. 77 1/2 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 70 f., sarga, 100 mm. 77 k. 7 K. 65 f., sarga, 100 mm. 75 1/2 k. 7 K. 75 f., sarga.

Felső magyarországi: 400 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 75 f., sarga, 400 mm. 78 1/2 k. 7 K. 75 f., sarga, 800 mm. 78 1/2 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 76 1/2 k. 7 K. 62 1/2 f., 150 mm. 74 k. 7 K. 40 f.

Dunai: 600 mm. 73 1/2 k. 7 K. 35 f.

Pestmegyei: 400 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79 1/2 k. 7 K. 85 f., sarga, 300 mm. 79 1/2 k. 8 K. — f., 300 mm. 79 1/2 k. 7 K. 90 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 400 mm. 79 1/2 k. 7 K. 85 f., 600 mm. 79 1/2 k. 7 K. 85 f., 600 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 79 1/2 k. 7 K. 85 f., 2000 mm. 79 k. 7 K. 85 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 800 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 800 mm. 78 1/2 k. 7 K. 62 1/2 f., sarga, 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 72 1/2 f., 100 mm. 77 1/2 k. 7 K. 60 f., sarga, 100 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 150 mm. 74 k. 7 K. 50 f.

Erdélyi: 160 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f.

Bánáti: 3100 mm. 75 1/2 k. 7 K. 50 f.

Becskeréki: 3000 mm. 76 1/2 k. 7 K. 60 f.

Törökbecsei: 1450 mm. 75 1/2 k. 7 K. 40 f. filler.

Rozs: 100 mm. 6 K. 12 1/2 f.

Nind 3 hónapra.

Árpa: 200 mm. 5 K. 75 f.

1 évszázaféltés mellett.

A keszaru hivatalos gyűzése a budapesti árú-értéktörzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként 50 kilogrammonként.

Table with columns for Buza, 50 kilogramm ár, 50 kilogr. mm. ár, and sub-columns for K-től and K-ig.

Table titled 'Egyéb gabonafajták' with columns for fajták, kftós, and 50 kilogramm ár.

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Table listing bond transactions for Buza, Rozs, and Repece with dates and prices.

Déli éjszakai a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table listing closing prices for Buza, Rozs, and Repece.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table listing closing prices for Buza, Rozs, and Repece at 5 PM.

A budapesti értéktörzsde.

A mai értéktörzsde kezdetől végig üzletellen és lanyhaságra hajló volt. Az elfordult kötések igen lényegtelenek voltak.

A helyi piac változatlan és csendes volt. A déli tőzsde minden külső ösztönzés hiányában minimális eltéréseket tüntetett fel.

A helyi értékek keveset változtak. Salgó némi javult, ellenben közúti ismét 1-2 koronával csökkent.

Valuták és ércváltók változatlanok. Az előtörzsde: gyenge.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 751.—. Osztrák hitelrészvény 752.80—752.90. Osztrák magyar államvasut 654.—655.—.

A déli tőzsde: változatlan. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 751.20—752.60. Osztrák hitelrészvény 751.80—752.40.

Forgalomba került: 4%-os magyar koronajáradék 93.75—93.87 1/2. Budapesti takarékszövetkezet 418. Országos központi takarékszövetkezet részvény 3775. Salgó-tarjani kőszénbánya-részvény 612—615 korona árfolyammal.

Utőtörzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 752.20. Magyar hitelrészvény 751.60. Leszámitoló bank 498.—. Rimamurányi vasúti részvény 626.50. Osztrák-magyar államvasut 663.50. Közúti vasut részvény 665.50. Városi villamos vasut 341.— korona.

A budapesti terménytorzsde.

A terménytorzsdeben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terménytorzsde irgelybizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 38.—48.50 korona, vörös aprószemű 56.—62.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánátsági — korona, középszemű 64.—70.— korona, nagyszemű 72.—78.— korona. Disznózsír: budapesti 54.—54.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki — korona, városi 4 darabos 44.50—45.— korona, 3 darabos 46.—46.50 korona, füstölt 49.50—50.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.50—16.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 20.75—21.— korona, 85 darabos 28.—28.25 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.—14.25 korona, 100 darabos 20.—20.50 korona, 85 darabos 27.—27.0 korona. Szilvaizs: szlavóniai 18.—18.50 korona, szerbiai 16.—16.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatorzsde.

Bécs, március 17. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Az itteni piacon e héten lényegesen szilárdabb volt a helyzet, ami a határidőzletet illeti. A külföldi jelentések kedvezőbbben szóltak s ez a körülmény fedezeti vásárlásokat idézett elő, ugyiszintén az is, hogy e héten buzában és rozsbán nem volt felmondás. — Jegyzetelt: Buza tavaszra 7.80, május—júniusra 7.83, őszre 8.04. Rozs tavaszra 6.76—7.8, május—júniusra 6.83, őszre 6.99. Zab tavaszra 5.30, május—júniusra 5.33, őszre 5.66. Tengeri május—júniusra 5.65. Repece augusztus—szeptemberre 12.90—13.—.

A bécsi értéktörzsde.

Tegnap a külföldi árfolyamok, dacára hogy kedvezőek voltak az előtörzsde, befolyás nélkül maradtak.

Déli tőzsde valamivel csendesebb, külföldre szilárd.

Zárlat szilárd. Bolini magánbank 5% eszázalék.

Bécs, március 17. (Magyar értéktörzsde.) 4%-os aranyjáradék 96.95. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 141.23. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.40. Magyar keltői vasúti állami kötvény 99.—. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 123.30. Rimamurányi vasútrészvény —.—. Magyar koronajáradék 93.60. 4%-os Magyar földterem. kötvény 93.—. Magyar hitelbank részvény 137.58. Magyar nyeregményi kölcsön sorsjegye 164.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény 90.—. Magyar kereskedelmi bank —.—.

Bécs, március 17. (Osztrák értéktörzsde.) 4 1/2%-os papírjáradék 98.20. 4%-os osztrák aranyjáradék 98.10. 1860-iki sorsjegye 133.—. Osztrák hitelrészvény 395.—. Angol-osztrák bank 124.75. Bécsi bankgyűjtemény 135.50. Osztrák-magyar bank 127.80. Déli vasut 25.90. Dunagőzhajós részvény 72.30. Dohányrészvény 149.50. Császári és királyi arany 11.41. Német bankváltók 118.45. 4 1/2%-os ezüst járadék 99.—. Osztrák koronajáradék 93.45. 1864-iki sorsjegye 200.50. Osztrák hitelintézet részvény 235.10. Unionbank 155.—. Osztrák Ländlerbank 117.—. Osztrák-magyar államvasut 136.10. Elbavölgyi vasut 122.—. Alpesi bányarészvény 261.—. 20 frankos arany 19.28. Londoni váltóár 242.75. Bécsi Tramway 125.75. Az iránzat csendes.

Bécs, március 17. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 235.10 Magyar hitelrészvény 187.50. Angol-Osztrák bank 124.75 Union bank 135.50. Ländlerbank 154.75. bankgyűjtemény 117.50. osztrák-magyar államvasut részvény 136.10. északnyugati vasut részv. 25.90. elbavölgyi vasut 124.—. dunagőzhajós részv. 120.—. alpesi bányarészvény 150.—. májusi járadék 261.25. osztrák koronajáradék 93.45. magyar arany. 99.20. magyar koronajáradék 93.60. német biradalmi márka készpénz 118.55. utimórá 118.50. töröksorsjegyek —.—. rimamurányi vasut —.—. déli vasut —.—. dohányrészvény —.—. Napoleon d'or 19.27 Lombard —.—.

Külföldi értéktörzsde.

Berlin, március 17. (Tőzsdei tudósítás.) A mai forgalomban a közénrészesvények állottak előtérben. A Nordstern közénrészesvények évi mérlege és a tavalyi 14 százalékos szövetkezetekben javaslathoz hozott 18 százalékos osztalék kedvezően hatott a tőzsdére. A többi értékpapírból egyáltalán nem volt üzlet. A spekuláció rendkívül tartózkodó volt, mert még folyton nagyon keresnek napi pénz 5/8 százalékos. A lübeck-buchen vasut részvényei osztalék hírekre gyöngyöttek. Magánleszámitolási kamat 5/8%.

Berlin, március 17. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjáradék 98.25. 4%-os osztrák aranyjáradék 99.60. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 93.—. Osztrák-magyar államvasut 138.75. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 94.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön 100.75. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 197.30. Általános Villamossági Edison 298.80. Gelsenkircheni 211.75. Laurakohé 276.00. 4 1/2%-os ezüstjáradék 98.25. 4%-os magyar aranyjáradék 96.75. Osztrák hitelrészvény 234.90. Déli vasut 28.60. Károly Lajos vasut 100.40. Orosz bankjegy 216.15. 0% új orosz kölcsön 99.28. Török dohányrészvény —.—. Olesz járadék 94.75. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 161.75. Harpeni 232.25. Az iránzat szilárdabb.

Berlin, március 17. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjáradék 96.75. Magyar koronajáradék 93.—. Osztrák hitelrészvény 234.75. Osztrák-magyar államvasut 138.75. Déli vasut 28.60. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi 322.15. Orosz bankjegy 216.15. (Ultimo) Lombard —.—.

Hamburg, március 17. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüstjáradék 98.—. 1860. sorsjegye 138.—. Déli vasut 28.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 99.35. Osztrák hitelrészvény 234.90. Osztrák-magyar államvasut 138.75. Olesz járadék 94.60. 4%-os magyar aranyjáradék 97.15. Az iránzat nyugodt.

Frankfurt, március 17. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjáradék 98.20. 4%-os osztrák aranyjáradék 99.30. Magyar koronajáradék 93.10. Osztrák-magyar bank 126.70. Déli vasut 28.80. Elbavölgyi vasut 124.70. Londoni váltóár 240.75. Bécsi bankgyűjtemény 136.80. Villamos részvény 142.—. 1890-os magyar aranykölcsön 80.80. 4 1/2%-os ezüstjáradék 98.20. 4%-os magyar aranyjáradék 97.10. Osztrák hitelrészvény 135.10. Osztrák-magyar államvasut 139.—. Északnyugati vasut 117.—. Bécsi váltóár 842.16. Párisi váltóár 812.33. Unionbank 154.—. Alpesi bányarészvény 261.—. Az iránzat szilárd.

Frankfurt, március 17. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 235.10. Osztrák-magyar államvasut 139.—. Déli vasut 28.75. Osztrák aranyjáradék —.—. Olesz járadék 94.80. Laurakohé 276.75. Harpeni 232.75. Discont —.—. Alpesi —.—. Bécsi bankgyűjtemény —.—. Csédes —.—.

Páris, március 17. (Zárlat.) 3% francia ízeadék 101.50. Olesz járadék 94.40. Osztrák-magyar államvasut —.—. Francia törleszt. járadék 100.10. 4%-os magyar aranyjáradék 98.—. Török dohányrészvény 313.—. Osztrák Ländlerbank 515.—. 3 1/2%-os francia járadék 103.10. Osztrák földhitelintézet részvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 98.—. Ottomanbank 577.—. Párisi bankrészvény 1171.—. Alpesi bánya részvény —.—. Az iránzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Március 17. A sertésüzlet irányzata élénkebb. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Oreg néhez (páronként 400 kilogramm) felül sulyban) 92.—96 fillérig. Oreg közép (páronként 300—340 kilogramm) terjedő sulyban) —.—. krajcárjig. Fialat néhez (páronként 320 kilogramm) felül sulyban) 100—102 fillérig. Fialat közép (páronként 250—320 kilogramm) terjedő sulyban) 100—101 fillérig. Fialat könnvű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 93.—100 fillérig. II. Magyar szedett: Néhez (páronként 260 kilogramm) felül sulyban) —.—. krajcárjig. Közép (páronként 240—260 kilogramm) sulyban) —.—. krajcárjig. —.—. Könnvű

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1900. március hó 18-án.
Strassern Eugénia k. a. és P. Bartolucci Viktória
asszony vendégfellépítővel:

A troubadour.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzerzte Verdi. Szövegét írta Camerano Salvatore. Olaszból fordította Nádai-Kay L.

Személyek:

Luna gróf	Beck	Ines	Berts
Leonora	Strassern	Ruiz	Dalnoki
Azucena	Bartolucci	Hirnök	Juhász
Manrico	Lariza	Egy cigány	Krétschy
Fernando	Szondrói		

Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. március hó 18-án.

Délután 2 1/2 óraker mérs. helyárakkal.

Liliomfi.

Eredeti vigjáték 3 felv. Irta Szigligeti Ede.

Este:

Az ember tragédiája.

Dramai költemény, írta Madách Imre. Szinre alkalmazta Paulay E. Zenéjét szerzerzte Erkel Gyula.

Személyek:

Az Ur	Palotai	Éva	Márkus
Rafael	A szellem	Mészáros	
Gábor	Gerő L.	Rabszolga	Náday
Mihály	Paulayné	A osaszár	Szigeti
Lucifer	Gyenes	Arthur	Mihályfi
Ádám	Pálfi	Eltélt	Abonyi

Kezdeté 7 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. március hó 18-án.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. március hó 18-án.

Délután 3 óraker, mérsékelt helyárakkal.

Napoleon öcsém.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Írták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Táillyay Kálmán	Góth	Napoleon	Hegedűs
Lili	Lánczy	Fülöp	Gál
Baráth Ödön	Tapolczai	Flóra	Delli
Bisotka	Szerény	Zauszi	Makroczy
Miska	Gyözy	Gusztó	Bárdi
Lizi	Fécsi	Narcisz	Almási

Este:

Pajkos férjek.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Georges Feydeau.

Fordította Mihály József.

Személyek:

Vatelin	Hegedűs	Pinchard	Balassa
Lucienne	Lánczy	Pinchardné	Nikó L.
Pontagnac	Fenyvesi	Rendörbirtos	Kazaliczky
Clotilde	Kalmár		Nánázy
Soldignac	Gyöngyi	Victor	Almási
Meggy	Harszthy	Gérome	Szerény
Redillon	Góth	Jean	Szöke
Armandine	Pécsi	Clara	Berzetei
Hotel igazg.	Bárdi	Egy ur	Gyözy

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma 2 nagy előadás.

Délután: pénztárnyitás 1/3-3-ór, kezdeté 1/4-4-ór.

Mérsékelt helyárakkal a délutáni előadásban fellépet a bibliai operettársulatnak Weinberg Ch. és Wolfsthal Ch. igazgatása alatt adatik:

Sándor, a jeruzsálemi trónörökös.

Bibliai operette Minkovszkytól.

Ugymint fellépet az összes kítunó műerőckek.

A télikert kávéházban délután 3-tól játszik Hunczy Lajos zenekara.

Este pénztárnyitás 7-ór. Kezdeté 8-ór.

Pontban 9 óraker.

Jehuda Halevy

Vörténelmi operett Auerbach J.-tól, zene Wolfsthal Ch.-tól.

Szenzáció! Először Budapesten!

Hatásos siker!

Schwartz testvérek

eredeti Varieté parodisták.

Ugymint az összes műerők.

Szerdán, 1900. március 21-én

Trebitsch Sándor

rendező és dalkomikus jutalomjátéka, egész új szenzációs műsorral.

egyek elővetelben kaphatók Weiss A. nagytűzsdő Károly-körút 23. és a nappali pénztárnál.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárok által készültettek

Hangverseny és bál

a fővárosi hírlapkiadóhivatali tisztviselők segítőegyesülete javára
vasárnap, 1900. évi március hó 18-án
a ROYAL nagyszálló disztermében (Erzsébet-körút 45.)

A hangverseny műsora:

I. Schubert Ferenc. 159. m. Fantázia hegedűre és zongorára előadják:

Kemény Rezső és Bendiner Nándor.

II. Sas Ede új költeménye. Előadja:

Varsányi Irén.

III. Hubay szerenáde, Sarasate, Jota de Navarra előadja hegedűn

Kemény Rezső.

IV. Priére. Esterházy-Rossi grófnőtől. Főtes aux-Champs Bogumil Zeppler, éneklő

Lindh Marcella.

V. Wagner-Liszt. Tannhäuser ouvertür előadja zongorán

Bendiner Nándor.

VI. Wagner Rikárd. Votan bucsuja. Berger Vilmos, matröz-dal. Éneklő:

Ney Dávid.

VII. Kuplék. Előadja:

Kovács Mihály.

VIII. Duett. Bokor József Édes című operettjéből. Előadják:

Blaža Lujza asszony és Blaža Sárka.

Zongorán kíséri: Bokor József.

Az előadás kezdete pontban 1/2-9 óraker.

A hangverseny után tánc.

Személyre szóló jegy 4 kor. Családra szóló jegy 10 kor. Este a pénztárnál személyjegyet 5 kor. Családjegyet 12 kor. Jegy kapható minden hírlapkiadóhivatalban és este a pénztárnál.

Csak rövid ideig!

Valódi harzi kanári.

Öblös-, csengő-, rázogató- és mélyhangú, harang és füvel, változatos éneki szorgalmas énekesek, megérkeztek és eladók „Fehérlő”-szálloda VII. Kerepesi-ut 15. földszint ajtó 12. Sondermann madártenyésztő, közvetlen házból. Megjegyzem, mindig jótállással 10 napig próbaidőre adok el. Különleges forrás ismétlődőknak. Rövid tartózkodás.

Cimbalmok,

részletre is, olesők és jó hangnak, 5 évi jótállás.

Árjegyzék ingyen.

Varga Pál,

Rökk Szilárd-utca 3.

Zálogházi

éduulakat vossok.

Eladók

13 lates ezüst evőkészletek, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, hallalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőkészlet 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészletek 138 frttól kezdve, dus választék mindennemű ezüst műtörvén tárgyakban, arany férfilnokok kőlgöggóval, grammja 85 kr. masszív arany gyűrűk 2 frt 40 kr-tól, tula remon-toir órák 6 frt.

Grünberger Armin Béla

örököséi Budapesten, IV. Városház-tér 9., I. em. 23 Harisbazar.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

A budapesti Kávémagazin

bérmentve küld

Cuba

MoCCA

Jáva

Gyöngy

kávét

postán utánvétell

3 kiló frt 4.80.

Belák István

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-u 4.

GÖZEKÉKET, GÖZHENGEREKET

és GÖZUTIMOZDONYOKAT

minden cziszserű nagyságban és a legjutányosabb árak mellett építenek

JOHN FOWLER & Co.

Budapest-Kelenföldön

a vasutállomással szemben.

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üditő ital és gyógycélokra szolgál.

Ajánlják:

Dr. Korányi és Dr. Kétly egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségek, kítunó sikerrel használhatók.

Árak vidékre kőbányai vasut állomásra szállítva

1 láda 30 nagy palack --- 17 K. 50 f.

1 „ 30 kis palack --- 13 K.

a fogyasztási adót is beleértve.

A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bérmentes visszaadásakor 5 korona visszaszolgáltatják.

Budapesten kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben és poharanként a „Quisisana Automata Buffet”-ben is.

Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olesőbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig étalfának

MEGRENDELÉSI HELY:

Királysórfőző Budapest-Kőbánya.

PAPIER WLINSKI

Több mint 30 esztendeje csilhatatlan sor, hogy a mell bántalmait, náthát, nyakfájást, pneumatiizmust, tagnszagotást a leggyorsabb módon gyóritsuk. Iessék a Wlinski nevet kórn!

Paris, 31 Rue de Seine, Paris.

1909/900. számhoz.

Ajánlati felhívás.

Kereskedelemügyi m. kir. Minister ur Ó Nagyméltóságának 1900. évi február hó 17-én 10044. sz. a. kelt magas rendeletéből nyilvános ajánlati versenytárgyalás hirdettetik a m. kir. posta és táviradalapítási és szolgai egységhuzathoz 1900. évi augusztus hó 1-4-él számítva 3 éven át évenként szakségos alábbi bészeneműekre, u. m.:

2500 méter fekete gyapból s (croise) 1500 fekete pamutbés (charge).

Az ajánlatokhoz mindenik bésből 2-2 drb legalább 2-2 méter hosszú mintát kell csomagolni, melyekre az ajánlattevő neve, pecsétlenyomata s a tárgy jelzése ráirandó.

A minták a m. kir. országos posta- és táviradalapítási hivatalnál (IX. Gyáli-ut) délelőtti 10-12 óra között megtekinthetők, illetve készpénzüzetés mellett megzerezhetők és a szállítási feltételek ugyanott ingyen kaphatók. Azonban a mintáknál jobb minőségű szövetek is ajánlhatók.

Az ajánlat biztosítására az évi érdemösszeg 50/0-a bántépnz gyanánt a központi posta- és táviradalapítási bizottság által (Akadémia-u. 12.) előzetesen számfeltett letétjegy mellett az országos posta- és táviradalapítási letendő és a nyugta az ajánlat-hoz csatolandó.

Ajánlattevő köteles kijelenteni, hogy a szállítási feltételeket ismeri, s magát azoknak aláveti.

Az ívenként egykoronás bélyeggel és a borítékon megfelelő felirással ellátott ajánlatok lepecsételve az országos posta- és táviradalapítási hivatal vezetőjénél folyó évi április 18-ik napjának déli 12 órájáig nyugtandók be, hol azok nyomban bizottságilag fognak felbontatni és felolvasatni, mely alkalommal az ajánlattevők vagy azok meghatalmazottjai jelen lehetnek.

Budapest, 1900. március 10-én.

M. kir. országos posta- és táviradalapítási hivatal.

Szépség hatalom!!

Ezt a legrágább kincset megszerozhetni eddig csakis a

Mme Rosa Schaffer

szerb kir. udvari és kamarai szállítónő, Bécs, I., Kohlmarkt 6. által főtállalt és használt szépségzőszerek által sikerült.

Törvényesen védve.

Pondre ravissante cs. kir. kir. szab. Minden hölgynek, ki egyszer próbálta, nélkülözhetetlen: a bőrt vakító fehérré varázsolja és pompás zománca alatt a bőrkiműtések, anyajegyek és himlőhelyek elűnnek. — A ráncokat és redőket kismintja, a káros építőszerek által is eltűnnek. — A ráncokat és redőket kismintja, a káros építőszerek által is eltűnnek. — A ráncokat és redőket kismintja, a káros építőszerek által is eltűnnek.

Évtizedekkel fiatalit, a bőrt ruganyosan és simán tartja, estönként minden hölgynek használnia kellene

Egy tégely 1 frt 50 kr.

Eau ravissante megőrzi a bőrdérségét, erősíti és a legkítunóbb, biztos hatású toított-víz. Egy üveg ára 2 forint 50 kr. az 1897. évi párisi és londoni nemzetközi kiállításban nagy aranyéremmel lett kítüntetve. Minden hölgynek, aki redőten, márványfehér homlokot akar, legjobban ajánlható a cs. kir. szab. homlokfőző darabonkint 1 frt 50 kr-ért és a „Savon-Ravissante” kiváló szépségzappan hölgyek és urak részére, darabonkint 80 kr-ért. — Schaffer Róza asszony visszavarázsolja az ó „KINOIR”-jával minden megszült fiatalnak ifjkorin színe, a legpompásabb szőket, a legragyogóbb gesztenyebarnát, a borsosyzerű feketét. A „KINOIR” egyszeri használata elegendő, hogy a szín örökre szőke, barna vagy fekete maradjon. Semmiféle mosás nem képes az éiert színárnyalatot eltávolítani és a fejbőr tiszta fehér marad. Egy doboz ára használati utaitással együtt 1 frt 50 kr. és 5 frt. Valamennyi készítményem csodálatos hatásáért teljes kezeséget vállalok. Számatlan elismor- és köszönő-irat betekinthető a legmagasabb körökben és csak diszkreció miatt nem közölhetők.

Központi raktár: ROSA SCHAFFER, Bécs, I., Kohlmarkt 6. szám.

SCHIMMELPFENG W. TUDAKOZÓDA

Budapest, V., Váci-körút 8. szám.

Bécs I., Schottenring 7., Berlin W., Charlottenstrasse 23., Brüssel, Paris, London, Amsterdam stb.

Kereskedelmi hiteltestület.

Az Egyesült-Államokban, Canadában és Ausztráliában képviseli a „The Bradstreet Company.”

Díjjegyzék bérmentve.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap 1900. március hó 18-án.
Délután fél 3 órakor, mérsékelt helyárakkal.
Blaha Luiza asszony mint vendég.

A tolonc.

100 arannyal jutalmazott eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta Tóth Ede. Zenéjét szerzette Erkel Gyula.

Személyek.

Kontra	Szirmai	Péter	Ujvári
Krizsa	Csatai	Örög Sára	Siposné
Vágó Miklós	Kiss M.	Angyal Lászká	Blaha
Abris	Szerdahelyi	Mravcsák	Horváth
Dolgos	Szabó A.	Korcsmáros	Várdai
Rigó	Lejtényi	Rendőr	Gondos

Este:

Szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Irta Meilhac és Halévy
Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Offenbach.

Személyek:

Páris	Gábor	Achilles	Kiss M.
Menelaus	Kovács	1. Ajax	Ujvári
Helena	Küry	2. Ajax	Szerdahelyi
Agamemnon	Tollagi	Orestes	Kápolnai
Calchas	Németh	Leona	Radványi

A 3-ik felvon. **Páris almája.** Táncos némajáték.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. március hó 18-án.
L. Komáromi Mariska assz. felléptével

Sulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából irták: Beóthy László és Makai Emil, zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.

Személyek:

Monach	Kardos	Sulamit	Komáromi
Aron	Mátrai	Abigail	Ledszky
Absolon	Beóthy	Cingtang	Iványi

Este:

Ábrányiné Wein Margit assz. vendégfelléptével.

A Kleopátra.

Operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette Verő György.

Személyek:

Cassia grófné	Ábrányiné Elias	Giréth
Niotta	Rózsa Jim	Sziklai
Cassia Valér	Ráthonyi George apó	Mátrai
Reguard	Boross Milloleur	Margó Z.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Vasárnap, 1900. március hó 18-án.
Délután 3-ór mérsékelt helyárakkal:

A vas.

Kulturtörténelmi látványosság 3 felv. Irta Edvi Illés Aladár, dr. Brezina Arisztid műve nyomán.

Délután 1/25-kor és este 1/28-kor rendes helyárakkal

Spanyolország.

Irta Pekár Gyula.

206 vetített képpel, 4 spanyol táncal és 11 a bika viadalt ábrázoló mozgó fényképpel.

Pénteken, 1900. április hó 6-án

a fővárosi vígadó nagytermében

Rosenthal

zongora hangversenye.

Ellőjegyzések ülőhelyekre elfogadtatnak a Neri. zeti-szálloda irodájában, Váci-utca.

NÁDOR

szálloda.
Budapest, Várház-körút 2.
Tulajdonosok:
Holstein testvérek.

Posztó szeljeiküldés csak magánosoknak.

Egy vég 3.10 m. hossz, elegendő 1 férfi öltözetre csak ennyibe kerül.	2 frt 80 kértől	3 • 10	36	valódi gyanju- szövetből.
		4 • 80	36	
		7 • 50	finom,	
		8 • 70	finom,	
		10 • 50	igen f.	
		12 • 40	angol,	
		13 • 90	kang.	

Egy vég fekete szalondíszítő 10 frt.
Feltöltőzött méterje 3 frt 20 kértől feljebb. Loden gyönyörű sárkenyben, egy vég 6 frt, 1 vég 9 frt 95 k. Peruvienne és Dorsing, állami, vasuti hivatalnok ruházatok és bírói talpazatok, leg- főbbek kamparok és chevrolet, valamint egyenruha-posztókat, penztárgyú és teendőreg számára stb. gyári áron küld a szállod- ságról ismért.

Kiesel Amhof, Brünn.

Minták legyen és bérmentve. — Mintához szállítás. Figyelmeztetés! A legkisebb különösen figyelmeztetik, hogy a posztok ára, ha közvetlenül hozták, sokkal olcsóbb, mintha azokat közvetítés útján vasaróják. A Kiesel Amhof brünni cég az összes szöveteket valóságos gyári áron küld a engedményt nem számít hozzá.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss va- este 10 óra csóra. A gyönyörű tóli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehértérmet és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Putzer György

ujjonnan átalakított pinceétermében Deák-ter. ma és mindennap Dobronyi Géza elsőrangú zenekara Balogh Lajos kis- bőségös szolista közreműködése mellett hangversenyez. Borai kizáró- lólag csakis Putzer Antal pécsi és baranyai bortermelőtől valók.

„Union-Szálloda“

Utazók és turistáknak kedvezmények. Vendéglő, nagy étterem, kitűnő konyha, mindig friss sör. — Telefon. villamos világítás. Angol butorzat. Fürdö- szobák. Kerékpározóterem 450 □ mtr. — Olvasóterem.

FOLIES CAPRICE

Ma **Ő nem tud franciául.**
Eredeti bohózat. Irta H. H.

Személyek:

Birkusz Izidor, magánzó	Steinhardt ur
Amalia, felesége	Schindlerné
Ella, gyermekek	St. Lengyel Gizella
Adolár, jogász	Peterdi ur
Mózes, hordár	Rott ur
Csarotte, francia guvernant	Jungwirth k. a.
Nyuzó Abris, uzorás	Füst ur
Egy detektív	Echten ur

Történet Birkuszkék lakásán, idő ma.

Végül:

„Blonde Bestien.“
Bohózat Leitner H.-től. Zenéje Kmoch A.-tól.
Erkély incognito páholyok.
Kitűnő konyha és italok. — Mérsé- kelt árak.

VÁSZON ÉS ASZTALNEMŰ GYÁROSOK SZEPESSEGRŐL.
Ajánlják hírneves gyártmányaikat.
FŐRAKTÁR:
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 8. szám
Harc-bazár épület.
Minden darab gyaráink- ból származó árut jelen védjeggyel látjuk el.
Wein Károly és Társai.

!! Magyar tollal írjon minden magyar ember!!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acéltoll és tollszár gyáranak kitűnő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulhatatlanok és jóságuknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 574 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

Tégla-, cserép és chamotte gyárak. Szénbriquette gyárak.

KÖRKEMENCÉK

(osztr. magyar szabadalom)

aggyárak, mész, magnesit és cement égetésére, vala- mint az összes ezen iparágaknak szolgáló gépek mint különlegesség.

GEDEON és KONT

műszaki iroda
V., Váci-körút 68. BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.
Költségtérsek, prospektusok díjtalanul. Legjobb referenciák. Kísérletezési telep rendelkezésre áll.

Selyem fehérneműek

csak sejt, legfrissebb gyártmány, legkel- lemesőbb, legelőcsésőbb és legértesebb alsóruha (nem megy össze! kifogástalan confection mérték szerint.)

J. MÜLLER, Eger, (Csehország.)
első selyem fehérnemű-gyár.
Minták stb. ingyen. Legdisebőbb ellá- résok. Orvoslag ajánlja. Próbálg 7.— korona.

CIMBALMOK.

Legújabb acélszerkezet- tel, 6 évi jóállással, legesőbb hanggal, vezérfelvezetőre is kap haték. Saját gyártm. nyu hangszerek, u.m.: cimbalomok, hegedűk, harmonikák, fuvolák, okkárindák, bőgők stb. Kitűnő magyar búrok Szamos-kürttel és elismertes ajó munkáért Nagy képes árjegyzé- ket ingyen és bérment- ve küldök meg.

Mogyoróssy Gyula
magyar hangszerpar- telepe BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 71

FEJFAJÁS, MIGRÉN

olion használjon

CAPTOLIN-T.

Kipróbált legjobbszer- melynek kitűnő s üdítő hatása pár perc alát bekövetkezik. 1 üvegnek, mely többszöri bevételezésre elegendő, ára 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban, to- vábba a készítőnél
Dr. Egger Leó és Egger J. „Nador“ gyógyszerárban, údapest, VI., Váci-körút 17. sz.

Captolin a nagy, kir. szába- dalmi hivatal 15016. sz. alatti szabadalmat nyert.

Emmerichi Kávé-pörkök

Legismertebbek és leghasznátabbak, mi- vel működő képessé- gük és hasznosságuk ki van próbálva.

Szállíthatók: 3, 5, 8, egész 100 kg. tartalomra, kézi- és gép-üzemre.

Legújabb szerkezetek a Szabad. GYORSFOR- KÖLÖK exhausztorral gözmentesen pörkölt és gözmentesen hűt. Előnyös szabad. GYORSPÖRKÖLÖK kézi üzemre.

Több mint 41,000 darab- bot szállítottunk.

Előnyös szabad. GYORSPÖRKÖLÖK kézi üzemre.

Szabad. gáz-kávépörkök 1/8, 1/4, 1/2, 1 egész és 40 kg.-ig. Működőképes örök kávénak, fűszernek, drogáknak stb.

Emmerichi géppár és vasöntő

van Gölpen, Lensing & von Gimbora
EMMERICH, Rhein.

Haggenmacher H.-Sörfőző

125,000 HECTOL. ÉVTERMELÉS

Különlegességek:
Szalon Sör.
Maláta Sör.

GYÁR (TÖLTÉS)

Megrendelési helyek: Budapestben V. Kádár-utca 5.
Haggenmacher Kőbánya-Haggenmacher Budafok.

Bécsi nők köszönhetik szépségüket

első sorban a legkellesebb, legha- tásosabb, legértesebb Eredeti Poupador Pasztia használatának, amelyet néhai Med. dr. Riz A. talált fel. Ez a szépség szer- kezetét folytán élénk friss arcot, va- lódi fehér ráncatlan arcot ér el, még a legégszoros is, elsimaszt és kes- zesség mellett a pára külsőben víz- szűrítés mellett) szepít, májfoltot, himlőnyelvet, pattanásokat, arcpiros- t, örök minden tisztáltságot; már 10 év óta a főfővárosi igyeke, mindezek stb. használatában, a női bizonyla- t és köszönőlevelek rendelkezésre állnak. E szépség szer- kezetének és artalmatlanságának legjobb bizonyítéka a 40 éves létele, a mely 100 alatti ugyancsak szer haszná- latát követi. Egy 6 hónapra való tégly ára 1 50 k.

POMPADOUR-TEJ

a bőri aronnal tejszerű fehérséggel van be- rajta, marad az arcból mosás után is. Eredeti palack 1 frt 30 k. Pompa- dour szappan 30 k., Poupador-arepor rózsá, krém és fehér szublen 1 frt 25 k.

Tessék bizalommal! Gy. Dr. Buda H. Bal- hoz (Riz A- tal) és testvérei: egész, a valódi Dr. Riz-féle készítmények egyedül gyártóhoz Bécs, Praterstrasse 10. (Vend. ul. — VÉ- telnél csak olcsóbban csomagokat tessék elfogadni.) Budapestben: Farkas Török, József-né, Király-utca 12. to- vábba Dr. EGGER LEÓ és FÜRST J. uraknál, VI., Váci-körút 17. DETSINYI FRIGYES V., Marokkói-utca 2., NERUDA NÁNDOR, Kossuth Lajos-utca 7.

Minden azo egyzesri beiktatasa petit betukbol 2 kr. Cimrol ellartott hirdetesekert kulon 30 kr. kincstari belyegdi jar.

APRO HIRDETESEK

A hirdetesekre dijmentesen ad felvilagositast a kiadohivatal: Jozsef-kortut 18. szam.

Levelebeli tudakozodásra ingyen adunk felvilagositast, csak a valaszra szukszes belyegyet kell mellettekni. Tudakozodasoknal a hirdetes szamat a kiadohivatalnal mindig kozolni kell.

APRO HIRDETESEK ES ELOFIZETESEK

BUDAPESTI NAPLO részere a kiadohivatalban Jozsef-kortut 18., valamint a kovetkezo dohany-taszokben:

Breuer noverek, Teresz-kortut 1. es Podmaniczky-utca sarok. Nemecsek-fele tozade Pe-tofi-ter.

Benda Jozsefné, Andrássy-ut 59.

Schwartz hirdetesi iroda Marokkó-utca 2.

Sopronyi V., dohany-nagy-tozsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Szató Mór tozsedjeben Keckskömeti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Kiraly-utca 1.

Blockner J. hirdetesi iroda IV. Szóti-utca 6.

Eiek Bernát hirdetesi iroda V. Furdó-utca 4.

Fischer J. B. hirdetesi iroda IV. Zsibarus-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetesi iroda IV. Váci-utca 9.

Maassenstein és Vogler hird. iroda V. Dorozsya-ut. 9.

Mossa Redelf hirdetesi iroda VII. Károlykörtut 9.

Schwarz Jozsef hirdetesi iroda V. Marokkó-ut. 4.

Tanczer Gyula hirdetesi iroda IV. Szerviztater 8.

Karolin 27.

Levele van a szokott helyen. T. 5891

„Hagyó“

Levele van a kiadohivatalban. 5883

Vigasztalo

Angyalom! A rokonlelek megertik egymast. Esdeve kerem: tegye lehetove, hogy avon a helyen, hol 1836. ev oszén a vonaton elsözor megpillantani szerencsem volt, vagy ott, ahova megérkeztem — találkozhassunk. Szives választát e lap f. hó 24-iki számban várja a „Férfi-hűség“ és egy kézszerítés birtokosa. 5886

Menyasszonyok! Völegények

A házasságkötéshez szükséges okiratok beszerzése, a notári akadályok alól való felmentések készítése s a kihirdetések köztüli eljárások sok veszedéllyel, pénz- és idő-pazarlással járnak. Legelőszörbbsé tenát egy a főváros, mint vidéki házassuladónak az „Országos Esketési Ügyvivőség“hez VII. Kerepesi-ut 14. fordulni, hol csekély díjért néhány nap alatt minden elvégzettetik.

„Faust“

Leikem nálad van Istenem! Imád téged minden gondolatom. Ne félj március 28-ától sem, talán megváltoztatja az a nap és te a világot — 5882

Tanintézet

házevetendő, szakképzett könyvelő, ruhavarrásban és kézi munkában jártas, jó bizonyítványokkal Április 15-ére alkalmazást keres. Magányos úrhoz nem megy. Címe a kiadohivatalban. 5889

Gazdasszonyunk ajánlkozik csinos fiatal nő, ki a háztartás minden ágában jártas. Az illető a magyar és német nyelvet bírja és vidékre is megy magányos úrhoz vagy plébániára. Ajánlatok B. F. 33* jellege alatta kiadóba köretnek. 2833

Könyvelőné keresek tanfolyamot végzett, saját Yost-irógép van, szorgalmas és megbízható, állást keres mielőbbi felépésre. Címe a kiadohivatalban. 2824

Ügynökök keresetnek helyben lakó előfizetők gyűjtésére. Telefon Hirmondó Kerepesi-ut 22. 5818

Jó leány vagy gyermekkeresés, ki németül ért s a gyermekek jól bántani tud, felvetetiki. Cím a kiadohivatalban. 2828

Csinos intelligens megjelenésű kisasszony jobb üzletbe pénztárhoz vagy elárulástónak ajánlkozik, esetleg biztosítékkal is rendelkezik. Címe megtudható e lap kiadohivatalába. 2822

Zsidó szeminarista leokét elfogad gimnásiumi és elemi osztályok tanítására. Cím a kiadóban. 5893

Okleveles tanító német polg. isk. tantárgyakból kitűnő oktatást ad, szabad órákat rendelkezik. Szives ajánlatot kér „Tanító 5897“ jelleggel a kiadóba. 5887

Állást óhajt változtatni egy jó család-ból származó fiatal ember, ki jelenleg is egy nagyobb részvénytársaság hivatalnok, kívánatra óvadékkal rendelkezik. Cím a kiadohivatalban. 2820

4000 korona óvadékkal rendelkező intelligens fiatal ember pénztárnoki vagy más bizalmi állást keres. Elsőrendű referenciákkal rendelkezik. Cím a kiadohivatalban. 2819

Lohndienernek ajánlkozik 19 éves fiatal ember, ki illy minőségben már több fűrdőhöz alkalmazva volt. Címe a kiadohivatalban megtudható. 5884

Szép írásom van előállalok boríték írást, vagy más irodai munkát. Szives megkeresést „Dél-utáni munka“ jellege alatt e lap kiadohivatalához kérek. 5882

Kereskedő urak figyelmébe. Kereskedelmi iskolát végzett könyvelő, ki a könyvelést egy elsőlendű nagyobb üzletben önállóan végzotta, kitűnő kiírt irással bír és szolid megjelenése van, egyelőre szerényebb igények mellett állást keres. Szives megkereséseket „Szerény“ cím alatt kér a kiadohivatalba. 2789

Magyar gyorsírónő, ki a Remington és Yost-gépet kitűnően kezel, hosszabb idő óta irodában működik, állását változtatni óhajtja. Szives megkereséseket „Szorgalmas“ jellege alatt a kiadóba. 2800

Házmasternek ajánlkozik egy jelenleg is illy minőségben levő tisztességes egynő. Címe megtudható a kiadohivatalban. 2712

Raktárnoki, pénzbeszedő, üzletvezetői vagy más efféle állást keres intelligens jó megjelenésű kereskedő, esetleg biztosítékkal is rendelkezik. Címe a kiadohivatalban. 2758

Egy nagyobb lap expeditora keres havi, heti lap vagy folyóiratnál beosztani valót. Címe a kiadóban. 2737

Kereskedelmi iskolát végzett könyvelő, ki jelenleg is illy minőségben van alkalmazva, állását változtatni óhajtja. Címe a kiadohivatalban. 2804

„Tata-Tóváros“ négy szobás családnáz kerület melletti épületközel közel az angolparkhoz eladó. Cím a kiadóban. 5874

Irodai vagy pénztárnoki alkalmazást keres egy szép ruhás höly. Cím a kiadohivatalban. 2796

Kossuth Lajos ötnagyszobás kitűnő mekpe (kézfésű) díszes aranyozott keretben 30 frtért eladó. Megtekinthető e lap kiadohivatalában. 2855

Jó forgalmú kőseprő fűstőlthos áruháza italmérésű engedéllyel, hol intelligens urak étkeznek, elutasítás végett azonnal eladó. Cím a kiadóban. 2805

Tej- és esemegeztető a Városliget közelében jó forgalommal más vállalat miatt azonnal eladó. Bővebbet a kiadóban. 2834

A Népszinház közelében egy csinosan butorozott I. emeleti két ablakos utcai szoba, I. vagy 2 intelligens ur részére azonnal kiadó. Ugyanott egy csinosan butorozott 2 ablakos udvari szoba I. vagy 2 részére azonnal kiadó, mindkettő külön bejárattal. Cím a kiadohivatalban. 2774

Bolthelyiséget keresek az Erzsébet-körtuton a Király-utca és Kerepesi-ut között, egy nagyobb kirkattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raklással. Ajánlatokat „H. J.“ jelleggel a laphoz küldendők. 2718

50 év óta fennálló nagyforgalmú uril divat-és norinbergi-üzlet egy 40.000 lakossal bíró városban (megyei székhely) családi okok miatt kedvező feltételek mellett eladó. 5-6000 frt szükséges a vételhez. Venni szándékozik „50 év-jellege alatt e laphoz forduljanak 2792

Lakást és ellátást keres intelligens családnő, egy 75árú tanítónő, lehetőleg a Dohány-utca közelében. Ajánlatokat „Tanító“ jelleggel a kiadohivatalba kérek. 2815

Fűszerüzlet. 14 év óta fennálló kitűnő fűszerüzlet azonnal átvethető, az átvéte hely 1500-2000 forint szükséges. Az üzlet menedzselésével meggyőződhetheti. Cím a kiadohivatalban. 2762

Eladó egy jó karban lévő sötét gyermekes kőfogastalan állapotban. Cím a kiadóban. 2828

Olcsó telek eladó. Pest közelében 1500 □-li telek azonnal eladó, esetleg négy részbe is osztható. Cím a kiadohivatalban. 2537

Dohánytözsde a belváros legforgalmasabb felpontján, igen jó jövedelmező, betegség miatt átadandó. Cím a kiadohivatalban. 5883

Singer varrógép használt, de nagyon jó karban lévő, olcsón eladó. Cím a kiadohivatalban. 2830

Csinos butorozott szoba külön bejárattal, intelligens gyermektelen családnál a József-körtuton azonnal kiadó. Cím a kiadohivatalban. 2831

Rákoskereszturen Zsófia-telep, házépítéshez szükséges faanyag, kőépések stb. ugyanacsk 550 □ li telek eladó. Bővebbet a kiadohivatalban. 2833

Megérkezett nagy választék finom szövött maradvétek melyekből készített mérték után 16-18 frtért ur öltönyök vagy felöltőket ren ek számban és finom ritelben Seiler R. férfi-szabó Budapest, Dohány-utca 92. Mintát küldök. 5892

Szelet telek Csömör-úton 400 négy-szögöl utcai fronttal, eladó. Bővebbet Mályts György urnál, Deák-utca 3. szám. 5894

Lakásberendezés. 5 szoba, gyönyörű és jó, alig használt butor, minden hozzá tartozó függöny, szőnyeg, villám-lámpa, festmény stb. igen olcsón eladó. Dorozsya-utca 5, I. em. 21. sz.

Köznepsztyaly. Ferenc Jozsef-kabát 4 frt Jaquet ... 3 frt Nadrag ... 2.50.

Rothberger Jakob, Kristóf-ter 2. I-só emelet.

Szépiársi tanfolyam. Lelekimeretes tanításom, valamint Pozsonyban 25 év működésem alatt sikerült nekem bizonyított taumodernem folytán még a legrosszabb irással bíró is szerény tandíjért szép és folyékony írást sajátíthat el. Esti tanfolyamok. Vidékeknek mindkét írásmód 3 nap alatti elsajátításáért kezesség vállaltok. Alapos tanítást a német nyelv- és helyesírásban. Adler I. szépiár tan. Lakás: Nagykorona-ut. 4, III. em. Ertekezős órák 10-12-ig és 4-7-ig. 5886

Hangszereket ahhoz való alkateszelet és búrok gyárt és szállít legjobbn minőségben.

Tomschik Ferenc kfr. udv. számlított Bécs, VII. Westbahnstrasse 54.

Veszek zalogházi cédulát régi arany ezüst árút brillánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett FRIED A. Órás és ékszerész Kerepesi-ut 2. szám.

Fiumeföldi kiténő természetesen dalmáciai és olasz borokat jutányos áron szállít Fank Csán. Árlap bérmentve.

Az angyalföldi rendező-pályaudvar mellett egy saroktelek 376 □ li olcsón eladó. Cím a kiadohivatalba. 2744

Keretetik egy első és egy második urasági írás, magyar és német nyelv megkivántatki. Olyanok, kik már e minőségben voltak alkalmazva előnyben részesülnek. Cím a kiadóba. 2829

Butorok a legnagyobb választékban, bámulatos olcsó árban kaphatók csak készpénzfizetés mellett. Butor-raktár Szaboics-utca 4. 5890

Óvadékképes 29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok, mint pénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000-3000 korona“ 2723

Megérkezett nagy választék finom szövött maradvétek melyekből készített mérték után 16-18 frtért ur öltönyök vagy felöltőket ren ek számban és finom ritelben Seiler R. férfi-szabó Budapest, Dohány-utca 92. Mintát küldök. 5892

Szelet telek Csömör-úton 400 négy-szögöl utcai fronttal, eladó. Bővebbet Mályts György urnál, Deák-utca 3. szám. 5894

Lakásberendezés. 5 szoba, gyönyörű és jó, alig használt butor, minden hozzá tartozó függöny, szőnyeg, villám-lámpa, festmény stb. igen olcsón eladó. Dorozsya-utca 5, I. em. 21. sz.

Köznepsztyaly. Ferenc Jozsef-kabát 4 frt Jaquet ... 3 frt Nadrag ... 2.50.

Rothberger Jakob, Kristóf-ter 2. I-só emelet.

Szépiársi tanfolyam. Lelekimeretes tanításom, valamint Pozsonyban 25 év működésem alatt sikerült nekem bizonyított taumodernem folytán még a legrosszabb irással bíró is szerény tandíjért szép és folyékony írást sajátíthat el. Esti tanfolyamok. Vidékeknek mindkét írásmód 3 nap alatti elsajátításáért kezesség vállaltok. Alapos tanítást a német nyelv- és helyesírásban. Adler I. szépiár tan. Lakás: Nagykorona-ut. 4, III. em. Ertekezős órák 10-12-ig és 4-7-ig. 5886

Hangszereket ahhoz való alkateszelet és búrok gyárt és szállít legjobbn minőségben.

Tomschik Ferenc kfr. udv. számlított Bécs, VII. Westbahnstrasse 54.

Veszek zalogházi cédulát régi arany ezüst árút brillánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett FRIED A. Órás és ékszerész Kerepesi-ut 2. szám.

Az országos magyar gyorsíró egyesület

Báthori Dező középiskolai tanár ur vezetése alatt e hóban új magyar és német nyelvű gép-és gyorsírástati tanfolyamot nyit. Jelentkezöket felvesz a „YOST“ irógép részvénytársaság Erzsébet-körtut 9-11. New-York palota

Használt és új ajtók, ablakok méret után, teljesen felvasalva, befalazáshoz kész, olcsón kaphatók

EISLER ARMIN építő-asztalosnál Budapest, V. Lipót-körtut 3.

Feltalálók találmányaikkal forduljanak Kalmár J. szabadalmi irodájához BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 44. szám alatt Ugyanitt rendelkezésükre áll a „Blatt für Erfindung und Industrie“ című lap, mely szabadalmak értékesítésénél kitűnő szolgáltatást tesz.

ERENYI-féle Ichtio-Salicinből egy téglé megcsúntott: hőviskeletet, mindennemű sörmegettségét, békítkeget, izzadást. Szagtalan. Artalmatlan. 1893

!Magyar találmány!! Művészi kivitelű Aquarell (kézi) festés fára fára Fa-levelező-lapok, a legizlésesebb kivitelben.

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka!

10 drb ára 2 kor. A pénz előleges beküldése után bérmentve. Megrendelhető a kiadohivatalban.

Egészen új! Gyűjtöknök meglepetés!

Arány János-utca 34. sz. Butor beraktározás, Garde-Meuble.

Vesztünk bármely zálogház alá kiállított zalogcédulát egmezasabb árban, megveled, szűn törtött, vagy réci arany, ezüst és egyéb ékszer, árukat, esetleg csekély munkadíj ártzással újra is becseseltük

részletre is igen jutányos árd Fuchs és Társa 1873. óta létező ékszerész BUDAPEST, Erzsébet-körtut 17. szám. I. emelet.

Dus választék mindennemű arany, ezüst és drága-követből

BUTOR jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre.

Náthán Ignác kártyos- és asztalos-butor egyedüli főrakán VII. ker. Erzsébet-körtut 23.

Arjegyzéket vidékre ingyen es bérmentve

24 forintért

1 öltöny, 1 felöltő, összesen 24 frt. Egyenkint is kaphatók és pedig:

1 öltöny 12 frt 1 felöltő 12 frt Minden a legtisztább gyapjuszövetekből, jókálás mellett.

Fü-és gyermeköltönyök még nagyobb választékban, legelőszörbbsé csobb árakon

Wolf Jakabnál Bpest, Kossuth Lajos-ut. 22. a Kereskedelmi bank mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Hölgyeim! Nem esodálom, ha a hölygek a sok hirdetéscerém és piperekekkelből nehezen választanak. Legyenek tovább is bizalommal és kísérték csak egészter meg én általam készített cikkékek, az eredmény biztos. Mille fleur koronáégyvel 50 fr. szappan 40 fr. poudr bármily színbe, 60 fr. kaphatók Török gyöngyök, kitűnő késziszta vörösfelrepedt kezek ellen próbátégely 35 kr. Szőrtörő biztos eredmény, próbátégely 60kr. Homlokotörő szeszenczióit költenek a redőket végképp kismintá darabja 1 frt 50 kr. Hozvizez pártalan! 1/4 óra alatt bármily víz hajnak eredeti színt visszaadja, sohase lehet lemosni. 3 üveg 3 frt (3 hölyg élegendő). Számos elemzők levelekkel bizonyították. Utánvértel hárhoza küldöm. Mandl I. é. Budapest, Bethlen-utca 12. sz.